

**ŻYCIE
JEZUSA CHRYSZTUSA**

Tłumaczenie z języka rosyjskiego, skład i druk:
Krzysztof Wojnikiewicz.

(Przeznaczone do użytku wewnętrznego)

Cytaty biblijne wzięto:

- PISMO ŚWIĘTE STAREGO I NOWEGO TESTAMENTU
Brytyjskie i Zagraniczne Towarzystwo Biblijne – Warszawa 1984 r.
- BIBLIA ŚWIĘTA to jest CAŁE PISMO
ŚWIĘTE STAREGO I NOWEGO TESTAMENTU
Brytyjskie i Zagraniczne Towarzystwo Biblijne – Londyn 1948 (zaznaczono BG).

WSTĘP

Życie Jezusa Chrystusa opisane jest w czterech ewangeliach: według Mateusza, Marka, Łukasza i Jana. Autorzy tych czterech ewangelii nie uważali za swój obowiązek, aby dokładnie zachować chronologiczną kolejność działalności Jezusa Chrystusa i dlatego kolejność wydarzeń możemy ustalić na podstawie tych czterech ewangelii. Jeden autor o pewnych wydarzeniach milczy, zaś inny o nich wspomina. Jeden opisuje pewne wydarzenia, inny zaś opisuje je ogólnie.

Istota harmonii czterech ewangelii, które zostały uznane przez Boga, zawiera się w tym:

1. W każdej ewangelii główną postacią jest Chrystus.
2. W każdej ewangelii Jezus Chrystus przedstawiony jest nie tylko jako człowiek, ale też jako Syn Boży.
3. W każdej ewangelii wyraźnie jest powiedziane, że Jezus Chrystus przyszedł na ziemię zgodnie ze starotestamentowym prorocstwem.
4. W każdej ewangelii są wyłożone bardzo dokładnie nauka i życie Jezusa Chrystusa – nie ma przeciwności między nimi.
5. W każdej ewangelii udowodniono, że Jezus Chrystus jest Zbawicielem całego świata.
6. W każdej ewangelii udowodniono, że Jezus Chrystus jest Bogiem, któremu uległy są demony i przyroda.
7. W każdej ewangelii mówi się o śmierci Jezusa Chrystusa jako zastępczej ofierze za grzechy ludzi całego świata.
8. W każdej ewangelii mówi się o zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa i Jego wniebowstąpieniu
9. W każdej ewangelii mówi się o powtórny przyjsciu Jezusa Chrystusa na ziemię.
10. W każdej ewangelii ze szczególną jasnością mówi się o egzystencji nieśmiertelnej duszy po śmierci ciała.

Studując ŻYCIE JEZUSA CHRYSTUSA opieramy się na czterech ewangeliach i w chronologicznym porządku rozpatrujemy Jego biografię. W trakcie tego studium przytoczone zostaną dane historyczne i niektóre prawdopodobne przekazy kościoła. Poznamy geografię Palestyny i niektóre obyczaje tamtych czasów.

Narodzenie Jezusa Chrystusa, Jego działalność, śmierć i zmartwychwstanie – jest największym cudem świata. Od Jego poczęcia w błogosławionej i wybranej przez Boga dziewicy Marii, do Jego wniebowstąpienia dokonało się niemało nadnaturalnych wydarzeń – cudów. Jezus Chrystus prawdziwie jest wcielonym Bogiem, Zbawicielem grzeszników, „Królem królów i Panem panów”.

Spis treści:

Wstęp.....	3
Wykład pierwszy	5
Wykład drugi	10
Wykład trzeci	14
Wykład czwarty	21
Wykład piąty	26
Wykład szósty	32
Wykład siódmy	38
Wykład ósmy.....	46
Wykład dziewiąty	52
Wykład dziesiąty	60
Wykład jedenasty	65
Wykład dwunasty	71

WYKŁAD PIERWSZY

DZIECIŃSTWO JEZUSA CHRYSZTUSA

I. Poczęcie Jana Chrzciciela

Rodzice Jana Chrzciciela wywodzili się z rodu Aarona i dlatego jego ojciec Zachariasz był kapłanem w drodze dziedziczenia. Według świadectwa Józefa Flawiusza, kapłanów w Judei było ponad 20000. Mieszkali oni w dwunastu miastach, wydzielonych dla nich i służyli w świątyni według kolejności. Z arcykapłanów, którzy byli saduceuszami, wywodziła się kapłańska arystokracja, całkowicie podporządkowana Herodowi. Zachariasz wraz ze swoją żoną mieszkał w jednym z miast Judei. Trwali oni w bojaźni Bożej, oczekując przyjścia Mesjasza.

Świątynia stanowiła centrum Jerozolimy, Palestyny i całego rozproszonego ludu żydowskiego. Każdego dnia duże ilości ludzi przybywało do Jerozolimy, aby oddać cześć Bogu. Na zmianę Abiasza, do której należał Zachariasz, przyszedł czas służby w świątyni. Zachariasz przybył do Jerozolimy, zajął jedno z pomieszczeń świątyni, które było przeznaczone dla arcykapłanów i przygotował się do całotygodniowej służby.

Przed rozpoczęciem porannej służby kapłani danej zmiany zbierali się i wybierali losowo starszego kapłana na cały tydzień. Takim starszym został Zachariasz – był to pierwszy i ostatni raz w jego życiu. Takiego kapłana nazywano „bogatym”.

Na znak rozpoczęcia służby kapłańskiej rozlegał się dźwięk srebrnej trąby. Zachariasz wszedł do świątyni i podszedł do ołtarza ze złotą kadzielnicą, żeby złożyć ofiarę z kadzidła. Rzucił kadzidło na rozpalone węgle i słup aromatycznego oraz wonnego dymu otoczył go i wypełnił przybytek. W tym czasie, gdy modlił się o siebie, o cały lud i o przyjście Mesjasza, ukazał mu się anioł Pański i oznajmił o poczęciu Jana. Za zwątpienie Zachariasz został ukarany. Zauważywszy zwlekanie kapłana, lud oczekiwał czegoś nadzwyczajnego. W końcu Zachariasz wyszedł do ludu i zajął miejsce, aby błogosławić go, lecz od razu odczuł swoją niemoc i musiał posłużyć się gestami oraz znakami.

Porażony niemocą Zachariasz nie przerwał tygodniowej służby kapłańskiej. Kiedy zaś wrócił do domu, z radością powiadomił Elżbietę znakami i gestami o wydarzeniu w świątyni. Później ona poczęła i z uniesieniem powtarzała: „Tak mi uczynił Pan w dniach, kiedy wejrział na mnie, by odjąć ze mnie hańbę wśród ludzi”. (Proszę przeczytać Łk.1:1-25).

II. Narodzenie się Dziewicy Marii, matki Jezusa Chrystusa

Ojciec Marii nazywał się Joakim, a matka – Anna. Joakim wywodził się z królewskiego rodu Dawida, a Anna była córką kapłana Matana z rodu Aarona. Żyli oni zamożnie, ale nie mieli dzieci. Pewnego razu Anna usłyszała głos mówiący jej o tym, że ona urodzi dziecko. Anna zaufała temu głosowi i obiecała oddać to dziecko Bogu. Anna urodziła dziewczynkę, nazwała ją Maria i gdy ukończyła ona trzy lata, oddała ją do świątyni, w której przebywała do 14 roku życia.

W świątyni Maria nauczyła się czytać i rękodzielnictwa. Po śmierci jej rodziców często przebywała u swojej krewnej Elżbiety, a kiedy uzyskała pełnoletność, została zaręczona Józefowi.

III. Dobra nowina dla Marii od anioła, o narodzeniu się Jezusa

Maria w świątyni nauczyła się poświęcać dużo czasu na modlitwę i czytanie Pisma Świętego. To samo czyniła ona w swoim domu. W takiej chwili stanął przed nią anioł Gabriel i oznajmił, że pocznie ona z Ducha Świętego i urodzi syna, którego imię musi być Jezus. W swojej dalszej mowie anioł powiedział: „I oto, Elżbieta, krewna twoja, którą nazywają

niepłodną, także poczęła syna w starości swojej, a jest już w szóstym miesiącu". Otrzymawszy taką wiadomość, Maria nie odważyła się podzielić nią z Józefem, lecz wyruszyła do domu Elżbiety. Spotkawszy się z Elżbietą, Maria w natchnieniu Ducha Świętego wypowiedziała niezwykły hymn.

Maria przebywała w domu Elżbiety około trzech miesięcy. Wkrótce po odejściu Marii, Elżbieta urodziła Jana. W ósmym dniu został on obrzezany i nadano mu imię. Wtedy otworzyły się usta Zachariaszowi i napełniony Duchem Świętym zaczął prorokować.

Po powrocie Marii do Nazaretu „okazało się, że była brzemienna z Ducha Świętego”. Józef zauważywszy stan Marii był zasmucony i nie mógł uwierzyć tej rzeczywistości. W końcu postanowił zerwać zawarty związek przez potajemne opuszczenie jej i w ten sposób pozbyć się opieki oraz odpowiedzialności za nią. Lecz we śnie ukazał się Józefowi anioł Pański i wyjaśnił mu przyczynę brzemienności Marii. Józef uwierzył i postanowił zawrzeć z Marią związek małżeński. (Proszę przeczytać Łk.1:26-80; Mt.1:18-25).

IV. Narodzenie się Jezusa Chrystusa

1. SPIS.

Jezus Chrystus narodził się podczas panowania rzymskiego cesarza Augusta, reformatora rzymskiego imperium. W swoim imperium dokonał on trzech spisów: na początku swojego panowania (726 r.), w środku panowania (746 r.) i pod koniec panowania – około 760 rok od założenia Rzymu. Jezus Chrystus urodził się w czasie drugiego spisu, który w Judei został przeprowadzony zimą 750 roku. Rzymskim pełnomocnikiem do przeprowadzenia tego spisu w Palestynie był Kwirinius, ale przez bardzo krótki czas, tak że wielu historyków nie wspomina go nawet. Po śmierci Heroda, w 759 roku od założenia Rzymu, Kwirinius drugi raz został wyznaczony na namiestnika Syrii i zajmował to stanowisko do 21 roku n.e. Z tych informacji widać, że on dokonał drugiego i trzeciego spisu w Syrii zgodnie z zarządzeniem cesarza Augusta, a pierwszy został dokonany z jego polecenia. (Proszę przeczytać Łk.2:1-2).

2. OKOLICZNOŚCI.

Wykorzystując względy u Augusta, Żydzi otrzymali polecenie, aby iść do spisu według swojego zwyczaju. Oto dlaczego Józef z Marią poszli do swojego miasta – Betlejem.

Ze względu, że czas był zimowy, podróżowanie było utrudnione. W końcu znaleźli się na górze, na której wzniesione było Betlejem. Gospoda, w której nie znalazło się dla nich miejsce, nazywała się „han” lub „karawan-saraj”. Podróżnicy rozmieszczali się na podłodze i tak spędzali noc. Józef z Marią przybyli późno i nie było już dla nich miejsca w tej gospodzie. Zatrzymali się oni w pieczarze, służącej jako obora dla domowych zwierząt. Oto i w takich warunkach narodził się Jezus Chrystus.

3. PASTERZE.

Około półtora kilometra od Betlejem pasterze strzegli stada przeznaczonego na ofiary w świątyni. Byli oni prostymi ludźmi, lecz oczekującymi przyjścia Mesjasza. Oto tym pasterzom ukazał się anioł Pański z radosną wieścią i wojsko niebieskie chwalebne Boga. Według słów anioła, znaleźli oni niemowlę, pokłonili się Mu i rozpowiadali wszystkim o Nim. Dlatego są oni zaliczeni do pierwszych kaznodziejów ewangelicznej nowiny. (Proszę przeczytać Łk. 2:3-20).

4. OBRZEZANIE I PRZYNIESIENIE DO ŚWIĄTYNI.

Można założyć, że Józef z Marią nie przebywali dłużej w pieczarze i że dano im miejsce, jeśli nie w gospodzie, to w mieszkalnym domu. Po ośmiu dniach niemowlę zostało ob-

rzezane i nazwane Jezus – Jezua, tj. Jahwe jest zbawieniem lub Zbawiciel. Obrzezanie było dokonywane przez ojca w obecności krewnych lub zaproszonych gości. Ojciec wypowiadał odpowiednią modlitwę, po której wszyscy powtarzali „amen”.

Po oczyszczeniu Marii (40 dni po porodzie), Jezusa przyniesiono do Jerozolimskiej świątyni. Sprawiedliwy Symeon wziął Go na ręce i wielił Boga za darowane zbawienie. W świątyni była prorokini Anna. Ona też wieliła Boga. Mówi się o niej, że była z plemienia Aser. To wskazuje na to, że w tym czasie istniała przynależność do plemion (kolan). Prorokini Anna była Galilejką. (Proszę przeczytać Łk.2:21-39).

V. Pokłon mędrców

1. ASTROLOGIA.

Astrologia ma swój początek w Mezopotamii i udoskonalona została przez perskich kapłanów. Ludzi, którzy się nią zajmowali, nazywano magami, Chaldecyckami, mędrkami lub przepowiadaczami. Szczególnie zaś zajmowano się obserwacją pięciu planet, które nazywano wieszczkami lub wrózkami. Pojawienie się nowej gwiazdy wskazywało na to, że narodził się jakiś wielki król lub wielki człowiek. Podczas narodzenia Jezusa Chrystusa ujrzeli oni niezwykłą gwiazdę nad Palestyną i w ten sposób doszli do wniosku, że tam narodził się wielki król.

Nie tylko wschodnie ludy, ale Żydzi też zajmowali się astrologią. Na podstawie proroctwa Bileama (4M.24:17) Żydzi wiedzieli, że przyjście Mesjasza powinno być poprzedzone pojawieniem się nowej gwiazdy. Proroctwo Bileama spowodowało to, że rabinowie zaczęli studiować astrologię z wielkim zainteresowaniem. Pewien uczony Żyd powiedział: „Liczenie gwiazd jest przyjemnością rabinów”.

Opierając się na astrologii pojawili się fałszywi mesjasze, z których największym był Bar-Kohba. Zarządził on bicie monety z wizerunkiem gwiazdy. Ufając w swoją moc, wzniecił powstanie przeciwko Rzymowi, lecz w 135 roku Hadrian pokonał go, zabijając 580 tysięcy Żydów. W tym czasie świątynia została zniszczona całkowicie, tak że w tym miejscu gdzie stała, orano ziemię. Hadrian nazwał Jerozolimę „Colonia Aelia Capitolina” – nazwa ta przetrwała do cesarza Konstantyna. Jedynie Żydzi nazywali to miasto Jerozolimą.

2. ASTRONOMIA.

Astronomia jest nauką o ciałach niebieskich. Wierzymy w nadnaturalne pojawienie się gwiazdy w czasie narodzenia Jezusa Chrystusa, lecz posłuchajmy, co mówią astronomiczne obserwacje.

Astronom Kepler, Niemiec, w 1603 roku zauważył połączenie planet Jupitera i Saturna w gwiazdozbiornie Ryb. W 1604 roku wiosną przyłączył się do nich Mars, a we wrześniu między Marsem i Saturnem pojawiła się niezwykła planeta, która jaśniała jeden rok, później zaczęła gasnąć i w 1606 roku znikła. Keplerowi przemknęła myśl, żeby wyliczyć i dowiedzieć się, czy nie było takiego samego zjawiska podczas narodzin Jezusa Chrystusa. Wyliczył on, że „połączenie Jupitera i Saturna ma miejsce w tym samym trójkącie co 20 lat, ale co 200 lat przechodzą do innego trójkąta i w tym trójkącie ponownie się łączą, przechodząc cały zodiak w czasie 794 lat, czterech miesięcy i dwunastu dni”. Ku wielkiemu zdziwieniu astronomów, w 747 roku od założenia Rzymu takie połączenie miało miejsce trzy razy: w maju, październiku i grudniu, a wiosną 748 roku dołączył do nich Mars.

Inna obserwacja astronomiczna utwierdza, że planeta pojawiła się pierwszy raz w lutym 750 roku od założenia Rzymu, co dokładnie wskazuje na czas narodzin Jezusa Chrystusa.

Dionizy Mały określił narodzenie Jezusa Chrystusa na 754 rok od założenia Rzymu, czego też trzyma się chrześcijański kalendarz. Pomylił się on o cztery lata. Wyżej przyto-

czone wylczenie astronomiczne i śmierć Heroda udowadniają to. Herod umarł między marcem 750 roku i marcem 751 roku od założenia Rzymu. Oznacza to, że Jezus Chrystus nie mógł urodzić się później niż w lutym 751 roku.

Uwaga: Nie wierzymy w astrologię, lecz musimy wszyscy zgodzić się, że „wielkie przewroty i niezwykle zjawiska w przyrodzie zwykłe w zadziwiający sposób towarzyszą wielkim wydarzeniom w historii ludzkości”.

3. MĘDRCY.

Mędrcy ze Wschodu ujrzeli nową gwiazdę i postanowili pójść, pokłonić się wielkiemu człowiekowi – królowi. Czas ich podróży do Palestyny można w przybliżeniu określić na podstawie rozmowy z Herodem o czasie pojawienia się gwiazdy i zabójstwa niemowląt w Betlejem (do dwóch lat).

Nie wiadomo ilu było mędrców. Jan Złotousty i Augustyn uważają, że było ich dwunastu. W katakumbach są przedstawieni w liczbie: dwóch, trzech i czterech. Na starym medalu, upamiętniających mędrców, przedstawiono ich trzech z imionami: Melchior, Kacper i Baltazar. Tradycja głosi, że Melchior był potomkiem Sema, Kacper – Chama, a Baltazar – Jafeta. Potrójny dar może dać domysł, że było ich trzech. Złoto przyniesiono od plemienia Sema jako królowi; mirrę od plemienia Chama jako człowiekowi; kadzidło od Jafeta jako Bogu. (Proszę przeczytać Mt.2:1-11).

VI. Ucieczka do Egiptu

1. RZEŹ NIEMOWLĄT.

Mędrcy otrzymali we śnie widzenie, żeby nie wracać do Heroda i inną drogą powrócić do swojego domu. Herod bardzo rozgniewał się i rozkazał zabić w Betlejem oraz okolicy wszystkie dzieci poniżej drugiego roku życia. Zginęło wtedy 14 tys. dzieci. Takie okrutne rozkazy nie były szczególną rzadkością w tamtych czasach. Oto dlaczego Józef Flawiusz nawet nie wspomina o tym wytraceniu dzieci.

Niemowlę Jezus zostało zachowane od tego. Bóg objawił Józefowi we śnie, żeby szybko uchodził do Egiptu. Józef nocą wziął niemowlę oraz matkę i poszedł do Egiptu.

2. ŚMIERĆ HERODA WIELKIEGO.

Przed rzezią niemowląt w Betlejem, przeciwko Herodowi powstało 6000 faryzeuszków. Eunuch Bagoa odgrywał główną rolę. Faryzeusze przekonali go, że z niego narodzi się Mesjasz. Opierając się na takim przekonaniu, poczynił sobie bez strachu. W powstaniu brał udział też Mateusz, następca Heroda. Powstanie zostało stłumione, a Mateusza spalono żywcem.

Herod miał 70 lat, kiedy mordował niemowlęta w Betlejem. Cierpiąc duchowo i fizycznie stawał się coraz bardziej okrutny i nieprzystępny. Przelawszy strumienie cudzej krwi, wylewał swoją nienawiść na swych żonach i dzieciach. Miał on 10 żon, 9 synów i 5 córek. Pięć dni przed swoją śmiercią Herod rozkazał stracić swojego syna Antypatra, a syna Archelausa wyznaczył swoim następcą. Wiedząc, że po nim nikt nie urońi ły, nakazał zebrać wszystkich znaczących Żydów na jerozolimskim hipodromie, a siostrze swojej Salome nakazał zabić ich w dniu jego śmierci, żeby lud płakał, jeżeli nie po nim, to po swoich ukochanych. Ale tego rozkazu Salome nie wykonała. Herod umarł przypuszczalnie w 750 roku od założenia Rzymu, w 34 roku swojego panowania.

3. POWRÓT DO NAZARETU.

Po śmierci Heroda anioł Pański ukazał się Józefowi we śnie i powiedział, żeby wracał

on do domu, do swojej ziemi, gdyż „zmarli ci, którzy nastawiali na życie dziecięcia”. Docho-
dząc do Judei, Józef dowiedział się, że Archelaus króluje w Jerozolimie i bał się dalej iść,
bo Archelaus mało różnił się w okrucieństwie od swojego ojca. Obawiając się takiego króla,
Józef postanowił pójść do swojego miasta Nazaretu w Galilei, gdzie panował Herod Anty-
pas, brat Archelausa. Był on mądrzejszym władcą i pod nim Józef zdecydował się żyć wy-
chowując syna Jezusa, tak niezwykle narodzonego. (Proszę przeczytać Mt.2:12-23).

KOŃCOWE MYŚLI DO PIERWSZEGO WYKŁADU

1. Ewangeliczny przekaz o Janie Chrzcicielu i spisie ludności są rzeczywistymi i historycz-
nymi wydarzeniami.
2. Świadkowie narodzin Jezusa Chrystusa – Syna Bożego.
  - 1) Aniołowie z nieba.
  - 2) Pasterze, widzący Go w żłobku.
  - 3) Kapłan Symeon, którego oczy ujrzaly Zbawiciela.
  - 4) Prorokini Anna, wielbiąca Boga i mówiąca wszystkim o Chrystusie.
  - 5) Mędrcy ze Wschodu, ludzie nauki, którzy widzieli Go w Betlejem.
  - 6) Herod i kapłani, szukający Go, żeby zabić.
  - 7) Maria i Józef, wypełniający Boże polecenie, aby opiekować się Nim.
3. Nowa era. Od chwili narodzin Jezusa Chrystusa zaczyna się nowa era. Nasz kalendarz
świadczy o tym. Historia świata dzieli się na dwie części (epoki) – do narodzin Chrystu-
sa i po narodzeniu Chrystusa. Nawet ateści, którzy nie pragną imienia Chrystusa, mó-
wią: „Przed naszą erą” i „nasza era” lub „nowa era”. Nowa era chrześcijańska jest nowa
we wszystkim: pojęcie równości, braterstwa i miłości przyjmuje swój prawdziwy sens.
Od tej pory osobę ocenia się w sposób godny. Kobiety i dzieci są wysoko cenione, tak
jak dorośli mężczyźni.
4. Imiona wielkich ludzi z czasem pokrywają się kurzem historii i stają się własnością
szkolnych podręczników. Arystoteles, Sokrates i Platon – byli wielkimi filozofami, mędr-
cami swoich czasów. Czy mają oni swoich naśladowców w naszych czasach? Wcale
nie. Aleksander Macedoński i Napoleon Bonaparte byli wielkimi zdobywcami. Oni też
nie cieszą się żadną czcią w naszych czasach. Ale imię, które nigdy nie blednie, które
pomagało i pocieszało ludzi dwa tysiące lat temu, tak samo czyni to i obecnie – jest to
imię Jezusa Chrystusa. To imię lśni ponad inne imiona. Dlaczego? Dlatego, że Chrystus
jest prawdziwym Synem Bożym i Zbawicielem grzeszników. W naszych czasach ku
Niemu garną się dzieci, młodzież i ludzie w podeszłym wieku. Tylko w paru ostatnich la-
tach, w jednej tylko Indonezji nawróciło się do Chrystusa ponad milion ludzi. Chrystus
jest nie tylko historyczną postacią, ale postacią wiecznie żyjącą, dlatego i w naszych
czasach zbawia tych, którzy przychodzą do Niego. Daje im On odpuszczenie grzechów,
pokój serca i ducha, a także nadzieję życia wiecznego i prawdziwy sens przemijającego
życia na ziemi. Czy Chrystus jest dla ciebie realnym Zbawicielem? Czy możesz dla in-
nych świadczyć swoim życiem i słowami o tym, czego dokonał On w twoim życiu?

WYKŁAD DRUGI

DZIECIŃSTWO JEZUSA CHRYSZTUSA – Dorastanie

Uwaga: W poprzednim wykładzie rozpatrywaliśmy narodziny Jezusa Chrystusa. Czytaliśmy o tym wydarzeniu w Ewangeliach według Mateusza oraz Łukasza i oczywiście dało się zauważyć, że opisy nie są jednakowe. Na przykład: Mateusz pisze, że mędrcy odnaleźli Jezusa w domu i że po ich odwiedzinach Józef z Marią poszli do Egiptu (Mt.2:11,14), a Łukasz pisze, że pasterze odnaleźli Jezusa w żłobie i że później został On przyniesiony do świątyni w Jerozolimie, a stamtąd poszli, Józef z Marią, do Galilei, do Nazaretu (Łk.2:22,39). W jaki sposób wyjaśnić tę sprzeczność? Bardzo prosto: Ewangelista Łukasz opisuje od pierwszego dnia narodzin Jezusa i tej nocy pasterze odnaleźli Go w żłobie, później został On obrzezany, przyniesiony do świątyni, a rodzice Jego powrócili później do swojego miasta Nazaretu, żeby tam mieszkać. Ewangelista Mateusz opisuje odwiedziny mędrców, które nastąpiły później, tj. kiedy Józef z Marią i Jezusem przechodzili z Nazaretu do Jerozolimy na święto Paschy i gościli w Betlejem (Łk.2:41). Oto dlaczego mędrcy odnaleźli Jezusa nie w żłobie, a w domu, i wtedy Józef nie wrócił do Nazaretu, ale poszedł do Egiptu. Z tego wyraźnie widać, że Jezus miał już ponad rok, gdy mędrcy przyszli pokłonić się Mu. Należy zauważyć, że po odwiedzinach mędrców Józef miał dostateczną ilość środków, żeby opłacić wydatki związane z podróżą i życiem w Egipcie (Mt.2:11).

I. Pierwsze lata

1. GALILEA I NAZARET.

Gelil po hebrajsku oznacza „okrąg”. Pierwszy raz to miejsce zostało tak nazwane w czasach Salomona. Oddał on królowi Chiramowi 20 miast należących do plemienia Naftalego. Miasta te nie spodobały się Chiramowi i nazwał je Kabul – (w wolnym przekładzie może oznaczać: nieprzyjemny, wstrętny, obrzydliwy) (1Krl.9:11-13).

Galilea była zawsze pogardzana przez Żydów tylko dlatego, że mieszkało tam dużo pogan. Dlatego nazywano ją „Galileą pogańską”. W czasach Jezusa Chrystusa Galileę zamieszkiwało wielu Greków. Ich język zajmował widoczne miejsce wśród ludności.

Nazaret był małym miasteczkiem i mało znaczącym. Nie były z nim związane wydarzenia historyczne ludu izraelskiego, a jego nazwa nie jest spotykana w Starym Testamencie. Niektórzy utożsamiają je z Sarid, miastem, które w czasach Jozuego wytyczało północną granicę plemienia Zebulona. O pogardzie do Nazaretu świadczą słowa: „Czy z Nazaretu może być coś dobrego?” (J.1:46). A inni mówili: „Czy z Galilei przyjdzie Chrystus?” (J.7:41).

Oto w takim wzgardzonym miasteczku i w takim miejscu Jezus Chrystus spędził lata do osiągnięcia – 30 lat. Będąc jako człowiek synem bogobojących rodziców, Jezus od najmłodszych lat wychowywał się w czystej atmosferze prawdziwie świętej rodziny. Józef, wybrany przez Boga, żeby opiekować się Jezusem, doczekał się, iż ewangelista nazwał go „człowiekiem sprawiedliwym”, tj. od młodości wypełniający zakon Boży, a Maria została nazwana przez anioła jako „łaską obdarzona”, tj. błogosławiona za swoją bogobożność, nieskazitelną moralność i cielesną czystość wyższymi darami łaski.

2. MILCZENIE I PSEUDOEWANGELIE.

Z ewangelistów tylko Łukasz opisuje odwiedziny Jezusa w świątyni, a ewangelista Mateusz opowiedział o pokłonie mędrców i ucieczce do Egiptu. Ewangelieści zachowują milczenie o życiu Jezusa Chrystusa w Nazarecie, a tylko Łukasz mówi: „Jezusowi zaś przybywało mądrości i wzrostu oraz łaski u Boga i u ludzi” (Łk.2:52). Z takiego milczenia można

wywnioskować, że ewangelicści nie chcieli zajmować się domniemanymi historiami, lecz tylko czystą prawdą. To milczenie daje nam też do zrozumienia, że Jezus Chrystus żyjąc w pogardzanej Galilei, w skromnym miasteczku Nazarecie, „wyniszczył samego siebie, przyjąwszy kształt niewolnika (Fil.2:7 BG) i dlatego w Jego życiu do czasu publicznej działalności nie mogły mieć miejsca niezwykle czyny.

Apokryficzne ewangelie Mateusza i ewangelie arabskie zawierają mnóstwo cudów, które czynił Jezus, kiedy był On jeszcze dzieckiem. Oto niektóre z nich: Przenosił wodę w Swojej odzieży, rozciągał deskę do odpowiedniej długości, lepił wróble z gliny i zmuszał je do fruwania, rzucał ubranie w kocioł do barwienia i wyjmował ufarbowane na różne kolory, kolegów przemieniał w koźlęta, a tych, którzy Mu dokuczali, uśmiercał itp.

3. SZKOŁA I WYKSZTAŁCENIE.

W dawnych czasach miejscem kształcenia był dom ojcowski. Głównym celem nauczyciela było nauczenie zakonu Bożego. Gdy tylko dziecko zaczynało mówić, uczono je modlitwy, która rozpoczynała poranne nabożeństwo, a gdy miało pięć lat, zaczynało uczyć na pamięć zakonu Bożego. Później zaczęto zakładać szkoły dla sierot. Podczas życia Jezusa Chrystusa szkolne kształcenie było rozwinięte i wszystkie dzieci posyłano, żeby się uczyły, a kto tym nie interesował się, tego nazywano „amganrejczykiem” – człowiekiem ziemi. Każde miasto zobowiązane było do posiadania chociażby jednej szkoły. Szkoły zwykle mieściły się w synagogach. Do dziesiątego roku życia nauczano tylko z Biblii, do piętnastego roku życia nauczano napisanego zakonu, później dopuszczano do wyższych rozważań teologicznych. Możliwe, że Jezus Chrystus uczęszczał do podobnej szkoły. Posługiwał się On językiem aramejskim. W tym czasie ten język był zmieszany ze starohebrajskim i chaldejskim językiem. Pismo Święte czytano w języku starohebrajskim i jeżeli ktoś ze słuchaczy nie rozumiał, to wyjaśniano mu.

II. Chodzenie do świątyni

1. ŚWIĘTA.

Żydzi żyjący w oddaleniu starali się przychodzić do Jerozolimy trzy razy w roku, aby chociaż tym wypełnić zakon. Na święto Paschy lud szczególnie zbierał się w Jerozolimie, aby oddać cześć Bogu, tak że wielu nie mogło pomieścić się w mieście i musieli poza miastem budować sobie szałas z wierzbowych gałęzi. Podczas świąt łatwo można było spotkać mieszkańców Mezopotamii: Partów i Medów; z mieszkańców Małej Azji: Kapadocji, Pontu, Frygii; mieszkańców Afryki: Egiptu, Libii, Cyreny; mieszkańców Rzymu i pozostałych mieszkańców rzymskiego imperium – Żydów żyjących w rozproszeniu.

2. SYN ZAKONU.

Józef z Marią regularnie przychodzili do Jerozolimy na główne święta. Gdy Jezus skończył dwanaście lat, oni, według zwyczaju i obowiązku, poszli z Nim do Jerozolimy na święto Paschy. Zgodnie z prawem Talmudu Jezus był już odpowiedzialny za siebie. Teraz zobowiązany był każdego dnia do płacenia drachmy do kasy świątyni i nazywał się „synem zakonu”. Na Wschodzie i w ogóle w krajach tropikalnych ludzie szybciej rozwijają się fizycznie i umysłowo. Według Judy Ben-Tema „w piątym roku życia musiał on (jako dziecko) uczyć się Pisma Świętego, w dziewiątym roku – zakonu, w trzynastym – Talmudu, w osiemnastym – musiał się ożenić, w dwudziestym – zdobywać majątek, w trzydziestym – siłę, w czterdziestym – rozsądek i tak do końca życia”.

3. W ŚWIĄTYNI WŚRÓD RABINÓW.

Po święcie wielki tłum ludu powracał do domów, a wśród tego tłumy i błogosławiona rodzina. Krewni i znajomi starali się iść razem, a dzieci były pod opieką swoich rodziców.

Wieczorem zaś okazało się, że Jezusa nie ma pośród dzieci i Jego rodzice od razu zawrócili do Jerozolimy. Po trzech dniach odnaleźli Go w świątyni otoczonego przez rabinów i czującego się zupełnie dobrze. Wśród tych rabinów mógł znajdować się przyprószonego swizna Hillel, jego syn Rabban Symeon, wnuk Gamaliel; Anna, Józef z Arymatei, Nikodem i inni.

Zobaczywszy Jezusa w takim otoczeniu nie bardzo mogli przystąpić do Niego. Nabrawszy odwagi, Maria podeszła do Jezusa i ostrożnie z wyrzutem rzekła do Niego: „Synu, cóżeś to uczynił? Oto ojciec twój i ja bolejąc szukaliśmy ciebie” – „Czemużcie mnie szukali? Czyż nie wiedzieliście... co jest Ojca mego?” – odpowiedział Jezus. Chociaż nie zrozumieli tych słów, to Maria zachowała wszystkie te słowa w swoim sercu. Ulegając woli rodziców Jezus poszedł z nimi do Nazaretu „i był im uległy” (Proszę przeczytać Łk.2:41-52).

III. Osiemnaście lat milczenia

Od bytności Jezusa w świątyni, gdy miał dwanaście lat, do czasu rozpoczęcia publicznej działalności, minęło osiemnaście lat. Ewangelisci nie wspominają o Jego życiu w tym okresie. Tylko Marek spośród ewangelistów zapisał wypowiedziane przez lud pytanie: „Czy to nie jest ów cieśla?”. Wskazuje to, że Jezus zajmował się ciesielką, gdy żył Józef i po jego śmierci.

Wnikając głębiej w te lata, powstaje bardziej złożone pytanie: Czy Jezus miał braci i siostry? Kim byli dla Niego „bracia Jego”? Znaczący Biblisty nie przeszli obojętnie obok tego pytania. Wszyscy oni doszli do różnych wniosków. Mu też nie trzymamy się jakiejś jednej odpowiedzi na to pytanie. Dobrze jest wiedzieć, że najbardziej znanym i przyjętym rozwiązaniem jest to, że Maria miała przyrodnią siostrę o imieniu Maria, która była zamężna z Alfeuszem lub Kleopasem. Miała ona paru synów i córki. Gdy owdowiała, Józef przyjął ją z dziećmi do siebie. Po śmierci Józefa dwie wdowy Marie mieszkały razem i tak utworzyły jedną rodzinę, że dzieci stały się jakby rodzeństwem, których inaczej i nie nazywano. W takich warunkach przeżył Jezus 18 lat, pracując nie tylko na swoje utrzymanie, ale też na utrzymanie innych.

KOŃCOWE MYŚLI DO DRUGIEGO WYKŁADU

1. Posłuszne dziecko. Jezus Chrystus do czasu wyznaczonego przez Boga był posłuszny swoim rodzicom, chociaż mając 12 lat wiedział już, kto jest Jego Ojcem. Dla wszystkich dzieci pozostawił On piękny przykład poddania się swoim rodzicom. Posłuszeństwo jest najlepszym warunkiem, tworzącym rodzinę.
2. Posłuszny zakonowi Bożemu. Od dwunastego roku życia Jezus wykonuje wszystkie wymagania zakonu. Poczynając od Jego wczesnego dzieciństwa zauważamy, że przyszedł On wypełnić zakon Boży.
3. Wypełniony mądrością Bożą od najmłodszych lat. Starsi nauczyciele żydowscy dziwili się, gdy słuchali dwunastoletniego Jezusa, W niektórych kręgach przyjęto uważać, że religia przeznaczona jest tylko dla starszych ludzi. Takie twierdzenie wywodzi się od tego, kto pragnie zguby ludzkiej duszy. Czym wcześniej dziecko znajdzie się w szkole Bożej, tym lepiej. Chrystus od dziecka znał Słowo Boże. Służy On za przykład innym dzieciom też w naszych czasach. Apostoł Paweł przypomina Tymoteuszowi, że on od dzieciństwa zna Pismo Święte, które daje rzeczywistą mądrość, żeby wypełniać wolę Bożą.
4. Okres milczenia. W rzeczywistości ten okres był bardzo ważny w życiu Jezusa Chrystusa. W tym czasie Ojciec Niebieski przygotował Go do publicznej służby.
5. Słowo Boże. Jest ono dostępne dla wszystkich i przeznaczone dla wszystkich. Zawiera ono informacje o wielkości Bożej, mądrości i Jego planie zbawienia wszystkich ludzi:

młodych, starszych, biednych i bogatych, prostych i uczonych. Jak zobaczymy w następnych wykładach, do Jezusa przychodziły dzieci, kobiety, odtrąceni grzesznicy, żołnierze, przywódcy. Kto przyszedł do Niego, otrzymywał potrzebną pomoc. On i obecnie jest takim dobrym Zbawicielem dla tych, którzy przychodzą do Niego. Dla każdego grzesznika daje On odpuszczenie grzechów, prawdziwe odpocznienie i wieczną nadzieję.

WYKŁAD TRZECI

POLITYCZNE POŁOŻENIE PALESTYNY

I. Pogrzeb Heroda

1. TESTAMENT HERODA.

Żydzi spodziewali się, że po śmierci Heroda skończy się idumejskie panowanie nad nimi, ale stało się inaczej. Tuż przed swoją śmiercią Herod wyznaczył Archelausa na króla Judei, Idumei i Samarii; zarządcą Perei i Galilei – Heroda Antypasa; zarządcą północnego obszaru za Jordanem – Filipa. Swojej siostrze Salome Herod oddał trzy miasta. Gdy tylko Herod umarł, Salome uwolniła wszystkich zatrzymanych, którzy byli przeznaczeni na zgubę i przebywali na jerychońskim hipodromie. W tym samym miejscu zebrano wojsko, w obecności którego otworzono testament Heroda, i Archelaus został ogłoszony królem. Lecz aby zalegalizować swoje panowanie, Archelaus musiał uzyskać zgodę Rzymu.

2. POGRZEB HERODA.

W noc śmierci Heroda Archelaus wydał wielką ucztę i później przystąpił do pogrzebu. Ciału Heroda oddano całą królewską cześć. Ubrane było w purpurowy płaszcz, na głowie korona, w rękę berło. W kondukcje żałobnym szło całe wojsko i setki płatnych płaczków. Herod został pochowany w grobie, znajdującym się w twierdzy Herodian.

II. Panowanie Archelausa

1. PIERWSZE DNI.

Po siedmiodniowej żałobie Archelaus wszedł do świątyni i ze złotego tronu wygłosił swoją pierwszą mowę do ludu. Tam lud prosił Archelausa o tolerancję religijną i o uwolnienie uwięzionych uczestników ostatniego powstania. Archelaus obiecał spełnić tę prośbę, a lud tłumnie chodząc ulicami Jerozolimy wykrzykiwał o szybkim spełnieniu obietnicy; o powstaniu przeciwko Rzymowi. Rozpoczęło się święto Paschy. Napięcie wzrastało. Aby zmusić lud do milczenia Archelaus kazał wybić wszystkich, którzy przebywali w świątyni i zabronił świętowania Paschy.

2. W RZYMIE.

Archelaus udał się do Rzymu, aby zabiegać o swoje prawa do królowania. Herod Antypas pojechał do Rzymu w tym samym celu, co i Archelaus. Kiedy spierali się przed Augustem o królestwo, do Rzymu przybyła delegacja z Judei w liczbie pięćdziesięciu osób. Ta delegacja oświadczyła Augustowi, że Żydzi nie chcą króla Archelausa i że proszą o przyłączenie ich do Syrii i o rzymską opiekę. Archelaus widząc siebie przegranym na kolanach prosił Augusta o łaskę. W tym czasie podarował on Augustowi 10 000 000 drachm, a jego żonie Julii – wiele cennej odzieży. Prezenty podziałały na Augusta i Archelaus został królem Judei, Idumei i Samarii.

3. POWSTANIE.

Gdy tylko Archelaus wyjechał do Rzymu, wybuchło powstanie. Dwie główne partie: saduceusze i faryzeusze – były wrogo nastawione do siebie. Była jeszcze i trzecia partia – zeloci. Popadli oni w duży fanatyzm i w żadnej formie nie chcieli znieść wpływu pogan. Głównym przywódcą zelotów był Hiskiasz. Został on zabity przez Heroda. Jego syn Juda Galilejczyk stanął na czele stronnictwa zelotów.

Faryzeusze z zelotami wywołali powstanie, żeby zaprowadzić teokrację. Kwiryniusz, gubernator Syrii, mocą oręża zdławił to powstanie i dla zachowania porządku pozostawił Sabina z legionem żołnierzy. Sabin nie zdołał utrzymać porządku i powstanie objęło cały kraj. W Idumei grasowała banda 2000 ludzi; w Perei na czele bandy stał Szymon, były niewolnik Heroda; dalej ku północy na czele bandy stał pasterz Afrong, a w Galilei grabił Juda Gailejczyk, syn Hiskiasza. Kwiryniusz powtórnie zdławił powstanie. W tym czasie zostało zabitych tysiące przeciwników i zniszczono dziesiątki miast. W samej Jerozolimie ukrzyżowano 2000 osób.

4. DOŻYWOTNIE WYGNANIE.

Archelaus po powrocie z Rzymu mścił się na swoich wrogach, a przyjaciół wynagradzał. Tę historię Jezus opowiedział w przypowieści (Łk.19:11-27). Samarytanie z Żydami (przyjaciele w nieszczęściu) doszli do porozumienia i wysłali do Rzymu swoich przedstawicieli ze skargą na Archelausa. Rzym zwrócił uwagę na tę delegację. Archelaus został szybko wezwany do Rzymu i skazany na dożywotnie zesłanie do Galii. W tym czasie Jezus miał około 12 lat.

III. Bezpośrednia władza Rzymu

1. PROKONSUL I PROKURATOR.

Palestyna została przyłączona do Syrii, której prokonsulem był Publiusz Sulpicjusz Kwiryniusz. Wyznaczył on Koponiusza na prokuratora Judei. Uczyniwszy formalne przyłączenie Judei do Syrii, Kwiryniusz ogłosił swój zamiar przeprowadzenia spisu ludności. Ta wiadomość zaniepokoiła Żydów. Zrozumieli oni, że zostaną im narzucone większe podatki.

2. PODATKI.

Spis został przeprowadzony około 760 roku od założenia Rzymu. Zgodnie ze spisem, Kwiryniusz nałożył rzymskie podatki: pogłówny i gruntowy. Podatek pogłówny był równy jednemu procentowi od zapłaty za pracę, a gruntowy – dziesiątej części ziarna i piątej części wina oraz owoców. Podatki były w rękach poborców, nazywanych publicznymi. Wykupywali oni od cenzorów Rzymu prawo do zbierania podatków na pięć lat. To prawo przekazywali innym, a ci jeszcze innym i w ten sposób dochodziło do najmniejszych poborców, nazwanych przez ewangelistów celnikami. Wszyscy oni mieli dużą władzę w ściąganiu należności. Nadużywając jej czynili dużą niesprawiedliwość. Z tego powodu ubożał cały kraj.

Lud nie wytrzymał takiego stanu, burzył się i podejmował próby licznych powstań. W końcu Żydzi wysłali delegację do Rzymu z raportem o zniszczeniu kraju i jego grabieży. Cesarz Tyberiusz zwrócił na to uwagę i wysłał do Syrii Germanika, aby ten zaprowadził potrzebny porządek.

3. JEZUS CHRYSZTUS.

Pośród takiego wzburzonego ludu dorastał Jezus Chrystus, a gdy rozpoczął służbę publiczną, wtedy wykorzystywał wiele podobieństw, które nawiązywały do znanych wtedy wydarzeń w kraju. Oto niektóre z nich:

- 1) Całkowite bankructwo, prócz króla (Mt.18:23-34; Łk.7:41-42).
- 2) Władza pożyczkodawców (Mt.5:25; Łk.12:58).
- 3) Należnościami były artykuły pierwszej potrzeby (Łk.16:6-7).
- 4) Zakup perły, ulokowanie majątku (Mt.13:45-46).
- 5) Lokowanie pieniędzy w ziemię (Mt.13:44).
- 6) Rozbudowa spichlerzy przez spekulantów (Łk.12:16-21).
- 7) Dobrobyt lichwiarzy (Łk.19:23).

IV. Niepokój społeczny

1. ZELOCI.

Rzymska forma płacenia podatków w żaden sposób nie mogła utrwalić się pośród żydowskiego ludu. Rabin Sadok stał na czele ludu. Zbliżył się on do Judy Galilejczyka i zaczął nawoływać lud do powstania przeciwko Rzymianom. W tym czasie była organizowana „szkoła zelotów”, w której zaszczepiano patriotyzm i konieczną wojnę z wrogami, uważając siebie za spadkobierców machabejskich czasów.

Juda Galilejczyk otaczał się młodzieżą, gotową umrzeć za zakon. Jego hasłem było: „Nie ma władcy – prócz Jahwe, nie ma podatku – prócz świątynnego, nie ma przyjaciela – prócz zeloty”. Zeloci wydali wojnę nie tylko Rzymowi, ale wszystkim współbraciom, którzy godzili się żyć pod pogańskim prawem. Każdego dnia napadali oni na swoich przeciwników, palili ich winnice i osady.

W jednej z takich napaści Juda Galilejczyk został zabity i na czele zelotów stanęli jego synowie: Jakub, Szymon, Menachem, Eleazar. Wszyscy oni zginęli – jeżeli nie w bitwach, to z własnej ręki. Napaści Judy Galilejczyka pozostały w pamięci ludu i po wielu latach Gamaliel przypominał o nim (Dz.5:34-37).

Kwiriniusz stłumił działalność zelotów. Żydzi dalej odnosili się pogardliwie do wszystkich rozporządzeń rzymskich, dlatego wśród ludu powstało pytanie: „Czy należy płacić podatek cesarzowi czy nie?” (Mt.22:17; Łk.20:22).

Znienawidzony przez lud arcykapłan loazar, który pomagał Rzymowi w przeprowadzeniu spisu, został usunięty przez Kwiriniusza, a jego miejsce zajął Annasz syn Seta, którego ród kontynuował kapłaństwo przez około 50 lat. I jego lud nie szanował, gdyż wywodził się z saduceuszów.

2. CELNICY.

Poborcy (celnicy) byli zrównani do grzeszników, pogan, zabójców, grabieżców i cudzołóżników. Byli oni odłączeni od społeczeństwa. Nie przyjmowano od nich żadnych udziałów ani pomocy, a gdyby ktoś przyjąłby, wtedy cały jego dom stawał się nieczysty i musiał przejść szczególne oczyszczenie. Z celnikiem nie można było siedzieć i jeść, a faryzeusze starali się nie oddychać, gdy przechodzili obok celnika, żeby nie zarazić się jego nieczystym powietrzem.

V. Prokuratorzy Palestyny

Od czasu przyłączenia Palestyny do Syrii, cesarz August zwracał na nią szczególną uwagę i nie chciał, żeby ona ubożała. W stosunku do religii Żydów wykazywał tolerancję, a nawet przychylność. Nakazał, aby w Jerozolimskiej świątyni na jego rachunek każdego dnia składano w ofierze jednego woła i dwa jagnięta. Żeby utrzymać politykę w tym kierunku, August często zmieniał prokuratorów Palestyny. Za prokuratora Marka Ambiwniusza umarła Salome, a za prokuratora Rufusa – cesarz August. Jezus Chrystus miał wtedy 18 lat.

VI. Arcykapłani

Cesarz Tyberiusz nie szanował Żydów. Wygnał ich z Rzymu i nieprzychylnie patrzył na nich w Palestynie. Walerius Gratus był prokuratorem w Palestynie od 18 do 30 roku życia Jezusa Chrystusa. Podczas swego zarządzania Palestyną usunął pięciu arcykapłanów. Ostatnim był Kaifasz, zięć Annasza. Na skutek częstych zmian lud nie uważał ich za prawomocnych. W pojęciu ludu tylko Annasz był godnym arcykapłańskiego stanu.

VII. Władza Pontiusza Piłata

1. EMBLEMATY I TABLICE.

Po Gratusie prokonsulem był Pontiusz Piłat. W wieży Antoniusza wywiesił on rzymskie emblematy. To wzburzyło lud. Posypały się prośby, żeby je zdjęto. Lud przez pięć dób stał przed domem Piłata, prosząc i żądając usunięcia obrzydliwości ze świętego miasta. W końcu Piłat polecił wszystkim, żeby zebrali się w cyrku i widząc determinację ludu, obiecał spełnić prośbę. Władza Piłata została złamana przez lud. Aby i tak postawić na swoim, Piłat wywiesił przed swoim domem złote tablice, na których było umieszczone jego imię i imię Tyberiusza. Dowiedział się o tym Tyberiusz, udzielił mu srogiej nagany i rozkazał umieścić te tablice w Cezarei, w świątyni Augusta. Lud drugi raz odniósł sukces i zrozumiał, że Piłata można pokonać natarczywością i krzykiem.

2. WODOCIĄG.

Wodociąg, który zaopatrywał miasto i świątynie w wodę, był uszkodzony. Piłat postanowił zbudować lepszy, o długości 37 kilometrów. Przy tym przedsięwzięciu liczył na pomoc z kasy świątyni. Lud okazał się przeciwny, gdyż pieniądze w świątyni służyły tylko do celów Bożych. Lud zebrał się przed pałacem i żądał zmiany postanowienia. Piłat przy pomocy wojska rozgonił lud i nie zmienił swojego postanowienia. Wodociąg szybko wydłużał się. Gdy prowadzono prace przy sadzawce Syloe, przy której stała wysoka wieża, ta zawaliła się na pracowników i zginęło 18 ludzi. Rabini uznali to jako karę za świątynne pieniądze, które zostały wzięte na ten cel. W związku z tym wypadkiem Jezus Chrystus ze szczególnym naciskiem powiedział, że każdy człowiek musi się upamiętać, bo inaczej zginie (Łk.13:4-5).

VIII. Herod Antypas

Herod Antypas urodził się 20 lat przed Jezusem Chrystusem i zarządzał Galileą przez prawie całe życie Jezusa Chrystusa i sześć lat po Jego ukrzyżowaniu. Antypas był rodzonym bratem Archelausa i wychowywał się w Rzymie, jak i jego bracia. Jego przyjacielem w Rzymie był Manaen (Dz.13:1). Z usposobienia Antypas był spokojny.

Kiedy Antypas zaczął zarządzać Galileą, była ona bardzo zubożała. Musiał odbudować parę miast i zbudować nowe. Na południu Galilei odbudował miasto Septoris i uczynił je stolicą. W Perei umocnił zamek w Macherusie i zbudował w nim sobie rezydencję. W czasach cesarza Tyberiusza Antypas zbudował nad jeziorem Galilejskim miasto i nazwał je Tyberiadą, uczyniwszy z niego stolicę Galilei. Budując to miasto okazało się, że buduje je na miejscu starych cmentarzy. Zgodnie z żydowskim prawem takie miejsce uważano za nieczyste. Rabini prosili Antypasa, aby zaniechał budowy miasta, ale on nie posłuchał ich.

Żydzi nie chcieli mieszkać w Tyberiadzie. Każdy kto wszedł do niego, był nieczysty przez siedem dni i musiał poddać się oczyszczeniu. Z tej przyczyny były trudności z zasiedleniem miasta. Antypas wzywał ludzi z dalekich miejsc, żeby osiedlili się w mieście, a niektórych siłą zmuszano do zamieszkania w nim. Od 22 roku n.e. Tyberiadą była bezsporną stolicą Galilei przez około 50 lat.

Po zesłaniu Archelausa do Galii, Antypas pozostał jedynym Herodem. Bił on swoją monetę ze swoim imieniem i nazywał się tylko Herodem (Mt.14:1; Mk.6:14; Łk.23:8,11).

IX. Galilea

1. LUDNOŚĆ.

Podczas publicznej działalności Jezusa Chrystusa Galilea była kwitnącą krainą. Było w niej 240 miast i 15 twierdz. Zamieszkiwało ją około 2 milionów ludzi. Chociaż w Galilei mieszkało dużo pogan – Żydzi od nich stronili.

2. MIASTA I ICH GOSPODARKA.

- 1) Główne surowce: pszenica, wino, olej z oliwek i ryby.
- 2) Jezioro Tyberiadzkie – oko Galilei i jej centrum.
- 3) Dolina Ezdrelonu – położona jest ona na zachód od jeziora Tyberiadzkiego i w czasach Jezusa Chrystusa obfitowała w płody rolne.
- 4) Sepforis – to miasto otoczone było kwiatem życia.
- 5) Miasto Magdala było centrum handlowym gołębiarzy, którzy handlowali gołębiami przeznaczonymi na ofiarę. Sprzedawano w nim różnorodne tkaniny z wełny.

3. HISTORIA.

- 1) Równina Megiddo – śmierć Jozjasza (2Krn.35:22-25).
- 2) Potok Kiszon – Barak i Debora, prorok Eliasza (Sdz.5:21; 1Krl.18: 40).
- 3) Jezreel – stolica Achaba, winnica Nabota (1Krl.21:1,19,23).
- 4) Szunen. W tym mieście zatrzymał się Elizeusz (2Krn.4:8).
- 5) Charod – źródło, przy którym Gedeon wybierał wojowników (Sdz.7:1).
- 6) Góra Gilboa – na niej padł Saul (1Sm.31:8).

X. Perea

W Perei zarządzał Herod Antypas. Miejsce to wyżynne, nieurodzajne i mało zaludnione. W przeważającej mierze mieszkali tam Syryjczycy i Arabowie. Tak jak w Galilei, tak i w Perei Jezus Chrystus spędził dużą część Swojej działalności.

Wiele miast Perei było niezależnych od Antypasa, chociaż znajdowały się w jej granicach. Takich miast było 10 i nazywano je Dziesięciogrodem. Te miasta podlegały bezpośrednio Rzymowi w celu obrony przed zbójckimi bandami arabskich hord.

XI. Judea, Idumea, Samaria

Te prowincje były bezpośrednio zarządzane przez rzymskich prokuratorów. Jezus Chrystus nie często odwiedzał te kraje. Judejczycy, Idumejczycy i Samarytanie nie mogli pogodzić się z tym, żeby Galilejczyk ich nauczał.

XII. Tetrarcha Filipowa

Ta prowincja położona była na północ od Perei, a Filip zarządzał nią przez 37 lat. Zamieszkiwali ją Żydzi, Syryjczycy, Arabowie, Grecy i Fenicjanie. Ponieważ Filip był synem jezołolimianki, Żydzi go szanowali, a on starał się prowadzić przyzwoicie. Filip zmarł rok później po ukrzyżowaniu i zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa.

XIII. Przed Jezusem Chrystusem

1. LEKCEWAŻENIE.

Władza rzymska starała się asymilować pokonane narody, czemu Żydzi w żaden sposób nie poddawali się. Prawo rzymskie i zwyczaje nie były przyjmowane przez Żydów. W oczach Żyda poganin był nieczysty i starał się być jak najdalej od niego. Widząc poganina Żydowi przypominały się słowa psalmisty – Ps.79:1-4. Zaś w oczach Rzymianina Żyd był bardzo marnym człowiekiem, na którego spoglądał z drwiną.

2. NAUKA.

Znosząc wszystkie możliwe drwiny ze strony pogan, Żydzi rozwijali naukę o przyjściu

Mesjasza. Rabini dużo pisali o Mesjaszu i twierdzili, że Jego przyście jest bliskie, lecz przydzie On dopiero wtedy, kiedy lud przestanie grzeszyć chociażby na jeden dzień. Rabini nauczali, że Mesjasz już jest wśród ludu i oczekuje jego pokuty. Nauczali jeszcze, że z pojawieniem się Mesjasza wyzwolą się spod pogańskiego jarzma, staną na czele Jego królestwa i srogo odpłacą swoim wrogom.

3. HERODIANIE.

W czasie życia Jezusa Chrystusa godności arcykapłańskie były w rękach walczących aleksandryczyków. Mieli oni swój początek od Szymona syna Szymona, którego Herod Wielki ustanowił arcykapłanem. Utworzyli oni swoją partię o nazwie „herodianie” – zwolennicy Heroda. Odebrali oni władzę arcykapłańską saduceuszom i faryzeuszom, czego ci w żaden sposób nie mogli znieść. Herodianie nie zwracali żadnej uwagi na niezadowolenie ludu i jego przedstawicieli. Żyli oni w dobrobycie i ubierali się w bogate stroje. Taki stan stwarzał zdesperowanych przywódców, rozwijał patriotyzm i wzywał lud do wojny. Po tym wszystkim lud wiedział, że tylko z przyjściem Mesjasza odniesie zwycięstwo nad wrogami.

4. ESSEŃCZYCY.

Esseńcy – stronnictwo skrajnych ascetów. W czasach Jezusa Chrystusa ich liczba wynosiła do 4000 osób. Byli oni przeciwni ucynom w Piśmie, saduceuszom, herodianom, faryzeuszom i zelotom. Wojna, czy jakiegokolwiek zabójstwo, nawet zwierzęcia, było przez nich surowo potępiane. Wypełniając przykazanie „nie zabijaj”, nie jedli mięsa. Oni też oczekiwali przyścia Mesjasza, lecz błędnie.

KOŃCOWE MYŚLI DO TRZECIEGO WYKŁADU

1. Mit, czy rzeczywistość. Wszystkie historyczne fakty i wydarzenia dość wyraźnie utwierdzają w tym, że Jezus Chrystus nie jest mityczną postacią. Twierdzenie, że Jezus Chrystus jest wymyśloną, nierealną i mityczną osobą, jest równoznaczne z twierdzeniem, że nie ma żadnego słońca, a tylko samo wyobrażenie. Samym wyobrażeniem nie stworzy się światła i ciepła, tak potrzebnych dla każdego żywego stworzenia. Choć słońce jest daleko od nas i niekiedy chmury oraz noc skrywają je przed naszym wzrokiem, lecz stale odczuwamy jego oddziaływanie w życiu fizycznym. Chrystus jest słońcem duchowym, którego promienie miłości ożywiają zgubionych grzeszników. Nie widzimy Go cielesnymi oczami, ale odczuwamy Jego obecność w naszym życiu.
2. Mocny fundament. Chrześcijaństwo oparte jest na mocnym fundamencie. Wszyscy założyciele różnych religii z czasem ulegli mocy śmierci. Martwy przywódca nie może pocieszać cierpiących, podtrzymywać słabych i mobilizować wiernych naśladowców. Chrystus ma dużą moc pocieszania, podtrzymywania, uduchowiania, gdyż On jest Synem Bożym i zmartwychwstałym Zbawicielem. Śmierć nie mogła Go powstrzymać. On zwyciężył ją.
3. Biblia i historia. Biblia jest księgą byłej i przyszłej historii. Są w niej opisane rzeczywiste i historyczne fakty. W formie prorocत्व zapisana jest przyszła historia. Wszystko, co zostało powiedziane o przyjściu Mesjasza tysiąc lat przed narodzeniem Chrystusa, wypełniło się dosłownie w pierwszym przyjściu Chrystusa, a pozostałe prorocत्व także wypełniły się i wciąż się wypełniają.
4. Stan świata. Świat przed przyjściem Jezusa Chrystusa znajdował się w bardzo chaotycznym i panicznym stanie. Wszystkie partie religijne, istniejące wtedy w Izraelu, były zgodne w jednym – w oczekiwaniu Wybawiciela. Moralny i polityczny rozkład osi-

gnął taki rozmiar, jakiego przedtem nie było. Na tle takiego mrocznego stanu świata pojawił się Chrystus. I w naszych czasach większość obserwatorów twierdzi, że świat doszedł do strasznego moralnego i socjalnego rozkładu. I to zgadza się z tym, co zostało przepowiedziane około dwóch tysięcy lat temu. Dla dusz, które szukają zbawienia, jest możliwość odnowienia się, stania się nowym stworzeniem przez wiarę w Jezusa Chrystusa. Tylko duchowa przemiana, przemiana serca, zmienia życie człowieka na lepsze i daje jasną nadzieję. Chrystus jest jedyną nadzieją dla poszczególnego grzesznika i dla całego świata.

WYKŁAD CZWARTY

POCZĄTEK NAUCZANIA JEZUSA CHRYSYTA

I. Głos Jana Chrzciciela

1. PUSTYNIA.

Jan Chrzciciel został wychowany w rodzinie religijnej, która przeznaczyła go od dzieciństwa do nazyreństwa. W tamtych czasach esseńczycy i nazyrejczycy przebywali w pustynnych miejscach, żeby poświęcać się Bogu. Za ich przykładem postępował też Jan. Pustynia, na której przebywał Jan, rozpościerała się od Jerozolimy do Morza Martwego i do południowej pustyni, nosząc różne nazwy. Życie na tej pustyni było prawie niemożliwe. Tylko jadowite żmije, skorpiony, kruki i rzadko lis mogły żyć na niej. Dlatego Żydzi nazywali tę pustynię – groźną pustynią. Nie wiadomo od kiedy Jan zamieszkał na pustyni. Na podstawie Łk.1:30 wiemy, że spędził on na pustyni wiele lat.

2. SZARAŃCZA I MIÓD.

Różne są poglądy dotyczące szarańczy. Niektórzy rozumieją to jako owoce drzewka świętojańskiego, którymi karmił się syn marnotrawny lub wierzchołki traw i roślin albo dzikie jabłka. Większość trzyma się twierdzenia, iż była to szarańcza szczególnego rodzaju, która służyła jako pokarm w różnych miejscach Wschodu. Arabowie przygotowując ją do jedzenia, rzucali żywą na gotującą się wodę, do której dodawano znaczną ilość soli. Po paru minutach wyjmowano szarańczę i suszono na słońcu. W wyniku tego odpadały głowa, nogi oraz skrzydła, a z reszty oddzielała się sól. Niekiedy jedzono ją gotowaną w oleju lub posypaną prażonym chlebem. Jan swobodnie mógł ją jeść. Dzięki suchemu klimatowi i sprzyjającym miejscom, na judejskiej pustyni występowały pszczoły. Położone w niedużej odległości ogrody, pola i doliny, były dobrymi miejscami do pozyskiwania miodu. W pustynnych pieczarach było dużo pszczół i miodu. Dzikie miód był sprzedawany w dużych ilościach na bazarach. (Proszę przeczytać Mt.3:1-12).

3. CHARAKTER ZWIASTOWANIA.

Mieszkając na pustyni i ubierając się w odmienny sposób (płaszcz z sierści wielbłądziej lub koziej zawsze był oznaką smutku i zmartwienia – (1Krl.21:27) oraz wzywając lud do upamiętania, Jan szybko stał się znany. Jego kazanie przypominało proroka Izajasza, a jego ubranie – proroka Eliasza. Było to w 15 roku panowania Tyberiusza, tj. w 29 roku po narodzeniu Chrystusa, przy brzegu południowego Jordanu. (Proszę przeczytać Łk.3:1-20).

Kazanie Jana Chrzciciela potwierdzało naukę rabinów tylko w tym, że przyście Mesjasza musiało poprzedzić upamiętanie. Ludzie słuchając jego kazania szli do niego, pokutowali i chrzcili się. (Proszę przeczytać Mk.1:1-8).

4. CHRZEST.

Chrzest – zanurzenie w wodzie – nie był nowością dla izraelskiego ludu. Żydzi dokonali obmywania w świątyni. Kapłan przed służbą zobowiązany był obmyć ręce i nogi, a nawet całe ciało. Obmycie we wszystkich czasach było religijnym symbolem oczyszczenia z grzechów (2Krl.5:10; Ps.51:4; Iz.1:16). Podobnych obmyć człowiek mógł dokonywać parę razy w życiu, a chrzest udzielany przez Jana mógł być dokonany tylko jeden raz. W niektórych sytuacjach Żydzi chrzcili prozelitów, w wyniku czego zostawali oni przyjmowani do rodziny ludu izraelskiego. Jan chrzczył Żydów i tym pokazywał, że są oni poganami w wyniku

swoich grzechów i że jedyną drogą powrotu do izraelskiej rodziny jest chrzest, który był możliwy tylko w wyniku pokuty.

Lud na tyle cenił Jana, że gotów był uznać go za Mesjasza. Na pytanie: „Kim jesteś?”, Jan odpowiadał: „Ja jestem głosem wołającego na pustyni: Prostujcie drogę Pana, jak powiedział Izajasz prorok”. Jan dużo chrzczył i stąd nazwano go Chrzcicielem. (Proszę przeczytać J.1:1-28).

II. Chrzest Jezusa Chrystusa

1. MIEJSCE.

Pierwsze chrzty Jana Chrzciciela miały miejsce w dolnym Jordanie. Stamtąd przeszedł w granice Galilei do Betbaru. Latem było tam mało wody i musiał przejść w dół Jordanu do Ainon blisko Salim, „bo tam było dużo wody” (J.1:28; 3:33). W to miejsce przyszedł Jezus Chrystus, żeby Jan ochrzcił Go.

2. ZNAJOMOŚĆ.

Czy Jan Chrzciel znał Jezusa Chrystusa osobiście? Wielu odpowiada przecząco opierając się na tym, że mieszkali oni na przeciwnych krańcach kraju, a prócz tego Jan Chrzciel przebywał na pustyni, zaś Jezus Chrystus mieszkał w mieście. Lecz nawet, gdyby nigdy nie spotkali się, to powinni wiedzieć jeden o drugim. Byli przecież krewnymi i ich rodzice nie ukrywaliby przed nimi cudownych wydarzeń, które poprzedzały ich narodzenie.

3. WYGLĄD JEZUSA CHRYSYUSA.

Pierwszy raz Jezus Chrystus wystąpił przed światem w dniu Swojego chrztu. Powstał tu pytanie: jak wyglądał Jezus Chrystus? Ewangelisci nie opisują wyglądu Jezusa Chrystusa i to utrudnia opis Jego wyglądu. Wszyscy pisarze chrześcijańscy starali się opisać wygląd Jezusa Chrystusa, a malarze – namalować Go.

Pierwsi pisarze chrześcijańscy, jak na przykład: Justyn, Klemens Aleksandryjski i Orygenes, opierając się na Iz.52:14; 53:2-3, nie przypisywali Mu osobistego piękna. Pierwsi chrześcijanie nie wyobrażali twarzy Jezusa Chrystusa, a jeżeli trzeba było Go wyobrazić, wtedy przedstawiano rybę, dobrego pasterza lub baranka. Pierwsi chrześcijanie nie pisali imię „Jezus”. To imię zamieniono na słowo „ryba”, w języku greckim Ixtus, które w akrostychu czytało się tak: Iesous Xristos Teou Uios Soter, a w polskim przekładzie: Jezus Chrystus, od Boga, Syn, Zbawiciel. Później zaczęto wyobrażać Jezusa Chrystusa jako pacholę, a jeszcze później – ukrzyżowanego na krzyżu.

Kolejni pisarze chrześcijańscy zmieniali wyobrażenie wyglądu Jezusa Chrystusa i zaczęli przedstawiać Go jako najpiękniejszego człowieka. Hieronim, Złotousty i Augustyn, opierając się na Ps.45:3 i innych miejscach Pisma Świętego, starali się przekonać, że Jezus Chrystus był piękny z wyglądu, z czym też zgodził się świat chrześcijański. Kościół prawosławny przyjął zewnętrzny wygląd Jezusa Chrystusa taki, jaki stworzył Nikifor, a kościół rzymskokatolicki – stworzony przez Bonawenturę.

4. CHRZEST.

Jan Chrzciel wzywał lud do upamiętania. Surowo oceniał tych ludzi, którzy przychodzili do niego chrzczyć się i nie uczynili prawdziwej pokuty. Gdy przyszedł do niego Jezus Chrystus, żeby być przez niego ochrzczonym, wtedy Jan Chrzciel zasmucił się i powiedział: „Ja potrzebuję chrztu od ciebie, a Ty przychodzisz do mnie?”. I kiedy Jezus Chrystus wyjaśnił Janowi, że jego chrzest stanowi część „sprawiedliwości”, którą On musi wypełnić jako prawdziwy Izraelita, wtedy Jan ustąpił i ochrzcił Jezusa. Wtedy usłyszano głos z nieba mówiący, że Jezus Chrystus jest Synem Bożym. (Proszę przeczytać Mt.3:13-17; Mk.1:9-11; Łk.3:21-22).

III. Kuszenie Jezusa na pustyni

1. PUSTYNIA.

Jezus Chrystus po chrzcie nie poszedł do Nazaretu, ale udał się na pustynię. Tam przebywał w samotności 40 dni i nocy nie przyjmując pokarmu. Tam na pustyni Jezus Chrystus odniósł zwycięstwo nad diabłem, tj. nie uległ kuszeniu. Zakłada się, że ta pustynia znajdowała się między Jerychem i Jerozolimą.

2. KUSZENIE.

Po czterdziestodniowym poście Jezus Chrystus poczuł głód. W tym momencie przystąpił do Niego diabeł i zaczął atakować słabe strony ludzkich uczuć, a mianowicie: dogadzanie ciału, zarozumiałość i pożądanie władzy. „Jeżeli jesteś Synem Bożym, powiedz, aby te kamienie stały się chlebem” – powiedział szatan łaknącemu Jezusowi Chrystusowi. Ta rada mogła silnie wpłynąć na zmysły ciała Jezusa Chrystusa. Przecież, dlaczego miał cierpieć głód, gdy mógł również obejść się bez niego? Jeżeli Hagar na pustyni otrzymała wodę, Izraelici na pustyni karmili się manną, prorok Eliasz otrzymywał pożywienie, to czy Jezus Chrystus nie miał do tego prawa, żeby pragnąć tego samego? Tak, miał prawo, ale On nie musiał słuchać kusiciela i tutaj Jezus Chrystus zwyciężył szatana udowadniając mu, że „nie samym chlebem żyje człowiek, ale każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych”. „Jeżeli jesteś Synem Bożym, rzuć się na dół...”. Z kontekstu widać, że diabeł miał moc zabierania Jezusa Chrystusa tam, gdzie chciał. „Święte miasto” – to Jerozolima. W tym kuszeniu diabeł starał się przekonać Jezusa Chrystusa, że stara się pomóc Mu bardziej pomyślnie wykonać powierzoną misję. Jezus Chrystus oddalił jego radę mówiąc: „Nie będziesz kusił Pana, Boga swego”. „To wszystko dam ci, jeśli upadniesz i złożysz mi pokłon”. W tej propozycji czai się pokusa, żeby panować. Jezus Chrystus wiedział, jak będzie musiał się unieżyć, znosić poniżenie i hańbę, aby stać się Królem i Zbawicielem. A tu diabeł proponuje Mu oddanie królestw świata bez żadnych trudności, tylko za chwilowy pokłon przed nim. Jezus Chrystus i tutaj zwyciężył diabła: „Idź precz, szatanie! Albowiem napisano: Panu Bogu swemu pokłon oddawać i tylko jemu służyć będziesz”. Diabeł odstąpił od Jezusa Chrystusa – „a aniołowie przystąpili i służyli mu”.

Należy zauważyć, że Jezus Chrystus na pustyni odniósł zwycięstwo nie tylko nad diabłem, ale i nad przyrodą. Z chwilą upadku Adama nastąpiła wielka wrogość między człowiekiem i zwierzętami. O Jezusie Chrystusie powiedziano, że „przebywał pośród zwierząt”. (Proszę przeczytać Mt.4:1-11; Mk.1:12-13; Łk.4:1-13).

IV. Pierwsi naśladowcy Jezusa Chrystusa

1. DELEGACJA.

Sanhedryn zainteresował się kazaniem Jana Chrzciciela i wysłał do niego swoją delegację, złożoną z kapłanów i faryzeuszów. W tym czasie kiedy Jan Chrzciciel rozmawiał z nimi, Jezus Chrystus wrócił z pustyni i przyszedł w to miejsce, w którym Jan Chrzciciel chrzcił ludzi. Gdy zobaczył on Jezusa Chrystusa, powiedział: „Pośród was stoi ten, którego wy nie znacie. Za mną idzie mąż, który był przede mną, bo pierwaj był niż ja”. Następnego dnia, gdy Jan Chrzciciel ujrzał Jezusa Chrystusa, powiedział do nich: „Oto Baranek Boży, który gładzi grzechy świata”. (Proszę przeczytać J.1:19-34).

2. ANDRZEJ I JAN.

Jan Chrzciciel miał swoich uczniów. Otaczali go i pomagali w jego trudnej służbie.

Pewnego razu Jan Chrzciciel zobaczył Jezusa Chrystusa i powiedział do uczniów swoich: „Oto Baranek Boży”. Uczniowie zainteresowali się tym, co mówił ich nauczyciel i poszli zapoznać się z Jezusem Chrystusem. Był to Andrzej i Jan.

3. PIOTR.

Andrzej spotkawszy swojego brata Piotra, powiedział do niego: „Znaleźliśmy Mesjasza (to znaczy: Chrystusa)” i przyprowadził go do Niego. Jezus Chrystus nadał Piotrowi drugie imię. Piotr przedtem nazywał się Szymon, a później Jezus Chrystus nazwał go Piotrem.

4. FILIP I NATANAEL.

W drodze do Galilei Jezus Chrystus spotkał się z Filipem i wezwał go, aby szedł za Nim. Zaś Filip opowiedział swojemu przyjacielowi Natanaelowi (jego drugie imię: Bartłomiej) o Mesjaszu, lecz ten nie uwierzył w to, co Filip opowiadał. Natarczywość Filipa skłoniła Natanaela do pójścia i zobaczenia Jezusa. Spotkanie było interesujące: Jezus Chrystus ujrzał w Natanaelu prawdziwego Izraelitę, a Natanael – prawdziwego Mesjasza, mówiąc: „Mistrzu! Ty jesteś Synem Bożym, Ty jesteś królem Izraela”. Tych pięciu uczniów poszło z Jezusem Chrystusem i byli z Nim w Kanie Galilejskiej na weselu. (Proszę przeczytać J.1:35-51).

V. Pierwszy cud

1. DZIEŃ.

W trzecim dniu po przybyciu Jezusa Chrystusa do Kany Galilejskiej odbyło się wesele. Według przekazu, to wesele było w rodzinie bliskich krewnych Marii, matki Jezusa. Dlatego została ona zaproszona razem z Jezusem i Jego uczniami, żeby wziąć udział w weselnym świącie. Rabini wyznaczali śluby dziewic na środy, a wdów na piątki. Z tego można założyć, że uczta weselna odbywała się w środę lub piątek.

2. OBYCZAJ.

U bogatszych ludzi uczta weselna przeciągała się do siedmiu dni, a u biedniejszych – do dwóch dni. Gospodarz starał się ugościć gości w najlepszy sposób. Obfitość jedzenia była oznaką okazywania radości i święta. Wino odgrywało główną rolę w weselnym świącie. U Żydów wino było symbolem radości i wesela. Z umiarem spożywano je razem z innymi pokarmami. Trzeba podkreślić, że Żydzi wyróżniają się umiarkowaniem w spożywaniu trunków alkoholowych.

3. CUD.

Na weselu zabrakło wina. Odbiło się to mocno na weselnikach i na samym gospodarzu uczy. Maria prawdopodobnie zajmowała widoczne miejsce na weselu. Ona opowiedziała Jezusowi o tym, co się stało. W odpowiedzi Jezus powiedział: „Czego chcesz ode mnie niewiasto?”. Słowem „niewiasto” Jezus dał do zrozumienia Marii, że On nie jest jej synem w pełnym znaczeniu tego słowa. Chociaż w odpowiedzi Jezusa Maria wyczuła jakby odmowę pomocy, jednak powiedziała sługom, żeby gotowi byli czynić wszystko, co im powie Jezus. Maria wiedziała, że Jezus może okazać pomoc. Cud został dokonany. Ukazana została chwala Jego, a uczniowie uwierzyli w Niego.

Jezus Chrystus nie poszedł stąd do Nazaretu, ale poszedł do Kafarnaum, do miasta położonego na zachodnim brzegu jeziora Galilejskiego. (Proszę przeczytać J.2:1-12).

KOŃCOWE MYŚLI DO CZWARTEGO WYKŁADU

1. Chrzest. Jan Chrzciciel został posłany, żeby przygotować drogę Panu. Chrzcił on tych, którzy przychodzili do niego w wyniku upamiętania. Przyszedł do niego też Jezus, ale on wzbraniał się Go ochrzcić. Widział on w Nim prawdziwego Syna Bożego. Dowiedziawszy się od Jezusa, że On w ten sposób wypełnia wolę Ojca Niebiańskiego, ochrzcił Go. Jakaż lekcja dla nas z takiego posłuszeństwa Chrystusa? W wypełnianiu woli Bożej musimy być zawsze posłuszni nie licząc się z żadnymi innymi poglądami. Posłuszeństwo Chrystusa, dotyczące chrztu, jest pięknym przykładem i dla nas.
2. Kuszenie. Chrystus został poddany silnemu kuszeniu przez diabła. Szatan wykorzystuje wypróbowane metody, przez które wpływa na człowieka. Pożądliwość ciała, pożądliwość oczu i pycha - są to drogi przystępu do człowieka. Wykorzystując te słabe strony człowieka, skusił on Adama i Ewę, skusił Chrystusa i kusi nas. Chrystus pokonał go Słowem Bożym, mówiąc: „...napisano”. Chrystus pokonał go tą bronią, która jest dostępna też dla nas. Dlatego naśladujemy Go w wykorzystywaniu Słowa Bożego podczas kuszenia.
3. Pierwszy cud. Cudem lub nadnaturalnym nazywamy wszystko, czego nie możemy wyjaśnić ani zrozumieć naszym umysłem. Dla dzikiego Afrykańczyka radio, telefon, elektryczność – są cudami, a dla nas są prostymi i zrozumiałymi rzeczami. Przemiana wody w wino dla Pana jest takim czynem, jak dla nas przyciśnięcie przycisku, włączającego elektryczne oświetlenie. Tak, jak dla nas jest łatwo obudzić śpiącego, tak łatwo jest Bogu „obudzić” umarłego. Cud w Kanie Galilejskiej jest pierwszym cudem. Chrystus uczynił ten cud z dwóch powodów: po pierwsze, z potrzeby upiększenia uczty weselnej; po drugie, aby uwielbić Ojca Niebiańskiego i utwierdzić Swoich uczniów. Nikt z ludzi nie może uczynić cudu, lecz kiedy to jest potrzebne do zbawienia grzesznika i uwielbienia Boga, może On uczynić nas Swoimi narzędziami w celu dokonania cudu.

WYKŁAD PIĄTY

OD PIERWSZEJ DO DRUGIEJ PASCHY

I. Wygnanie handlarzy ze świątyni

1. HANDEL W ŚWIĄTYNI.

Przed rozpoczęciem święta Paschy do Jerozolimy zewsząd ścigały karawany pielgrzymów. Jezus Chrystus, przebywający w Kafarnaum, przyłączył się ze Swoimi uczniami do nich i udał się do Jerozolimy na to święto. Nabożeństwo w świątyni było związane ze składaniem różnego rodzaju ofiar. Wokoło świątyni było dużo sprzedawców i wekslarzy. Od dnia niejakiego Bara Ben Buta, który wprowadził trzy tysiące owiec na dziedziniec pogan, ta część świątyni zmieniła się w miejsce dla zwierząt i duży bazar. Aristokracja kapłańska ściągała opłaty od handlujących i handel rozwijał się na całego. Wekslarze proponowali pielgrzymom drobne monety i świątynny sykl, potrzebny do zapłacenia do kasy świątynnej rocznej należności. Drobne monety były do dobrowolnej ofiary i były wrzucane do skarbca świątyni, który składał się z 13 skrzyń. Za swoją pracę wekslarze mieli prawo do pięciu procent, ale tego prawa nie przestrzegali i oszukiwali ludzi, za co byli znieawidzeni przez lud tak, jak i celnicy. Ich świadectwa nie uznawano w sądzie.

2. OCZYSZCZENIE ŚWIĄTYNI.

Taki stan świątyni głęboko wstrząsnął Jezusem Chrystusem. Skręciwszy bicz z powrozków, wypędził On owce, woły, ludzi zajmujących się sprzedażą i kupnem, później powyracał stoły wekslarzom, na których były rozłożone kupki różnorodnych monet, rozkazał usunąć gołębie i powiedział: „Z domu Ojca mego nie czynicie targowiska”.

3. PYTANIE I ODPOWIEDŹ.

Wszyscy zwrócili uwagę na ten czyn Jezusa Chrystusa, lecz nikt nie śmiał zapytać Go – kim On jest, że tak odważnie i mądrze postąpił. Aristokracja kapłańska poczuła się urażona i pragnąc oskarżyć Jezusa Chrystusa za ten samowolny postępek, żądała od Niego cudu jako dowodu, że ma On prawo zaprowadzania porządku w świątyni bez ich zgody. Jezus Chrystus odpowiedział na ich pytanie, ale oni nie zrozumieli Go. Jego uczniowie też nie zrozumieli odpowiedzi Jezusa Chrystusa i dopiero później po zmartwychwstaniu zrozumieli o czym mówił Chrystus. Podczas tego święta Paschy Jezus Chrystus uczynił wiele cudów i wielu uwierzyło w Niego. (Proszę przeczytać J.2:13-25).

II. Rozmowa z Nikodemem

1. NIKODEM.

Działalnością Jezusa Chrystusa zainteresował się sanhedryn, a szczególnie jeden z jego członków – Nikodem. Był on faryzeuszem i nauczycielem ludu, był człowiekiem pobożnym. Nikodem często się modlił i dawał jałmużnę biednym. Myślał on, że tymi czynkami zadowoli Boga. Pod wpływem zewnętrznych okoliczności Nikodem przyszedł do Jezusa Chrystusa nocą i zwrócił się do Niego „Rabbi” - mistrzu, tytułem szczególnego szacunku, którym wywyższano nauczycieli, nie wymieniając ich własnego imienia. Hebrajskie słowo „rab” – oznacza duży lub kierujący. Nauczyciele, którzy używali tego tytułu, podlegali następującej hierarchii: „rabbi” był wyższy od „rab”, a „rabbuni” – wyższy od „rabbi”. Słowo „rabbuni” oznaczało to samo, co „rabbi”, ale ma ono grecką formę z zaimkiem „mój”, co oznacza: „mój nauczyciel” i było słowem, które wyrażało najwyższy szacunek.

2. POTAJEMNY UCZEŃ.

„Jeśli się kto nie narodzi na nowo, nie może ujrzeć Królestwa Bożego” – powiedział Jezus Chrystus Nikodemowi. Nikodem nie rozumiał tych słów. Wyobrażał sobie fizyczne narodzenie się człowieka, a Jezus Chrystus mówił o duchowym narodzeniu człowieka, o narodzeniu z Boga, które musi przeżyć każdy, aby mieć życie wieczne i ujrzeć Królestwo Boże. Człowiek rodzi się z Boga w chwili, gdy uświadomi sobie swoją grzeszność, upamięta się przed Bogiem i przyjmie wiarą Jezusa Chrystusa jako swojego osobistego Zbawiciela. W Ewangelii według Jana, 1:12-13, powiedziano: „Którykolwiek zaś go przyjęli, tym dał prawo stać się dziećmi Bożymi, tym, którzy wierzą w imię jego. Którzy narodzili się nie z krwi... lecz z Boga”. Wszyscy ludzie zgrzeszyli i wszyscy muszą się upamiętać (Rz.3:10-12).

Jezus Chrystus opowiedział Nikodemowi o wielkiej miłości Bożej do grzesznej ludzkości i o tym, jak Mojżesz wywyższył węża miedzianego na pustyni, żeby uratować lud. Powiedział też, że „tak musi być wywyższony Syn Człowieczy, aby każdy, kto weń wierzy, nie zginął, ale miał żywot wieczny”. Nikodem uwierzył w Jezusa Chrystusa, narodził się z Boga i był potajemnym uczniem Jego (J.7:50-51; 19:39).

Drogi czytelniku, pozwól zapytać: Czy narodziłeś się już z Boga? Jeżeli tak, to wielb Go w swoim życiu, a jeżeli jeszcze nie narodziłeś się z Niego, to ciężar twoich grzechów ciąży na tobie. Zapraszam cię, abys przyszedł do Niego dziś ze szczerym upamiętaniem i wiarą w Niego jako osobistego twego Zbawiciela, który umarł za twoje grzechy. Gdy to uczynisz, przeżyjesz nowonarodzenie, narodzenie z Boga i staniesz się Jego dzieckiem – dziedzicem wiecznego życia. (Proszę przeczytać J.3: 1-21).

III. Ostatnie świadectwo Jana Chrzciela o Jezusie Chrystusie

1. JEZUS CHRYSTUS W JEROZOLIMIE.

Jezus Chrystus przebywał przez jakiś czas w Jerozolimie. Poszedł On „wraz ze swymi uczniami do ziemi judzkiej i tam przebywał z nimi i chrzczył”. Oczywiście, że to miejsce musiało być przy Jordanie. Tam Jezus przebywał od Paschy do grudnia lub stycznia, do czasu zimowego siewu (J.4:35).

2. PYTANIE UCZNIÓW JANA CHRZCIELA.

Jezusa Chrystusa otaczał wielki tłum ludzi. Zwiastował im o Królestwie Niebieskim i wielu pokutowało przyjmując chrzest od Jego uczniów. Jan Chrzciel kończył już swoją służbę i lud już nie szedł do niego tak, jak przedtem. Uczniowie Jana Chrzciela nie znając przyczyn takiej zmiany zwrócili się do niego z pytaniem, zawierającym zdziwienie, a nawet oburzenie. Jan Chrzciel odpowiedział: „On musi wzrastać, ja zaś stawać się mniejszym”. Jeszcze też innymi słowami wyraził swoją radość z powodu tego, że jego działalność osiągnęła pożądany okres nowotestamentowego kościoła.

3. JEZUS CHRYSTUS OPUSZCZA JUDEĘ.

Judejscy przywódcy podejrzliwie spoglądali na Jezusa Chrystusa. Widzieli w Nim niebezpieczniejszego rywala niż Jan Chrzciel. Jezus Chrystus widząc, że nie ma możliwości działania wśród Żydów bez publicznego napiętnowania i zarzutów, na co nie przyszedł jeszcze czas, odszedł do Galilei. (Proszę przeczytać J.3:22-36; 4:1-3).

IV. Rozmowa z Samarytanką

1. SAMARYTANIE.

Od czasu, gdy 10 pokoleń izraelskich zostało uprowadzonych do niewoli asyryjskiej przez Salmanasara w 721 roku przed narodzeniem Chrystusa, a w ich miejsce osiedlili się

poganie z wielu miejsc Asyrii i Babilonii, i którzy byli nauczani przez żydowskich nauczycieli o żywym Bogu, a później nie zostali przyjęci do liczby prawdziwych Żydów podczas odbudowy Jerozolimy po babilońskiej niewoli, powstała między tymi poganami (Samaritanami) i Żydami nieprzejezdna wrogość.

2. NAUKA SAMARYTAN.

Na górze Garizim stała świątynia zbudowana przez Samarytan, lecz Jan Hirkan zniszczył ją w 130 roku przed Chrystusem. Górę Garizim Samarytanie uważali za szczególnie ważną. Według ich przekazów na tej górze był ziemski raj, został stworzony Adam, na tej górze Abram gotów był poświęcić w ofierze swojego syna Izaaka, na niej Jakub widział we śnie drabinę, Jozue zbudował pierwszy ołtarz ofiarny i zakopał 12 płyt kamiennych, na których napisany był cały zakon Mojżesza. Modląc się do Boga zwracali się twarzą ku tej górze i wierzyli, że na niej pojawi się Mesjasz. Samarytanie uważali za Boży tylko Pięcioksiąg Mojżesza i surowo osądzali Żydów za przyjęcie do kanonu ksiąg wielu proroków.

3. POGARDA.

Żydzi odnosili się do Samarytan z bezgraniczną nienawiścią, uważając ich za odrzuconych przez Boga i opętanych przez demony (J.8:48). Żydzi nie pozwalali sobie na jedzenie tego, czego dotknął się Samarytanin. Nauczali oni, że Samarytanin nie zmartwychwstanie i dlatego nie dawali im prawa do prozelictwa. „Przyjąć Samarytanina do domu, to przyjąć na siebie klątwę Bożą” – mówili Żydzi.

4. JEZUS CHRYSZTUS.

Chociaż Żydzi z pogardą odnosili się do Samarytan i nawet nie pozwalali sobie na wchodzenie na ich ziemię, to Jezus Chrystus czuł do Samarytan miłość. Idąc z Judei do Galilei nie uważał za konieczne obejść Samarię, co spowodowałoby dwukrotną przeprawę przez Jordan, ale poszedł do Galilei prostą drogą przez środek Samarii. Wyszedłszy z Judei wczesnym rankiem, Jezus Chrystus z uczniami w południe mógł już być w Sychar. Zatrzymał się On przy studni Jakuba, a uczniowie poszli do miasta, żeby kupić żywność.

5. STUDNIA.

Studnia Jakuba znajdowała się na wschodnim zboczu góry Garizim. Jej głębokość dochodziła do 42 metrów, a średnica do dwóch metrów. Jej ściany były kamienne.

6. ROZMOWA.

Odpoczywając przy studni Jezus Chrystus zobaczył kobietę, która przyszła po wodę. Było to niezwykle zjawisko, gdyż kobiety zwykle przychodziły po wodę wieczorem i w grupach. Na pewno ta kobieta nie cieszyła się poważaniem wśród innych kobiet i dlatego przyszła sama po wodę właśnie o takiej porze.

Rozmowa rozpoczęła się od prośby Jezusa Chrystusa, aby podała Mu wody, w wyniku której Samarytanka zobaczyła siebie jako grzesznicę, a w Jezusie zobaczyła Mesjasza. W wyniku jej świadectwa wielu Samarytan uwierzyło w Jezusa Chrystusa. Na prośbę Samarytan Jezus Chrystus pozostał tam dwa dni. (Proszę przeczytać J.4:1-42).

V. Działalność Jezusa Chrystusa w Galilei

1. KANA GALILEJSKA I DWORZANIN.

Gdy Jezus Chrystus opuścił Samarię, nie poszedł prosto do Nazaretu, bo „prorok nie ma uznania we własnej ojczyźnie”, ale poszedł do Kany Galilejskiej. Wiadomość o Jego

przybyciu do Kany szybko się rozeszła. Usłyszał o tym też dworzanin z Kafarnaum, którego syn był śmiertelnie chory. Przyszedł on szybko do Kany Galilejskiej i odnalazł Jezusa Chrystusa prosił Go, aby przyszedł On do Kafarnaum i uzdrowił chorego syna. Jezus Chrystus odpowiedział mu: „Idź, syn twój żyje”. Dworzanin uwierzył słowom Jezusa i syn jego wyzdrowiał szybciej niż ten przyszedł do domu. Przypuszcza się, że dworzanin nazywał się Chuz, a żona jego – Joanna (Łk.8:3). (Proszę przeczytać J.4:43-54).

2. NAZARET.

Jezus Chrystus przemierzał Galileę i w synagogach nauczał lud. Zaszedł też do Nazaretu, gdzie w pierwszą sobotę nauczał w synagodze, jak i w innych miastach.

Nazaret liczył około 10 tys. mieszkańców i była w nim tylko jedna synagoga. Nabożeństwo w synagodze było proste. Po modlitwie czytano jedno miejsce z zakonu i jedno z proroków. Mógł to wykonać ktoś, kto umiał czytać i kto otrzymał na to pozwolenie. Dawano mu też możliwość swojego wykładu. Jezusowi Chrystusowi pozwolono przeczytać z księgi proroka Izajasza. Przeczytawszy 61:1-2, Jezus Chrystus zamknął księgę i zaczął wyjaśniać. Mowa Jego była niezwykajna. Nauczał o prorocत्वie, które już się wypełniło i które mówiło o przyjściu Mesjasza. Lud nie uwierzył Jego zapewnieniom i zaczął poniżać Go, mówiąc: „Lekarzu, ulecz samego siebie”. Jezus Chrystus odpowiedział ludowi przykładem wdowy w Sarepcie Sydońskiej i przykładem Naamana, dowodząc, że cuda dokonują się, gdy są godnie przyjmowane, a nie wśród chytryści. Lud zawrzał gniewem i gotowy był dokonać samosądu na Jezusie, ale On oddalił się i poszedł do Kafarnaum.

3. KAFARNAUM.

W drodze do Kafarnaum Jezus Chrystus zatrzymywał się i nauczał lud. Tłum ludzi, który otaczał Go, coraz bardziej się powiększał. Kiedy wczesnym rankiem nauczał nad brzegiem jeziora Galilejskiego, zmuszony był wejść do łodzi, żeby kontynuować Swoją naukę.

Od tego czasu, gdy Jezus Chrystus zaczął unikać tych, którzy czyhali na Jego życie w Nazarecie, Kafarnaum stało się centrum Jego działalności w Galilei i zostało nawet nazwane „swoim miastem” (Mt.9:1). Na pewno miejscem Jego przebywania był dom teściowej Szymona Piotra (Łk.4:31-32).

4. UCZNIOWIE. CUDOWNY POŁÓW RYB.

Do tego czasu uczniowie chodzili z Jezusem Chrystusem nie pozostawiając swojego zajęcia – rybołówstwa. Oto dlaczego Piotr i jego przyjaciele, synowie Zebedeusza, całą noc spędzili na połowie ryb i ku ich zdziwieniu nic nie złowili. Za radą Jezusa Chrystusa zarzucili sieci i złapali dużo ryb. Widząc to, Piotr doszedł do zrozumienia, że jest grzeszny i przypadłszy do kolan Jezusa, powiedział: „Odejdź ode mnie, Panie, bom jest człowiek grzeszny”. W odpowiedzi na tę prośbę Jezus Chrystus rzekł: „Nie bój się, od tej pory ludzi łowić będziesz”. Wtedy też synowie Zebedeusza opuścili wszystko i poszli za Nim. (Proszę przeczytać z uwagą Łk.5:1-11).

5. UZDROWIENIE OPEŁANEGO.

Po przyjściu do Kafarnaum Jezus Chrystus w pierwszą sobotę nauczał lud w synagodze. Był tam człowiek opętany przez ducha nieczystego. Nie mógł on znieść obecności Syna Bożego i wykrzyknął: „Ach, cóż mamy z tobą, Jezusie Nazareński? Przyszedłeś nas zgubić? Wiem, kim Ty jesteś, święty Boży”. – „Zamilknij i wyjdź z niego” – rozkazał Jezus Chrystus duchowi nieczystemu i duch wyszedł z tego człowieka. (Proszę przeczytać uważnie Łk.4:33-37).

6. UZDROWIENIE TEŚCIOWEJ PIOTRA.

Gdy Jezus Chrystus wyszedł z synagogi, poszedł do domu teściowej Piotra. Była ona chora i miała wysoką gorączkę. Jezus uzdrowił ją z tej niemocy „i zaraz wstawszy, usłużyła im”. (Proszę przeczytać Łk.4:38-39).

7. MIASTA GALILEJSKIE.

Do zachodu słońca Jezus Chrystus mógł odpoczywać, gdyż lud świętując sabbat nie przychodził do Niego ze swoimi potrzebami. Kiedy zaś słońce zaszło, wtedy zaczęto przynosić do Niego chorych i przyprowadzać opętanych przez duchy nieczyste. Następnego dnia bardzo rano, bez wiedzy uczniów i ludu, Jezus Chrystus odszedł w pustynne miejsce, aby się modlić. Z tego miejsca tym razem Jezus Chrystus nie wrócił do Kafarnaum, ale poszedł do wiosek i miast Galilei uzdrawiać chorych i wypędzać demony. (Proszę przeczytać Łk.4:40-44; Mk.1:35-39).

8. UZDROWIENIE SPARALIŻOWANEGO.

Po jakimś czasie Jezus Chrystus ponownie przybył do Kafarnaum. Lud zebrał się w dużej ilości, żeby Go słuchać. Przyniesiono tam sparaliżowanego człowieka, którego z powodu dużego tłumu spuszczone przez dach domu, w którym był Jezus Chrystus.

Chory był jeszcze młodym człowiekiem. Jego stan wzbudzał powszechne współczucie. Jezus Chrystus powiedział do niego: „Synu, odpuszczone są grzechy twoje... wstań, weź łoże swoje i idź do domu swego”. Chory otrzymał nie tylko uzdrowienie ciała, ale i ducha, a lud chwalił Boga. A co mówili uczeni w Piśmie? (Proszę przeczytać Mt.9:1-8; Mk.2:1-12; Łk.5:17-26).

9. POWOŁANIE MATEUSZA.

Nadnaturalna działalność Jezusa Chrystusa, Jego niezwykły sposób zwiastowania Królestwa Bożego i Jego miłość do grzeszników, a nawet do celników – wszystko to uczyniło Go ogólnie znanym. Słyszał o Nim też celnik Mateusz (Lewita), który zajmował się poborem cła w Kafarnaum. Można założyć, że Mateusza dręczyło sumienie i myślał o swojej poprawie. I oto pewnego dnia Jezus Chrystus przechodził obok i zobaczywszy Mateusza pragnącego zmienić swoje życie, podszedł do niego i powiedział: „Pójdź za mną”. Mateusz od razu poszedł za Nim.

Mateusz postanowił wydać ucztę, ciesząc się ze swojej nowej sytuacji. Na tej uczcie pierwsze miejsce zajął Jezus Chrystus ze swoimi uczniami. Otoczenie, w którym znajdował się teraz Jezus Chrystus, składało się z celników i grzeszników. Faryzeusze nie mogli zrozumieć takiego postępowania Jezusa Chrystusa i pytali Jego uczniów: „Dlaczego Nauczyciel wasz jada z celnikami i grzesznikami?”. Uczniowie nie byli w stanie odpowiedzieć im na to pytanie, ale Jezus, usłyszawszy to, powiedział: „Nie potrzebują zdrowi lekarza, lecz ci, co się źle mają... nie przyszedłem bowiem wzywać sprawiedliwych, lecz grzeszników”. (Proszę przeczytać Mt.9:11-13; Mk.2:14-17; Łk.5:27-32).

KOŃCOWE MYŚLI DO PIĄTEGO WYKŁADU

1. Oczyszczenie świątyni. Świątynia – miejsce oddawania czci Bogu – gdzie człowiek spotyka się z Bogiem. W czasach Jezusa Chrystusa świątynia została zamieniona w dom handlowy. Aby pokazać wszystkim współczesnym i pozostawić nam przykład bardzo pouczający, że świątynia nie może być domem handlowym, lecz domem modlitwy – On oczyścił ją. W naszych czasach nowotestamentowych świątynią i miejscem przebywania Boga jest serce człowieka, oddane Bogu i oczyszczone krwią Chrystusa. Dobrze jest sprawdzić swoje serce, w jakim ono jest stanie, kto w nim mieszka i panuje. Bóg, czy ziemskie troski?
2. Nowonarodzenie z Boga. Tajemnicę nowonarodzenia można przeniknąć tylko w duchowy sposób. Proste rozmyślanie doprowadza do takiego samego zdziwienia, do którego doszedł Nikodem: „Jakoż się może człowiek narodzić, gdy jest stary?”. Miał on oczywiście na uwadze naturalne narodziny. Duchowe narodzenie, usynowienie przez Boga, stanie się nowym stworzeniem („Jeśli ktoś jest w Chrystusie, nowym jest stworzeniem” 2Kor.2:17) – całkowicie pochodzi od Boga. W naszym nowonarodzeniu, tj. w doprowadzeniu nas do żywej oraz zbawiającej wiary w Chrystusa i osobistej więzi z Bogiem – uczestniczy cała Boża Trójca: Ojciec, Syn i Duch Święty. Ojciec posłał Syna swego, aby nas wykupił; Syn, wykonawszy polecenie Ojca, powrócił do Niego i posłał Ducha Świętego na ziemię, aby On kontynuował dzieło ewangelizacji przez uczniów Chrystusa. Czy widziałeś siebie kiedyś jako zgubionego grzesznika? Czy otrzymałeś odpuszczenie swoich grzechów, wstręć do grzechu i zupełnie nowy cel życia? – Jeżeli tak, wtedy to wszystko dokonał w tobie Bóg – Duch Święty. On przekonał cię o twojej grzeszności i sytuacji bez wyjścia. On doprowadził do upamiętania, pokuty i otrzymania odpuszczenia grzechów. On odkrył twoją chorobę duchową i wskazał na prawdziwego Lekarza. W tym wszystkim zawiera się nowonarodzenie z Boga. Czy przeżyłeś prawdziwe nowonarodzenie z Boga?
3. Rozmowa Chrystusa z Samarytanką. Jaką lekcję możemy wyciągnąć ze spotkania Chrystusa z Samarytanką? Po pierwsze, całkowity brak obłudy u Chrystusa. Odnosi się On jednakowo do wszystkich ludzi. I my też musimy jednakowo odnosić się do wszystkich nie patrząc na narodowość, pochodzenie i położenie. Po drugie, stała gotowość Chrystusa do pomagania poszczególnym ludziom. Czyni On wszystko co trzeba, żeby duszę doprowadzić do zbawienia. Po trzecie, umiejętność prowadzenia rozmowy. Nie zaczął On rozmowy od surowego napomnienia, ale od tego, co jest wszystkim najbardziej potrzebne, od zwykłej wody, a później mówił o żywej wodzie, o życiu wiecznym. Obudził On w niej zainteresowanie ku rzeczom duchowym, bardziej ważnym. Czy masz taką zdolność?

WYKŁAD SZÓSTY

OD DRUGIEJ DO TRZECIEJ PASCHY – CZĘŚĆ 1

I. Uzdrowienie chorego przy sadzawce

1. ŚWIĘTO.

„Potem było święto” (J.5:1). Nie wiadomo właściwie, jakie to było święto. Mając na uwadze Łk.6:1 i J.6:4 jedni twierdzą, że było to święto Purim (marzec), inni – Pascha (kwiecień), jeszcze inni – Pięćdziesiątnica (czerwiec) lub święto Kuczki (październik). Większość utrzymuje, że było to święto Paschy.

2. SADZAWKA.

Sadzawka owcza o nazwie Betezda (dom miłosierdzia), znajdująca się niedaleko od północno-zachodniego rogu świątynnego muru. Jej rozmiary: długość 53 metry, a szerokość 15 metrów – rozdzielona była na dwie części kamienną ścianą o grubości 1,4 m. Kąpano w niej owce przeznaczone na ofiarę. Była sławna z tego, że anioł Pański poruszał jej wodę i kto pierwszy wszedł do niej po poruszeniu, zostawał uzdrowiony.

3. UZDROWIENIE.

Będąc w Jerozolimie Jezus Chrystus wybrał się w sabat do świątyni. Przechodząc obok sadzawki zwrócił On szczególną uwagę na bardzo chorego i bezsilnego człowieka. Jezus Chrystus zagadnął go, wysłuchał jego smutnej historii i jako moc mający, powiedział do niego: „Wstań, weź łożę swoje i chodź”. W tym momencie ten człowiek został uzdrowiony.

4. SABAT.

„Dziś sabat, nie wolno ci nosić łoża” – mówili Żydzi uzdrowionemu. Opierając się na Jr.17:21 rabini skrajnie ograniczali przenoszenie rzeczy w sabat. Na przykład: Nie wolno było nosić igły i butów z łatami oraz podbitymi gwoździami. Można było wziąć jedną figę suszoną; miodu tyle, ile potrzeba było do posmarowania rany chorego; atramentu nie więcej niż do napisania dwóch liter. Mając wszystko to na uwadze, nic dziwnego, że uzdrowionemu uczyniono tak poważny zarzut. Przecież nosił nie igłę, ale łożę. (Proszę przeczytać J.5:1-47).

II. Uczniowie zrywają kłosa w sabat

Wracając z Jerozolimy do Galilei Jezus Chrystus przechodził przez pola, na których rosło zboże. Uczniowie czując głód zrywali kłosa, rozcierali je w rękach i jedli. Było to zabronione przez zakon (3M.19:9-10; 5M.24:19-22). Faryzeusze potępili uczniów za naruszenie sabatu i robili zarzuty Jezusowi Chrystusowi. Rabini interpretowali, że zrywanie kłosów jest tym samym, co żniwa. Rozcieranie kłosów w rękach tym samym, co młócka. Jezus Chrystus odpowiedział faryzeuszom tekstami ze Starego Testamentu, a na zakończenie powiedział: „Syn Człowieczy jest Panem sabatu”. (Z uwagą proszę przeczytać Mt.12:1-8; Mk.2:23-28; Łk.6:1-5).

III. Uzdrowienie człowieka z uszłą ręką

Jezus Chrystus trzeci raz naruszył sabat. Tym postępkim wyraźnie ukazał On, jak daleko faryzeusze byli od prawidłowego zrozumienia zachowania sobotniego dnia.

1. PRZEKAZ.

Zgodnie z przekazem człowiek z uschniętą ręką był kamieniarzem. W pracy odniósł uraz, z powodu którego uschła mu ręka. Będąc w tak nieszczęśliwym stanie, zajmował się żebranią. Ze swoim problemem stanął przed Jezusem Chrystusem i prosił Go o uzdrowienie.

2. ZAKAZ.

W sabat obowiązywał zakaz ubiegania się o pomoc medyczną. Dozwolono tylko używania niewielkiej ilości octu, którym zwilżano usta podczas bólu zębów i to pod warunkiem, że został on później połknięty; dozwolano płukać gardło olejem przy chorobie gardła i też pod warunkiem połknięcia go. W sabat zabraniano nawet odwiedzania chorych i pocieszania smutnych.

3. UZDROWIENIE.

Nie zważając na wszystkie zakazy sabatowe, Jezus Chrystus uzdrowił człowieka z uschniętą ręką w sabat, a do tego w synagodze i w obecności ludu, uczonych w Piśmie oraz faryzeuszów. Jezus Chrystus pokazał tutaj też, że w sabat można czynić dobro. Z tego miejsca Jezus Chrystus odszedł nad Galilejskie morze, a mnóstwo ludu szło za Nim. (Proszę przeczytać Mt.12:9-21; Mk.3:1-12).

IV. Powołanie dwunastu apostołów

1. ZASADA POWOŁANIA.

Za Jezusem Chrystusem chodziło dużo Jego naśladowców, z których postanowił On wybrać Sobie dwunastu apostołów. Przed tym ważnym wyborem Jezus Chrystus spędził noc na modlitwie na jednej z gór Galilei (Łk.6:12). Jezus Chrystus powołał dwunastu apostołów, aby lud Nowego Testamentu, tak jak lud Starego Testamentu, miał swoich dwunastu przywódców pokoleń izraelskich. Wszyscy oni byli czystymi Izraelitami, nie prozelitami, nie z pokolenia Lewiego lub kapłaństwa Aarona. To wszystko dlatego, że Jezus Chrystus ustanowił zupełnie nowy rodzaj służby Bogu.

2. MIEJSCE ZAMIESZKANIA APOSTOŁÓW.

Prawie wszyscy apostołowie pochodzili z Kafarnaum i jego okolic: Piotr, Andrzej, Jakub, Jan, Jakub Alfeuszowy, Tadeusz, Mateusz i Filip. Pozostali czterej: Natanael pochodził z Kany Galilejskiej, Juda Iskariot - z Kariotu, Tomasz i Szymon Kananejczyk – o miejscu ich pochodzenia nic nie wiadomo. Synowie Zebedeusza i Mateusz byli bardziej niezależni finansowo. Prócz synów Zebedeuszowych i Tomasza, wszyscy apostołowie mieli swoje rodziny.

3. LISTA APOSTOŁÓW.

Mt.10:2-4	Mk.3:16-19	Łk.6:14-16	Dz.1:13
1.Szymon Piotr	Szymon Piotr	Szymon Piotr	Szymon Piotr
2. Andrzej	Jakub	Andrzej	Jan Zebedeuszowy
3. Jakub	Jan	Jakub	Jakub Zebedeuszowy
4. Jan	Andrzej	Jan	Andrzej
5. Filip	Filip	Filip	Filip
6. Bartłomiej	Bartłomiej	Bartłomiej	Tomasz
7. Tomasz	Mateusz	Mateusz	Bartłomiej

8. Mateusz	Tomasz	Tomasz	Mateusz
9. Jakub Alfeuszowy	Jakub Alfeuszowy	Jakub Alfeuszowy	Jakub Alfeuszowy
10. Tadeusz	Tadeusz	Szymon Gorliwiec	Szymon Zelota
11. Szymon Kananejczyk	Szymon Kananejczyk	Judasz Jakubowy	Juda Jakubowy
12. Juda Iskariot	Judasz Iskariot	Judasz Iskariota	

Z dwunastu apostołów najbardziej bliscy Jezusowi byli: Piotr, Jakub i Jan. Na czele trzech grup apostołów stali: Szymon Piot, Filip, Jakub Alfeuszowy.

4. CHARAKTERYSTYKA APOSTOŁÓW.

- 1) Szymon Piotr był najwybitniejszym z 12 apostołów. Był całkowicie oddany Jezusowi Chrystusowi. Charakter miał porywczy i dlatego niekiedy postępował nierozważnie, za co otrzymywał napomnienia od Jezusa (Mat.16:23). Piotr starał się być odpowiedzialnym za swoich braci. On pierwszy wyciągnął miecz w obronie Jezusa Chrystusa. Piotr wyznał Jezusa Chrystusa jako Syna Bożego. W wielu rzeczach Piotr był pierwszy i niestety był też pierwszy, gdy zaparł się Chrystusa (Mat.26:69-75). Ale Piotr pokutował i odtąd służył Jezusowi Chrystusowi bez strachu.
- 2) Andrzej miał inny charakter niż Piotr. On pierwszy znalazł Jezusa Chrystusa i pierwszy wyznał, że Jezus jest mesjaszem (J.1:40-41). Według opisu z Jan.6:8 Andrzej był człowiekiem, który trzeźwo oceniał rzeczywistość, a zgodnie z J.12:20-22 miał on styczność z Grekami, co oznacza, że nie był on fanatykiem.
- 3 i 4) Jakub i Jan byli innego charakteru. Przystępując do Chrystusa żądali pierwszych miejsc w Jego Królestwie (Mk.10:35). Na niegościnną wioskę samarytańską chcieli spuścić ogień z nieba i chcieli uciszyć człowieka, który w imieniu Jezusa wyganiał demony, ale nie chodził z nimi (Łk.9:51-56; Mk.9:38-40). Jan był najbliższym uczniem Jezusa, któremu On wyjawiał tajemnice i powierzył Swoją matkę pod opiekę.
- 5) Filip, jak i Andrzej, miał trzeźwe spojrzenie na rzeczywistość. Dobrze wyliczył on, że chleba nie starczy dla tak dużej ilości ludzi (J.5:6). Starał się przyprowadzać innych do Chrystusa i Natanael jest owocem jego wysiłku. Za pytanie: „pokaż nam Ojca, a wystarczy nam” – Jezus uczynił mu wyrzut (J.14:8).
- 6) Bartłomiej (Natanael) był Izraelitą bez fałszu. Nie dawał się on szybko oszukać, dlatego nie śpieszył się z uwierzeniem Filipowi, który znalazł Mesjasza. Spotkawszy się z Jezusem Bartłomiej pierwszy wyznał Go, mówiąc: „Ty jesteś Synem Bożym, Ty jesteś królem Izraela” (J.1:49).
- 7) Mateusz miał stanowczy, energiczny i szlachetny charakter. Widać to z tego, że pozostawił swoje dochodowe zajęcie i zdecydowanie poszedł za Jezusem Chrystusem (Łk.5:27-29). Jego wykształcenie na pewno było wyższe niż innych apostołów i pierwszy napisał ewangelię. Mateusz uważał siebie za niższego niż inni. Widać to z tego, że umieścił swoje imię w spisie apostołów po Tomaszu, gdy inni ewangelici umieszczali jego imię przed Tomaszem.
- 8) Tomasz nie był łatwowierny. Łatwo poddawał się smutkowi, ale gdy już w czymś się utwierdził, to żadna siła nie mogła go zachwiać. Tomasz był zdolny do najbardziej heroicznych poświęceń (J.11:16; 14:15; 20:24-29).
- 9) Jakub Alfeuszowy. O jego charakterze nic się nie wspomina.
- 10) Tadeusz, Judasz Jakubowy, Juda Jakubowy, brat Jakuba, miał upartą naturę. On zapytał Jezusa: „Panie, cóż się stało, że masz się nam objawić, a nie światu?” (J.14:22). Tym pytaniem wyraził niezrozumienie wszystkich uczniów, dotyczące Królestwa Chrystusowego, a także swoją natarczywość, chcąc otrzymać od Chrystusa odpowiedź.
- 11) Szymon Kananejczyk, Szymon Zelota. Był on zwolennikiem zakonu. Ewangelici

- nie wspominają o jego działalności, lecz jego imię „Zelota” wskazuje na to, że należał w swoim czasie do tej partii – rzeczników zakonu.
- 12) Judasz Iskariot. Był on dumny i lubiący pieniądze. Doprowadziło to go do zdrady. Z natury był złodziejem (J.12:6). Za trzydzieści srebrników sprzedał Jezusa, a czując wyrzut z powodu przelanej niewinnie krwi, poszedł i się powiesił (Mt.16:15; 27:5,9).

V. Kazanie na górze

Na jednej z gór Galilei, po powołaniu 12 apostołów, Jezus Chrystus wygłosił tak zwane Kazanie na górze. Jezus Chrystus nauczał lud też przed wygłoszeniem Kazania na górze, lecz jeszcze nie głosił praw Nowego Testamentu (przymierza), które zastępowały prawa Starego Testamentu. W Starym Testamencie przynależność do wybranego ludu lub królestwa uwarunkowana była zewnętrznymi oznakami. Zaś w Nowym Testamencie nie zewnętrzna, ale wewnętrzna godność człowieka jest oznaką przynależności do nowego ludu, do Królestwa Bożego. Istotnym celem Kazania na górze było wyjawienie tej prawdy i zapoznanie z nią apostołów oraz słuchającego ludu (Mt.5-7 r.).

VI. Uzdrawienie trędowatego

1. CHOROBA.

Po wygłoszeniu Kazania na górze Jezus Chrystus wyruszył do najbliższego miasta. Gdy wchodził do miasta zobaczył bolesny widok: przed Nim stanął trędowaty, prosząc o uzdrowienie. Trąd jest straszną chorobą. Zaczyna się ona od niedużych plamek na powiekach i dłoniach, i stopniowo niszczy cały organizm oraz ciało.

Trędowatemu nie wolno było wchodzić do miasta lub wioski. Miał nakaz chodzenia w porwanym ubraniu z gołą głową, a gdy zbliżał się, musiał krzyczeć: „Nieczysty!”. Trędowaty był żywym trupem.

2. UZDROWIENIE.

„Panie, jeśli chcesz, możesz mnie oczyścić”. Z taką modlitwą, pełną wiary w Jezusa Chrystusa, trędowaty spotkał Jezusa. Pan uzdrowił nie tylko chore ciało człowieka, ale i chorą duszę. (Proszę przeczytać Mt.8:1-4; Mk.1:40-45; Łk.5:12-16).

VII. Uzdrawienie sługi setnika

1. MIEJSCE.

Jezusa Chrystusa spotkała delegacja, gdy wchodził do Kafarnaum, centrum działalności w Galilei. Złożona była ze starszych żydowskich i wysłana przez setnika, którego służba zachorował.

2. SETNIK.

Setnik – to rzymski żołnierz, pułkownik. Odnosił się on życzliwie do Żydów i na swój koszt zbudował główną synagogę w Kafarnaum. Miał on wiarę w ozdrowieńczą moc Jezusa Chrystusa. Uważał siebie za niegodnego, aby Jezus wszedł pod jego dach i dlatego prosił Jezusa, żeby uzdrowił sługę. Swoim słowem tak, jak uzdrowił syna dworzanina. Jezus Chrystus pochwalił wiarę setnika i sługę jego uzdrowił.

Z tej historii można wywnioskować, że starsi żydowscy odnosili się dobrze w tym czasie do Jezusa Chrystusa, a także do poganina – setnika i że setnik odnosił się dobrze w stosunku do nich. (Proszę przeczytać Mt.8:5-13; Łk.7:1-10).

VIII. Wskrzeszenie syna wdowy z Nain

1. MIASTO.

Miasto Nain leży na północno-zachodnim zboczu góry Hermon, około 43 km. od Kafarnaum. „Nain” znaczy piękny. Potwierdza to w pełni zachwycający wygląd zbocza góry, na którym ono usadowiło się, jak też bogactwo roślinności.

2. CZAS.

Jezus Chrystus obchodząc miasta Galilei przyszedł do Nain. W tym czasie, gdy Jezus wchodził do miasta, z jego bram wynoszono ciało zmarłego młodzieńca, aby je pogrzebać za murami miasta.

3. WSKRZESZENIE.

Zmarły młodzieniec był jedynakiem, a matka jego – wdową. Jezus Chrystus podszedł do noszy naruszając obrzęd, pocieszył zrozpaczoną matkę, dotknął umarłego i powiedział: „Młodzieńcze, tobie mówię: Wstań”. Śmierć uległa głosowi Stwórcy, a młodzieniec ożył. „I oddał go jego matce”. Wszystkich, którzy to widzieli, ogarnął strach. Wiele lat temu podobne wydarzenie miało miejsce w mieście Szunem, położonym na innym zboczu tej samej góry oraz w Sarepcie (2Krl.4:35; 1Krl.17:21). (Proszę przeczytać Łk.7:11-17).

IX. Misja Jana Chrzciciela

1. CZAS I OKOLICZNOŚCI.

W tym czasie, gdy Jezus Chrystus obchodził miasta Galilei i uzdrawiał, Jan Chrzciciel znajdował się w więzieniu w twierdzy Macherus lub Makor na północny-wschód od morza Martwego. Będąc w więzieniu już od paru miesięcy prawie nic nie słyszał o działalności Jezusa Chrystusa. W końcu dowiedział się o Nim i wysłał do Niego swoich uczniów z pytaniem: „Czy Ty jesteś tym, który ma przyjść, czy też innego oczekiwać mamy?”.

2. ODPOWIEŹ JEZUSA CHRYSZTUSA.

Jezus Chrystus na pytanie Jana Chrzciciela odpowiedział wyraźnie (Mt.11:4-6). Zwracając się do ludu Jezus Chrystus zadał mu parę pytań dotyczących Jana Chrzciciela i powiedział: „Zaprawdę powiadam wam: Nie powstał z tych, którzy z niewiast się rodzą, większy od Jana Chrzciciela... albowiem wszyscy prorocy i zakon prorokowali aż do Jana”. (Proszę przeczytać Mt.11:1-19; Łk.7:18-35).

KOŃCOWE MYŚLI DO SZÓSTEGO WYKŁADU

1. Sabat i człowiek. Cały zakon został dany człowiekowi przez Boga dla jego dobra. I sobota (dzień odpocznienia) została ustanowiona w tym celu. Lecz okazywać konieczną pomoc bliźniemu można (i trzeba) w każdym czasie. Chrystus objawił Siebie jako Pana sabatu. On Sam go ustanowił. Dokonawszy paru uzdrowień w sabbat pokazał On w ten sposób, że „sabbat jest dla człowieka”, a nie odwrotnie. Czego uczą nas te uzdrowienia w sabbat? Przede wszystkim tego, żeby okazywać miłosierdzie i miłość w każdym czasie. Po drugie, w ten sposób Chrystus ukazuje sens przeznaczenia zakonu i sposób jego wypełnienia. Nie według litery, gdyż „litera zabija, duch zaś ożywia” (2Kor.3:6).

2. Powołanie dwunastu apostołów. Chrystus przychodził w te miejsca, gdzie ludzie byli zajęci swoimi sprawami. Na Jego wezwanie – pójścia za Nim – pozostawiali wszystko i szli za Nim. W ten sposób powołał 12 uczniów (apostołów), którzy chodzili z Nim wszędzie. Chrystus przygotowywał ich do tego, żeby byli oni „rybakami ludzi”, tj. ludźmi, którzy zdolni są do przyprowadzania grzeszników do Niego. Mówiąc prosto – Chrystus organizował pierwszą szkołę dla kaznodziejów. Sam ich uczył i posyłał na praktykę. Należy pamiętać, że samo przygotowanie teoretyczne i praktyczne nie wystarczy. Należy mieć moc Ducha Świętego. W Dz.1:8 jest powiedziane o tym wyraźnie: „Ale weźmiecie moc Ducha Świętego, kiedy zstąpi na was, i będziecie mi świadkami”. Aby być sługą Jezusa Chrystusa, trzeba być powołanym. Po powołaniu następuje przygotowanie do służby i praca dla Pana w ratowaniu zgubionych dusz w mocy Ducha Świętego.

WYKŁAD SIÓDMY

OD DRUGIEJ DO TRZECIEJ PASCHY – CZĘŚĆ 2

I. Grożenie miastom

Chorazyn, Betsaida, Kafarnaum – są to miasta, którym Jezus Chrystus groził. Było one położone na brzegu jeziora Galilejskiego i podczas pogromów Palestyny zostały zniszczone doszczętnie. Wyrażenie „grożenie miastom” oznacza: przepowiadanie, zapowiadanie. W tych miastach Jezus Chrystus dokonał wiele uzdrowień. Mieszkańcy tych miast byli niejednokrotnie świadkami wielkich czynów Jezusa Chrystusa. Nie mieli oni żadnej przeszkody, żeby uwierzyć w Niego jako Syna Bożego i Mesjasza, ale tego nie uczynili. Ich pycha była ponad i droższa od zbawienia, dlatego też otrzymali godną zapłatę.

W dalszej Swojej mowie Jezus Chrystus zaczął chwalić Boga Ojca, Pana nieba i ziemi oraz wygłosił wspaniałe wezwanie.

II. Usprawiedliwienie grzesznicy w domu faryzeusza Szymona

1. ZAPROSZENIE.

Jezus Chrystus gotowy był zachodzić wszędzie, gdzie Go zapraszano. Zachodził nawet tam, gdzie zapraszający krytykowali Go. Czytaliśmy już w ewangelii o udziale Jezusa Chrystusa w uczcie weselnej w Kanie Galilejskiej, w uczcie w domu celnika Mateusza, a tym razem gości On w domu faryzeusza Szymona w jednym z miast Galilei.

2. ZWYCZAJ.

Od gospodarza wymagano, aby witał swoich gości pocałunkiem, zatroszczył się o obmycie ich nóg i zapewnił im wszystkie niezbędne wygody. Stół miał być przygotowany przed przyjściem gości i wszyscy zaproszeni spoczywali przy nim. Podczas takich wizyt drzwi domu nie zamykano, dlatego każdy miał możliwość wejścia do domu i jeżeli nie mógł uczestniczyć w uczcie, to mógł stać i przyglądać się obecnym.

3. ALABASTROWY SŁOIK MAŚCI.

Taka nazwa naczyń pochodziła od nazwy minerału i miasta Alabaster w Egipcie, gdzie głównie je wytwarzano. Jeżeli w naczyniu znajdowała się maść nardowa w ilości jednego funta, wtedy jego cena wynosiła 100 denarów, co było równe stu dniówkom pracownika dniówkowego. Tę maść wydobywano z naczynia po uprzednim odbiciu wąskiej szyjki.

4. GRZESZNICA.

Korzystając z obyczaju grzesznica weszła do domu faryzeusza, aby usłużyć Jezusowi Chrystusowi. Podeszła ona do nóg Jego i obmyła je swoimi łzami, wytarła swoimi włosami i namaściła je maścią. Szymon, gospodarz domu, patrzył na to z dużym zgorzeniem i doszedł do wniosku, że Jezus Chrystus nie jest prorokiem. Ale On prostym przykładem obalił domysł Szymona i objawił chwałę wielkiego proroka, mającego moc odpuszczania grzechów. Zaś grzesznicy powiedział: „Odpuszczone są grzechy twoje... wiara twoja zbawiła cię, idź w pokój”. (Proszę przeczytać Łk.7:36-50).

III. Seria podobieństw

Jezus Chrystus często nauczał lud wykorzystując podobieństwa. Rabini mawiali, że nauczanie w podobieństwach jest dowodem wyższej mądrości nauczyciela. Stosując tę metodę nauki Jezus Chrystus wykorzystywał najprostsze i powszechnie znane zjawiska w

przyrodzie. Oto pierwsze przypowieści Jezusa Chrystusa:

1. Podobieństwo o czworakiej roli (Mt.13:1-23).
2. Podobieństwo o pszenicy i kąkolu (Mt.13:24-30).
3. Podobieństwo o ziarnie gorczycznym i o kwasie (Mt.13:31-33).
4. Podobieństwo o nasieniu (Mk.4:26-34).
5. Podobieństwo o ukrytym skarbie (Mt.13:44).
6. Podobieństwo o drogocennej perle (Mt.13:45-46).
7. Podobieństwo o sieci (Mt.13:47-53).

(Proszę przeczytać Mt.13:1-53; Mk.4:26-34).

IV. Trzej mężczyźni, chcący iść za Jezusem Chrystusem

Po wygłoszeniu serii podobieństw o Królestwie Niebios Jezus Chrystus przeprowił się na wschodni brzeg jeziora Galilejskiego do Perei. Zanim oddalił się od zachodniego brzegu, podszedł do Niego trzech mężczyzn z prośbą, żeby przyjął ich do liczby stałych Jego uczniów.

1. UCZONY W PIŚMIE.

Ten człowiek przyszedł do Jezusa Chrystusa licząc na materialny zysk. Był on przekonany, że Jezus Chrystus przyjmie go do grona Swoich najbliższych uczniów. Odpowiadając uczonemu w Piśmie Jezus Chrystus ujawnił jego plany i tym ukazał, że jest on niegodny, żeby być w gronie Jego naśladowców.

2. JEDEN Z UCZNIÓW JEGO.

Drugi był po części już uczniem Jego, lecz rodzinne warunki zatrzymywały go. Jezus Chrystus widząc jego szczerość wezwał go do pójścia za Sobą.

Uwaga: Taka reakcja Jezusa Chrystusa nie była szczególną nowością. W podobnych przypadkach rabini przedstawiali taki sam wymóg: „Jeżeli ktoś wyrażał pragnienie zostania uczniem zakonu, to musiał on wybrać jedno z dwóch – albo pogrzebać, nawet najbliższego krewnego: ojca, brata lub siostrę, albo bez ociągania, poświęcając siebie na służbę zakonowi, pozostawić pogrzeb innym jako mniej ważną czynność”. Oznacza to, że oświadczenie Jezusa Chrystusa było zrozumiałe dla tego, do kogo było skierowane i nie zawierało w sobie żadnego okrucieństwa ani nieczułości.

3. JESZCZE INNY.

Trzeci, który chciał być stałym uczniem Jezusa Chrystusa, podobnie jak drugi, prosił o zwłokę. Nie był on gotowy w tym czasie, żeby przyłączyć się do Niego. W odpowiedzi Jezusa Chrystusa widać, że ten człowiek nie był godny, aby zająć miejsce ucznia – stałego Jego naśladowcy. (Proszę przeczytać Mt.8:18-22; Łk.9:57-62).

V. Uciszenie burzy

1. CZAS.

Po rozmowie Jezusa Chrystusa z trzema osobami, które chciały zostać Jego stałymi uczniami, wszedł On do łodzi i razem z uczniami wyprawił się na przeciwny brzeg jeziora do Perei w galilejskie strony. Oczywiście, że płynęli wieczorem. Razem z nimi wypłynęły też inne łodzie.

2. JEZIORO GALILEJSKIE.

Jeziro Galilejskie leży około 208 metrów poniżej poziomu morza. Jego długość – około 20 km; szerokość – 12 km; głębokość – około 45 m. Otaczają je wysokie góry. W starożytności nazywano je Kinneret i Cyneret (Joz.12:3; 4M.34:11). W dniach Jezusa Chrystusa nosiło ono różne nazwy, jak na przykład: jeziro Tyberiadzkie, Genezareckie, jeziro lub morze Galilejskie, jeziro Genezaret.

3. BURZA.

Spokój jeziora Galilejskiego jest złudny. Niekiedy z północno-wschodnich i wschodnich wąwozów oraz parowów nadchodzą niespodziewane wichry, które wzbudzają wodę. Takie same wiatry pojawiają się na wschodniej pustyni. Taka wichura zaskoczyła uczniów na jeziorze. Jezus Chrystus uciszył burzę, a wszyscy dziwili się i mówili: „Któż to jest, że nawet wiatry i morze są mu posłuszne?”. (Proszę przeczytać Mt.8:23-27; Mk.4:35-41; Łk. 8:22-26).

VI. Uzdrawienie opętanego

1. CZAS.

Po uciszeniu burzy, o brzasku Jezus Chrystus z uczniami wyszli na brzeg krainy Gerazeńczyków. Miasto Gereza było stolicą Perei i nawet biło swoją monetę. Było ono przemysłowym centrum Zajordania i pysniło się swoim rozwojem. W okolicy tego miasta przytęła łódź Jezusa Chrystusa.

2. OPĘTANY.

Gdy tylko Jezus Chrystus z uczniami przybył do kraju Gerazeńczyków, spotkało ich dwóch ludzi, którzy byli opętani przez demony. Jeden z nich był mniej groźny i dlatego nie wspominają o nim ani Marek, ani Łukasz w swoich ewangeliach. W tamtych czasach nikt nie troszczył się o takich ludzi. Nie było szpitali ani opieki dla nich. Zwykle wyganiano ich spośród zdrowego społeczeństwa lub okrutnie poskramiano bez rezultatu. Ci dwaj ludzie, którzy spotkali Jezusa Chrystusa, żyli poza społeczeństwem w pieczarach i grobach. Jezus Chrystus zapytał opętanego: „Jak ci na imię? Odpowiedział mu: Na imię mi Legion, gdyż jest nas wielu”. „Legion” jest łacińskim słowem, określającym oddział żołnierzy w liczbie 6-10 tysięcy.

3. UZDROWIENIE.

Interesujące jest to, że opętany wyznał Jezusa Chrystusa jako Syna Boga Najwyższego. Jezus Chrystus uwolnił go od nieczystych duchów. Dlaczego Jezus Chrystus spełnił prośbę demonów i pozwolił im wejść w świnie – tego nie wiemy. Stado świń jest dowodem tego, że w kraju Gerazeńczyków przewagę miały ludy pogańskie. Mieszkańcy miasta popadli w zdumienie, gdy dowiedzieli się o uzdrowieniu opętanego, lecz żałując świń prosili Jezusa Chrystusa, żeby opuścił ich granice. Uzdrawiony pragnął pójść z Jezusem Chrystusem, ale Jezus nie pozwolił mu i rzekł: „Idź do domu swego, do swoich, i oznajmij im, jak wielkie rzeczy Pan ci uczynił i jak się nad tobą zmiłował”. Od tego czasu uzdrawiony stał się pierwszym głosicielem Jezusa Chrystusa w Dziesięciogrodzie. (Proszę przeczytać Mt.8:28-34; Mk.5:1-20; Łk.8:27-39).

VII. Uczniowie Jana Chrzciciela pytają o post

O poście dużo powiedziano w Starym Testamencie. Ludzie pościli w różnych okolicznościach życiowych: ktoś pokutował przed Bogiem, ktoś prosił o coś Boga lub musiał pod-

jąc ważną decyzję itp. Post zawsze łączył się z modlitwą. Jezus Chrystus nie zniósł postu, ale utwierdził go. „Nastaną jednak dni, gdy oblubieniec zostanie im zabrany, a wtedy pościć będą” – odpowiedział Jezus Chrystus uczniom Jana Chrzciciela.

Przypowieścią o nowej łące i młodym winie Jezus Chrystus wyjaśnił, że prawa Nowego Testamentu i prawa Starego Testamentu mają swoje określone niezależne kierunki, kierowane przez Boga, i które w takim porządku powinny być zachowane. (Proszę przeczytać Mt.9:14-17; Mk.2:18-22; Łk.5:33-39).

VIII. Uzdrawienie niewiasty przez dotknięcie się i wskreszenie córki Jaira

1. CZAS.

Powróciwszy z Perei do Galilei, do Kafarnaum, Jezus Chrystus ciągle uzdrawiał.

Jair, przełożony synagogi, przyszedł do Niego i w najbardziej uniżony sposób prosił, aby zaszedł On do jego domu i uzdrowił umierającą córkę. Jezus Chrystus, otoczony wielkim tłumem ludzi, poszedł do domu Jaira. Gdy tam szedł, dotknęła się Go kobieta, która od 12 lat miała krwotok.

2. UZDROWIENIE NIEWIASTY.

Choroba niewiasty była uważana przez lud za następstwo grzesznych przyzwyczajęń. Lekarze nie potrafili jej wyleczyć. W swojej kobiecej wstydlivosti nie śmiała narzucać się ze swoją chorobą, dlatego postanowiła potajemnie otrzymać uzdrowienie przez dotknięcie się Jezusa Chrystusa, w którego ozdrowieńczą moc wierzyła. Według prawa Mojżeszowego była ona nieczysta i nie miała prawa dotykać się czystego (3M.15:19-27). Pokonała ona wszystkie opory i z wiarą dotknęła szaty Jezusa Chrystusa, i została uzdrowiona. Działanie niewiasty było ukryte przed ludźmi, lecz nie mogło się ukryć przed Jezusem Chrystusem. „Kto się dotknął szat moich?” – zapytał się On. Nie łatwo było kobiecie przyznać się, ale uczyniła to, a Jezus rzekł jej: „Córko, wiara twoja uzdrowiła cię, idź w pokoju i bądź uleczone z dolegliwości swojej”.

3. WSKRZESZENIE CÓRKI JAIRA.

Nie łatwo było Jairowi znieść zwłokę w drodze Jezusa Chrystusa, jednak zniósł to w milczeniu. Podczas ciężkich chwil Jaira postanieniec z jego domu jeszcze bardziej spotęgował ból Jaira. To wszystko zauważył Jezus Chrystus i zwróciwszy się do niego, powiedział: „Nie bój się, tylko wierz!”. Jair zaufał słowom Jezusa Chrystusa. Przyszli do domu, w którym śmierć postawiła już swoją straszną pieczęć, w którym płaczki potęgowały smutek po stracie, w którym śmiano się z tego, co powiedział Jezus. Usunąwszy wszystkich, Jezus Chrystus z trzema uczniami i rodzicami wszedł tam, gdzie leżała córka Jaira. Wziął ją za rękę i powiedział: „Dzieweczko, mówię ci, wstań”. Śmierć uległa słowu Jezusa Chrystusa, córka wstała, a moc Jego została objawiona. (Proszę przeczytać Mt.9:14-26; Mk.5:21-43; Łk.8:40-56).

IX. Uzdrawienie dwóch niewidomych i opętanego niemow

Od Jaira Jezus Chrystus poszedł do domu, w którym zwykle zatrzymywał się, kiedy przebywał w Kafarnaum. Za Nim szli dwaj niewidomi. „Zmiłuj się nad nami, Synu Dawida” – wołali. Jezus Chrystus zapytał się o ich wiarę i uzdrowił.

W tym czasie przyprowadzono do Jezusa niemowę, opętanego przez demona. Uzdrowił On też jego, a lud mówił: „Nigdy coś podobnego nie pokazało się w Izraelu”. Zaś faryzeusze mówili: „Mocą księcia demonów wypędza demony”. (Proszę przeczytać Mt.9:27-34).

X. Trzecia wędrówka po Galilei

1. CZAS.

Pierwszy raz Jezus Chrystus obchodził Galileę i głosił ewangelię po modlitwie w ustronnym miejscu (Mt.4:23-25; Mk.1:35-39; Łk.4:42-44). Drugi raz – po usprawiedliwieniu grzesznicy w domu faryzeusza Szymona (Łk.8:1-3). Trzeci raz Jezus Chrystus obchodził miasta Galilei po uzdrowieniu dwóch niewidomych i niemego, który był opętany przez demona (Mt.9:35-38).

2. NIEWIASTY.

Podczas służby Jezusa Chrystusa w miastach Galilei stale przebywało z Nim dwunastu uczniów i parę pobożnych kobiet. Niektóre z nich zostały uwolnione przez Jezusa Chrystusa od złych duchów. Wśród nich były też bogate kobiety, które wspomagały Jezusa swoim majątkiem.

XI. Wysłanie dwunastu apostołów

W czasach Jezusa Chrystusa w Galilei było 240 miast z około 2 milionami mieszkańców. Jezus Chrystus wezwał Swoich uczniów do modlitwy o pracowników. Uczniowie przyjęli propozycję swojego Nauczyciela i gotowi byli dostąpić zaszczytu służenia swemu ludowi. Jezus widząc gotowość i zdolność Swoich uczniów, wezwał ich do Siebie, udzielił pouczenia, mocy i wysłał po dwóch, żeby głosili ewangelię, wyganiali demony i uzdrawiali chorych. (Proszę przeczytać Mt.10:1-42; Mk.6:6-13; Łk.9:1-6).

XII. Ścięcie Jana Chrzciciela

1. CZAS.

Jezus Chrystus kontynuował Swoją działalność też i wtedy, kiedy wysłał Swoich uczniów na misję. Do tego czasu Jan Chrzciciel był uwięziony już od paru miesięcy i w tym okresie został ścięty.

2. HEROD ANTYPAS.

Synowie Heroda Wielkiego nie żyli między sobą w zgodzie. Herod Antypas wyróżniał się w tym. Żeby przypodobać się Rzymowi, organizował on wystawne uczyty. Z przekonania był saduceuszem. Nie wierzył w nic, prócz pieniędzy i nie cenił w życiu niczego, prócz rozkoszy. Był żonaty z córką króla arabskiego Arety.

3. HERODIANA.

Kiedy Piłat wywiesił tablice na cześć Tyberiusza, wtedy głęboko zranił tradycyjne uczucia ludu izraelskiego. Aby nie dopuścić do przelania krwi i powstania, do Jerozolimy zjechali się Herodzi i przekonywali Piłata, żeby ten uległ żądaniom ludu. Dzięki temu zjazdu do Jerozolimy pojechała też Herodiana. Była ona córką arcykapłana Szymona i żoną Heroda Filipa. Pomimo tego, że miała ona już 35 lat, Herod Antypas zainteresował się nią i postarał się ją przekonać, żeby pozostała z nim na stałe, gdy on powróci z Rzymu. Tak też się stało. Żona Heroda Antypasa zauważywszy zmianę swojego męża, pozostawiła go i odjechała do swojego ojca Arety. Ojciec przyjął ją i ogłosił małżeństwo za rozwiązane. Herodiana pozostawiła swojego 50 letniego męża Filipa, przeniosła się do pałacu Heroda Antypasa w Tyberiadzie i stała się jego konkubina.

4. OSKARŻENIE JANA CHRZCICIELA.

Postępek Heroda Antypasa spowodował niezadowolenie wśród ludu. Nauczyciele ogłosili takie małżeństwo przestępstwem. W wyniku tego w rodzie herodowym powstał spór, który spowodował zerwanie więzi rodzinnych przez Antypasa. Lud pozbawiony był możliwości i prawa wytykania złych postępów swoich przywódców. O tym wszystkim dowiedział się Jan Chrzciciel. W tym czasie głosił on niedaleko Tyberiady. Postanowił on pójść do pałacu Antypasa i wytknąć mu jego grzeszny czyn. „Nie wolno ci mieć żony brata swego” – odważą rzekł Jan Chrzciciel do Heroda Antypasa.

5. UWIĘZIENIE JANA CHRZCICIELA.

Czyn Jana Chrzciciela szczególnie rozzłościł Herodianę i postanowiła ona w swoim sercu, że zamilknie on na zawsze. Herod Antypas przebywał w twierdzy Macherus w Perei, gdy przyszli do niego przedstawiciele żydowski ze skargą na Jana Chrzciciela. Było to po myśli Heroda Antypasa. Nie zwlekając wysłał żołnierzy z rozkazem aresztowania Jana Chrzciciela i umieszczenia go w ciemnicy. Uwięzienie Jana Chrzciciela nastąpiło zaraz po tym, gdy Jezus Chrystus pierwszy raz odwiedził Jerozolimę podczas święta Paschy.

6. UCZTA.

Herod Antypas szanował Jana Chrzciciela. Widział on w nim wielkiego człowieka i chociaż Jan Chrzciciel był uwięziony, to Antypas lubił z nim rozmawiać. Herodiana zauważyła to i jeszcze bardziej rozżłościła się na Jana Chrzciciela.

W dniu swoich urodzin Herod Antypas wydał wielką ucztę. Tym razem ta uczta została wyprawiona w zamku Macherus, w którego podziemiach przebywał Jan Chrzciciel. Na takich męskich ucztach nie pozwalano, żeby były obecne kobiety. Dlatego Herodiana nie uczestniczyła w tej uczcie. W tym czasie bardzo popularna była pantomima. Uczta nie była doskonała, jeżeli nie kończyła się płasmi w tym stylu. Niespodziewanie i wbrew obyczajom Herodiana wprowadziła na ucztę swoją córkę Salome, przedstawiła ją gościom i dała jej możliwość wykonania tańca pantomimicznego. Bardzo się to spodobało Antypasowi, wezwał on Salome i w obecności gości obiecał dać jej nawet połowę królestwa, jeżeli tylko o to poprosi. Za namową Herodiana poprosiła ona o głowę Jana Chrzciciela. Nie łatwo było Antypasowi spełnić tę prośbę, ale Herodiana była zadowolona, chociaż przelała niewinną krew wielkiego proroka Bożego.

7. WYGNANIE.

Sumienie prześladowało Antypasa. Słyszając o mocy czynów Jezusa Chrystusa myślał, że to Jan Chrzciciel zmartwychwstał. Herodiana nie była zadowolona z tego, że Antypas jest tylko tetrarchą, chciała być królową. W tym celu udali się oni do Rzymu, do Kaliguli. Stało się przeciwnie: zamiast awansu Antypas został oszczędzony i zesłany do Galii razem z Herodianą, gdzie też zmarł (41-44 r.).

Salome była zamężna ze swoim podstarzałym wujem Filipem Iturejskim. Wkrótce zmarł on i Salome powróciła do swojej matki. Według przekazu, gdy szła po lodzie, przewróciła się i kry lodowe odcięły jej głowę. (Proszę przeczytać Mt.14:1-12; Mk.6:14-29; Łk. 9:7-9).

XIII. Nakarmienie pięciu tysięcy ludzi

1. CZAS

Apostołowie wysłani przez Jezusa Chrystusa na misję, pomyślnie wypełnili powierzoną im służbę. Wróciwszy do Jezusa Chrystusa, z radością opowiadali Mu o wszystkich

przytych błogosławieństwach i wykonanej pracy. Wysłuchawszy ich opowiadań, Jezus Chrystus polecił im, aby odeszli w ustronne miejsce i odpoczęli.

2. MIEJSCE.

Wsiedli oni do łodzi i odpłynęli z Kafarnaum do Betsaidy, zbudowanej przez Filipa po wschodniej stronie Jordanu. W pobliżu tego miasta, Jezus Chrystus objawił Swoją moc, nakarmiwszy w niezwykły sposób 5000 ludzi.

3. NAKARMIENIE.

Zamiar Jezusa Chrystusa, żeby oddalić się w ustronne miejsce, został odgadnięty przez lud. Ludzie też postanowili udać się w to miejsce. Jezus Chrystus i Jego uczniowie nie zdążyli dopłynąć do brzegu, gdy duży tłum wyprzedził ich idąc lądem. Jezus Chrystus i wtedy nauczał lud i uzdrawiał chorych. Dzień już kończył się, ludzie wciąż jeszcze nie rozchodzili się i uczniowie zaczęli niepokoić się. Cudowny jest nasz Bóg, w którego wierzymy. W niezwykły sposób zaopatrzył On istotną potrzebę ludu. (Proszę przeczytać Mt.14:13-21; Mk.6:30-44; Łk.9:10-17; J.6:1-14).

XIV. Jezus Chrystus chodzi po wodzie

1. CZAS.

Po nakarmieniu 5 tysięcy ludzi Jezus Chrystus odprawił lud, uczniom polecił powrócić do Kafarnaum lub zachodniej Betsaidy, a Sam odszedł na szczyt góry, aby tam modlić się w samotności.

2. CHODZENIE PO WODZIE.

Gdy tylko łódź z uczniami odbiła od brzegu, wiatr zaczął się wzmagać, jezioro się wzburzyło i uczniom zagrażała nieuchronna tragedia. Była już czwarta straż nocna (między 3-6 godz. rano), a oni byli dopiero na środku jeziora. Jezus Chrystus przyszedł do nich po wodzie. Zbliżywszy się do nich chciał ich wyminąć. Czy możemy wyobrazić sobie, jak duży strach uczniów i jak wielka była ich radość? I co widzimy w apostołe Piotrze? (Proszę przeczytać Mt.14:22-36; Mk.6:45-56; J.6: 15-21).

XV. Rozmowa w synagodze w Kafarnaum

1. CZAS.

Kiedy Jezus Chrystus z uczniami był już w Kafarnaum, po wydarzeniu na jeziorze Galilejskim, lud nadal poszukiwał Go w okolicach Betsaidy, gdzie pozostał sam. Ludzie bardzo byli zdziwieni, gdy dowiedzieli się, że Jezus Chrystus znowu jest w Galilei. W jaki sposób i kiedy mógł tam przybyć? To zwiększyło zainteresowanie ludzi Jezusem Chrystusem. Pownownie był On otoczony tłumem i pytano Go: „Mistrzu, kiedy tu przybyłeś?”.

2. UCZNIOWIE.

Rozmowa Jezusa Chrystusa w synagodze w Kafarnaum spowodowała duże zamieszanie i spór między Żydami, stała się zgorszeniem dla wielu Jego uczniów i wielu z nich zawróciło, i przestało chodzić z Jezusem Chrystusem. Jezus Chrystus dał prawo dwunastu apostołom do opuszczenia Go, ale Piotr powiedział: „Panie. Do kogo pójdziemy? Ty masz Słowa żywota wiecznego. A myśmy uwierzyli i poznali, że Ty jesteś Chrystus, Syn Boga żywego”. W tej rozmowie Jezus Chrystus powiedział uczniom, że jeden z nich jest diabłem.

Uwaga: Drogi czytelniku, nie niepokój się i nie zniechęcaj się, jeżeli niektóre słowa Jezusa Chrystusa okażą się niezrozumiałe. Bądź przekonany, że to niezrozumienie ani trochę nie dowodzi, iż w nauce Jezusa Chrystusa jest jakaś sprzeczność. Wierz w Jezusa Chrystusa jako Syna Bożego i Zbawiciela grzeszników, a wiele, co teraz jest ci niezrozumiałe, stanie się zrozumiałe i będziesz wiernym Jego świadkiem.

(Proszę przeczytać J.6:22-71).

KOŃCOWE MYŚLI DO SIÓDMEGO WYKŁADU

1. Chrystus i grzesznica. Celem przyjścia Jezusa Chrystusa na nasz świat było zbawienie nie sprawiedliwych, ale grzeszników (Mt.9:13). Wiele razy Pan mówił, że przyszedł odzyskać i zbawić to, co zginęło. Wszyscy ludzie są grzesznikami. Nie wszyscy mają świadomość tego. Wielu polega na swojej sprawiedliwości, która jest „jak szata splugawiona” (Iz.64:6). W czasach Jezusa Chrystusa nazwę „grzesznik” otrzymywał ten, kto jawnie grzeszył. Kobieta, o której się mówiło w tym wykładzie, była znaną grzesznicą, dlatego faryzeusz Szymon osądził Jezusa w swoim sercu, mówiąc do siebie: „Gdyby ten był prorokiem, wiedział by, kim i jaka jest ta kobieta, która go dotyka, bo to grzesznica” (Łk.7:39). W rzeczywistości Jezus wiedział wszystko o niej i znał myśli Szymona. Ta biedna grzesznica gorzko płakała u nóg Jezusa Chrystusa, obmywając je swoimi łzami. Mówi to nam o jej prawdziwej skruszce i głębokiej pokucie. Zawstydzony Szymona za jego fałszywy osąd, Jezus pozwala odejść grzesznicy w pokoju, tj. odejść usprawiedliwioną. Chrystus i dziś tak postępuje z grzesznikami, którzy przychodzą do Niego w upamiętaniu. Jeżeli ciężar twoich grzechów przygniata cię, przyjdź do Niego ze świadomością swojej bezsilności, wtedy i ty usłyszysz: „Idź w pokój”. Wszyscy znający Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela, którzy otrzymali nowe życie, mają jeden obowiązek - szukać nieszczęśliwych, zgubionych grzeszników i wskazywać im na jedyne Zbawiciela grzeszników, Jezusa Chrystusa.
2. Podobieństwa. Ewangeliczne podobieństwa są szczególną formą przekazu prawdy duchowej w formie porównań lub obrazowego wyrażania myśli. Chrystus zaczął nauczać w podobieństwach po powołaniu apostołów. Wykorzystywał On podobieństwa, aby ułatwić zrozumienie prawdy. Podobieństwa Chrystusa można podzielić na trzy grupy według ich sensu i stosunku do kazania o Królestwie Bożym. Do pierwszej grupy można odnieść 6 podobieństw, w których Królestwo Boże jest w okresie przygotowania w Starym Testamencie: o winnicy, o uczcie weselnej, o wąskiej bramie, o wielkiej wieczerzy, o drzewie figowym i o dwóch synach. Do drugiej grupy odnosi się także 6 podobieństw, w których przedstawione jest Królestwo Boże i historia jego założenia oraz rozprzestrzeniania na ziemi: o czworakiej roli, o ziarnie gorczycy, o kwasie, o sieci, o ukrytym skarbie, o niesprawiedliwym sędzi. W pozostałych 18 podobieństwach są zawarte różne warunki urzeczywistnienia Królestwa Bożego na ziemi. Chrystus Swoimi podobieństwami trafiał do wszystkich uczniów. Posiadacze ziemi dobrze rozumieli sens podobieństwa o czworakiej roli i siewcy, rybacy o zarzuconej sieci, kupcy o skarbie itd. Chrystus jest Niebiańskim Nauczycielem. My też w naszych kazaniach i świadectwach o niebiańskich prawdach tak powinniśmy je przekazywać, żeby nas zrozumieli wszyscy nasi słuchacze i aby coraz bardziej poznawali Boga. Nasze kazanie i świadectwo powinno być dostępne, proste, nauczające, dobrze przygotowane, jasne i autorytatywne, żeby nasi słuchacze mogli przyjąć prawdę Bożą. Nie ma lepszej szkoły niż szkoła Chrystusa. Czyim uczniem ty jesteś? W jakiej szkole się uczysz?

WYKŁAD ÓSMY

OD TRZECIEJ PASCHY DO ŚWIĘTA NAMIOTÓW – SZEŚĆ MIESIĘCY

I. Trzecia Pascha

Żydzi czujnie obserwowali Jezusa Chrystusa i przez cały czas starali się oskarżyć Go o coś i uśmiercić. Po rozmowie w synagodze w Kafarnaum ich wrogość do Jezusa Chrystusa zwiększyła się i dali znać do Jerozolimy, żeby do święta Paschy zakończyć wszystkie przygotowania, dotyczące aresztowania człowieka, którego nienawidzili. Jezus Chrystus o tym wszystkim wiedział, a że czas wyznaczony przez Boga jeszcze nie nastąpił, dlatego nie poszedł On na Paschę do Jerozolimy, lecz pozostał w Galilei i tam gościł (J.7:1).

II. Rozmowa Jezusa Chrystusa o znaczeniu ludzkich obrzędów

1. CZAS.

Po święcie Paschy Żydzi prześladowający Jezusa Chrystusa powrócili do Galilei i dalej Go śledzili, żeby złapać na naruszeniu zakonu. To oni dopatrzili się, że Jego uczniowie naruszyli obrzędy i tradycje ojców. Nie umyli oni rąk przed jedzeniem.

2. OBRZĘD.

„Kto nie myje rąk przy jedzeniu, ten podlega wykluczeniu ze społeczności, bo w myciu rąk zawiera się tajemnica dziesięciu przykazań”. „Taki człowiek podlega śmierci”. „Trzy grzechy pociągają za sobą nieszczęście” – mówi kriszma – „i jednym z nich jest zaniedbywanie mycia rąk”. „Ten, kto je chleb, nie umywszy rąk” – mówi rabin Jozjasz – „postępuje tak samo, jakby poszedł do nierządniczy”. „Kto nie myje swoich rąk po jedzeniu” – mówi Tal mud – „ten jest nieczysty jak zabójca”.

3. ODPOWIEDŹ.

Na pytanie Żydów Jezus Chrystus odpowiedział pytaniem, w którym było zawarte oskarżenie o to, że sami oni naruszali przykazania Boże. Tą odpowiedzią i oskarżeniem Jezus Chrystus wydał wojnę wszystkim faryzeuszom. Od tego czasu wszyscy zrozumieli, że między Jezusem Chrystusem i faryzeuszami nastąpiło całkowite zerwanie. Po tym wydarzeniu Jezus nauczał lud i Swoich uczniów o źródle skalania – sercu człowieka. (Proszę przeczytać Mt.15:1-20; Mk.7:1-23).

III. Uzdrowienie córki niewiasty Kananejkiej

1. CZAS I MIEJSCE.

Po rozmowie z Żydami o obrzędach ojców Jezus Chrystus udał się do pogan do Fenicji. Ta kraina, położona na wschodnim brzegu morza Śródziemnego, w starożytności znana była z handlu i z wielu wynalazków. Gdy tylko Jezus Chrystus znalazł się w granicach Fenicji, spotkała Go Syrofenicjanka.

2. UZDROWIENIE.

Kobieta posługiwała się językiem greckim, a z pochodzenia była Kananejką. W oczach Żydów była ona przeklęta przez Boga, a nawet nie była ludzką istotą. Jezus Chry-

stus jakby nie zwrócił uwagi na pierwszą prośbę niewiasty i dalej szedł Swoją drogą do określonego celu. Zaś niewiasta nie przestawała prosić Go i przysłała za Nim do domu, w którym się On zatrzymał. Tutaj Jezus Chrystus szczególnie ostro wypróbował wiarę tej kobiety i powiedział jej: „Niewiasto, wielka jest wiara twoja; niechaj ci stanie jak chcesz”. (Proszę przeczytać Mt.15:21-28; Mk.7:24-30).

IV. Uzdrawienie głuchoniemego

1. CZAS I MIEJSCE.

Jak długo Jezus Chrystus przebywał w Fenicji i w jakich miejscach był – tego nie wiemy. Z Fenicji nie wrócił On do Kafarnaum, ale poszedł przez ziemię Zajordania. Ile czasu spędził On w tej podróży – też nie wiemy. W Zajordaniu z wiadomych powodów pozostał w rejonie zwanym Dziesięciogrodem.

2. UZDROWIENIE.

Z innymi chorymi do Jezusa Chrystusa został przyprowadzony głuchoniemy. Jezus uzdrowił chorego w szczególny sposób, którego powód jest nam nieznan. Jezus Chrystus z jakiegoś powodu odprowadził chorego na stronę, włożył Swoje palce w jego uszy, splunął i dotknął jego języka, spojrzął w niebo, westchnął i wtedy powiedział: „Effata, to znaczy: Otwórz się”. Tak objawiła się chwała Jezusa Chrystusa w Dziesięciogrodzie, a ludzie mówili: „Dobrze wszystko uczynił, bo sprawia, że głusi słyszą i niemi mówią”. (Proszę przeczytać Mk.7:31-37).

V. Nakarmienie czterech tysięcy ludzi

Wiadomość o takich cudach przyciągnęła masę ludu do niezwykłego Nauczyciela. U wielu nie wystarczyło pożywienia, Uczniowie dowiedzieli się o tym i oczywiście dowiedzieli się o tym Jezus Chrystus. Użalił się On nad ludem, polecił ludziom usiąść na ziemi i siedmioma chlebami oraz paroma małymi rybkami nakarmił cztery tysiące ludzi, prócz kobiet i dzieci. Było to w Dziesięciogrodzie. (Proszę przeczytać Mt.15:32-38; Mk.8:1-9).

VI. Faryzeusze i saduceusze żądają znaku

1. CZAS I MIEJSCE.

Po nakarmieniu czterech tysięcy ludzi w Dziesięciogrodzie Jezus Chrystus z uczniami przeprawił się przez jezioro Galilejskie w okolicy Magdali lub jak nazywa ewangelista Marek, w okolicy Dalmanuty. Ta miejscowość znajdowała się niedaleko Kafarnaum.

2. ZADANIE.

Faryzeusze i saduceusze zawsze między sobą byli w niezgodzie. Oprócz politycznych niezgodności różnili się oni bardzo w poglądach religijnych. Jednak w tym przypadku mieli oni wspólny cel: aby oskarżyć Jezusa Chrystusa. Jezus wiedział o złych zamiarach przedstawicieli żydowskiego duchowieństwa i nie spełnił ich prośby. Jezus Chrystus nigdy nie czynił cudów w tym celu, żeby przez nie lud uwierzył w Niego, ale przeciwnie, prosił On, aby nikomu nie mówić, nie rozgłaszać o Jego nadnaturalnej działalności. Jezus Chrystus nie był dziwakiem, wędrowcem, ale jest On prawdziwym Zbawicielem ludzkości.

3. WRÓŻENIE.

Oprócz naturalnych sposobów rozpoznawania pogody, były też inne sposoby i znaki. Na podstawie tego, w jakim kierunku kierował się dym w ostatni wieczór święta Namiotów,

faryzeusze przepowiadali pogodę na cały następny rok. Na przykład: Jeżeli dym kierował się na północ, oznaczało to, że będzie dużo deszczu i biedni będą się radować; jeżeli dym kierował się na południe – bogaci będą się weselić, a biedni smucić się; jeżeli dym kierował się na wschód, wtedy radowali się wszyscy; a jeżeli na zachód, to wszyscy smucili się. (Proszę przeczytać Mt.16:1-4; Mk.8:10-12).

VII. Uzdrowienie niewidomego w Betsaidzie

1. CZAS I MIEJSCE.

Po rozmowie z faryzeuszami i saduceuszami, żądającymi znaku, Jezus Chrystus przeprawił się przez jezioro Galilejskie do Betsaidy i tam uzdrowił niewidomego.

2. KWAS FARYZEUSZÓW.

Śpiesząc się w wykonaniu polecenia Jezusa Chrystusa, przeprawiając się do Zajordania, uczniowie zapomnieli wziąć chleb, a gdy On uprzedzał ich o kwasie faryzeuszów i saduceuszów, to nie rozumieli o czym mówi ich Nauczyciel.

3. UZDROWIENIE.

Jezus Chrystus uzdrowił chorego w niezwykle sposób. Wyprowadził go ze wsi, splunął w jego oczy i gdy ten mało co jeszcze widział, włożył na niego ręce i zapytał się: „Czy widzisz coś?”. Potem znowu położył ręce na jego oczy, a chory odzyskał wzrok całkowicie. (Proszę przeczytać Mt.16:5-12; Mk.8:14:26).

VIII. Wyznanie apostoła Piotra

1. MIEJSCE – CEZAREA FILIPOWA.

Po uzdrowieniu niewidomego w Betsaidzie Jezus Chrystus z uczniami przybył w okolice Cezarei Filipowej. To miasto poprzednio nazywało się Panium. W trzecim roku przed narodzeniem Chrystusa Filip odbudował je i nazwał Cezarea na cześć cesarza Augusta. Z Cezarei Filipowej wypływa strumień (z grotty poświęconej bożkowi Panowi), który jest głównym źródłem Jordanu.

2. PIERWSZE PYTANIE JEZUSA CHRYSTUSA.

Z odpowiedzi uczniów widać, że lud nie uważał Jezusa Chrystusa jako Mesjasza. „Żydzi oczekiwali przed przyjściem Mesjasza pojawienia się na ziemi nie tylko Enocha i Eliasza, ale też Mojżesza i Jeremiasza. Według ich wierzenia Mojżesz został wzięty do nieba podobnie jak Eliasz. Istniał ustny przekaz, że Jeremiasz przed zajęciem Jerozolimy przez Chaldejczyków ukrył skrzynię przymierza, którą znowu musi wydobyć przed przyjściem Mesjasza”.

3. TRZECIE PYTANIE JEZUSA CHRYSTUSA.

W odpowiedzi apostoła Piotra wyraźnie jest widoczna wiara i wiara pozostałych uczniów w to, że ich Nauczyciel Jezus – jest Mesjaszem, Królem Izraela, Zbawicielem Izraela i całej ludzkości. W tym momencie Jezus Chrystus pierwszy raz przyjął na Siebie tytuł Mesjasza. Jezus Chrystus przyjął wyznanie Piotra i wskazał na jego przeznaczenie.

4. OŚWIADCZENIE JEZUSA CHRYSTUSA.

Jezus Chrystus wyraźnie oświadczył swoim uczniom, że On, Syn Człowieczy, musi wiele wycierpieć, że musi zostać zabity i trzeciego dnia zmartwychwstać. Napominającego

Piotra surowo napomniął. Po tej rozmowie Jezus Chrystus nauczał lud o zbawieniu i znaczeniu duszy. (Z modlitwą i uwagą proszę przeczytać Mt.16:13-28; Mk.8:27-38; Łk.9:18-27).

IX. Przemienienie Jezusa Chrystusa

1. CZAS I MIEJSCE.

Po wyznaniu wiary przez apostoła Piotra w okolicach Cezarei Filipowej, Jezus Chrystus zapewnił uczniów, że niektórzy z nich „nie zaznają śmierci aż ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego w Królestwie swoim”. Tak też się stało. „Po sześciu dniach” Jezus Chrystus został przemieniony. Ewangelista Łukasz mówi: „osiem dni”. Widać z tego, że przemienienie odbyło się po sześciu dniach i nie później niż ośmiu. Miejscem przemienienia był jeden ze szczytów Hermonu niedaleko Cezarei. Lecz niektórzy utrzymują, że przemienienie miało miejsce na górze Tabor w Galilei.

2. PRZEMIENIENIE.

Z trzema najbliższymi uczniami Jezus Chrystus udał się na górę, aby się modlić. Modląc się, Jezus Chrystus przemienił się ze Swego ziemskiego jestestwa w istotę niebiańską, chwalebłą. Pojawienie się mężów Bożych z Biblii potwierdza fakt cudownego porwania ich z ziemi i życie po śmierci. (Proszę przeczytać Mt.17:1-13; Mk.9:1-13; Łk.9:28-36).

X. Uzdrowienie epileptyka

1. CZAS I MIEJSCE.

Po chwalebny przemienieniu Jezusa Chrystusa następnego dnia, gdy zeszli z góry, Jezus Chrystus objawił Swoją moc – uzdrawiając epileptyka.

2. UZDROWIENIE.

Ucniowie nie mogli uzdrowić chorego. Na pewno od tej pory, gdy Jezus udzielił im mocy uzdrawiania chorych, tutaj ponieśli pierwszą porażkę. To bardzo ich zasmuciło i nie wiedzieli w czym jest przyczyna. Ku ich radości Jezus Chrystus uczynił to, co nie było w ich mocy. Odpowiedź Jezusa Chrystusa na ich pytanie wyraźnie wskazała przyczynę ich bezsilności. Wiara – jakże konieczna jest ona każdemu człowiekowi, bo „bez wiary zaś nie można podobać się Bogu”. (Proszę przeczytać Mt.17:14-29; Łk.9:37-42).

XI. Jezus Chrystus zapowiada Swoją śmierć i zmartwychwstanie

Ucniowie nie mogli zrozumieć nauki Jezusa Chrystusa o Jego śmierci. Ich pragnienie zajęcia pierwszych miejsc w Jego królestwie czyniło ich niezdolnymi do zrozumienia tej prawdy, a pytać o nią krępowali się.

XII. Opłata podatku świątynnego

1. CZAS I MIEJSCE.

Po zapowiedzi Swojej śmierci i zmartwychwstania Jezus Chrystus kontynuował nauczanie ludu i uczniów, stopniowo zbliżając się do Kafarnaum. Będąc już w Kafarnaum, „przystąpili do Piotra poborcy dwudrachmowego podatku i rzekli: Nauczyciel wasz nie płaci dwu drachm?”. Dwie drachmy były równe pół sykla i opłacało się nimi podatek świątynny.

2. PODATEK ŚWIĄTYNNY.

„Od dawnych czasów istniał wśród Żydów zwyczaj zbierania podatku po każdym nowym spisie w wysokości pół sykla – sykla świątynnego – od każdego Żyda, który skończył dwadzieścia lat, jako „okup dla Pana za swoje życie” (2M.30:11-16). Te pieniądze były przeznaczone na świątynię i były wykorzystywane do zakupu różnych ofiar. Po powrocie z niewoli babilońskiej te pół sykla zmieniło się w roczny podatek dobrowolny, równy jednej trzeciej sykla (Neh.10:33) W późniejszym okresie ten podatek został podniesiony do pierwotnej wartości. Płacił go każdy niezależnie od tego, w jakiej części świata mieszkał, czy był bogaty, czy też biedny. Na dowód tego, że wszyscy są równi przed Bogiem, płacono równo: bogaty nie więcej, a biedny nie mniej niż pół sykla.

3. STATER.

Po tym, gdy Jezus Chrystus zapytał się Piotra o podatek, wysłał go nad morze z niezwykłym poleceniem, żeby zdobyć stater, monetę, której wartość równała się podatkowi za dwóch ludzi. (Proszę przeczytać Mt.17:24-27).

XIII. Kolejne nauki Jezusa Chrystusa

1. O wielkości i zgorszeniu (Mt.18:1-11; Mk.9:33-50; Łk.9:46-50).
2. Podobieństwo o zgubionej owcy (Mt.18:12,14).
3. O odpuszczaniu win (Mt.18:15-22).
4. Przypowieść o złym słudze (Mt.18:23-35).

(Proszę przeczytać wszystkie wyżej podane miejsca z nauką Jezusa Chrystusa).

XIV. Rozesłanie siedemdziesięciu dwóch uczniów

Zanim Jezus Chrystus poszedł do Jerozolimy na święto Paschy, wezwał On siedemdziesięciu dwóch uczniów i rozesłał ich po dwóch, żeby zwiastowali dobrą nowinę. Polecenia, które im dał, były podobne do poleceń, danych dwunastu apostołom, lecz w bardziej zwięzłej formie i bez ograniczeń w stosunku do pogan i Samarytan. (Z uwagą proszę przeczytać Łk.10:1-16).

XV. Niegościnni Samarytanie

1. CZAS.

Od bytności Jezusa Chrystusa w Jerozolimie na święcie Paschy minęło nie mniej niż półtora roku. Przez cały ten czas Jezus Chrystus przebywał w północnej części Palestyny. Teraz szedł On do Jerozolimy na święto Namiotów. Było to jesienią.

2. ODMOWA.

W drodze do Jerozolimy przez Samarię Jezus Chrystus wysłał przed Sobą posłańców, którzy w jednej z wiosek samarskich mieli przygotować nocleg. Samarytanie odmówili. Bardzo to wzburzyło synów Zebedeusza i okazali swoje zdenerwowanie, ale Jezus Chrystus ugasił ten ogień zemsty. (Proszę przeczytać Łk.9:51-56).

XVI. Uzdrawienie dziesięciu trędowatych

1. CZAS I MIEJSCE.

Było niedługo po tym, gdy Jezus Chrystus spotkał się z niegościnnością Samarytan. Gdzieś na granicy między Galileą i Samarią lub między Samarią i Judeą.

2. UZDROWIENIE.

Dziesięciu trędowatych spotkało Jezusa Chrystusa. Stali oni w odpowiedniej odległości od drogi i głośno prosili: „Jezusie, Mistrzu! Zmiłuj się nad nami”. Jezus Chrystus nie zwlekał z odpowiedzią i dziesięciu trędowatych zostało oczyszczonych. W przykładzie Samarytania mamy wielką lekcję wdzięczności, wskazującą na pożądane zachowanie się każdego człowieka, polegające na szczerzej wdzięczności. U pozostałych dziesięciu, prawdopodobnie Żydów, widzimy bezmiar ludzkiej niewdzięczności, widzimy wielkie ostrzeżenie, żeby nie naśladować takich ludzi. W odróżnieniu od dziesięciu oczyszczonych, dziesiąty został uzdrowiony nie tylko cieleśnie, ale też duchowo. „Wstań, idź! Wiara twoja uzdrowiła cię” – rzekł mu Jezus Chrystus. (Z uwagą proszę przeczytać Łk.17:11-19).

KOŃCOWE MYŚLI DO ÓSMEGO WYKŁADU

1. Choroba i głód. Nie ma takiego człowieka, który nie doświadczyłby choroby lub głodu. Aby pomóc choremu trzeba go uzdrowić, aby pomóc głodnemu, trzeba go nakarmić. Tylko Jezus Chrystus ma moc uzdrawiania ludzi z każdej choroby. Uzdrawia On opętanych, głuchoniemych, trędowatych i innych. Kiedy wielu ludzi pozostało bez jedzenia, użalił się nad nimi i w cudowny sposób nakarmił wszystkich. Normalne jest, że każdy próbuje uniknąć choroby i że każdy głodny stara się o pokarm, żeby zaspokoić głód. Najcięższą chorobą jest choroba duchowa. Największym głodem jest głód duchowy. Chorobą ducha jest grzech i niewiara, a głód duchowy jest rezultatem nieposłuszeństwa Bogu. Chrystus powiedział Swoim uczniom, że On ma inny pokarm. Jaki? – Wykonywanie woli Bożej. Czy przyszedłeś do tego Lekarza, który pragnie uleczyć cię z grzechu niewiary? Czy żywisz się duchowym pokarmem, który zaspokaja ludzką duszę i który jest dany przez Boga w Biblii? Chrystus uwolnił z fizycznej choroby 10 ludzi, a tylko jeden z nich wrócił, żeby podziękować Chrystusowi. Można o nim powiedzieć, że otrzymał on też duchowe uzdrowienie.
2. Wyznanie Piotra. Ludzie, widząc cuda Jezusa Chrystusa i słuchając Jego kazań, mieli różny stosunek do Niego. Większość ludzi interesowało się ziemskim chlebem i materialnym błogosławieństwem. Nie mogli oni zrozumieć nauki Jezusa Chrystusa o życiu wiecznym, chlebie żywota i dlatego odeszli od Niego. Wtedy zapytał się On Swoich dwunastu uczniów, czy też chcą odejść od Niego. „Do kogo pójdziemy? Ty masz Słowa żywota wiecznego” - odpowiedział Piotr. Z pytania zadanego uczniom – za kogo mają mnie ludzie - możemy wywnioskować, że ludzie nie uważali Jezusa Chrystusa za Mesjasza. Ale na pytanie, za kogo mają Go uczniowie, pada śmiała odpowiedź Piotra: „Tyś jest Chrystus, Syn Boga żywego”. Skąd Piotr to wiedział? Bóg Ojciec objawił mu to (Mt.16:16-17). Piotr odczuł, że w Jezusie Chrystusie jest życie wieczne, gdy Jezus nauczał. Dalej – Bóg Ojciec objawił Piotrowi, że Jezus Chrystus jest Mesjaszem. Pan zostawił nam Swoje napisane Słowo, które wskazuje drogę do życia wiecznego. Studiując ewangelię Jezusa Chrystusa, wnikając w całą Jego naukę, ufając Mu i Jego kierownictwu, każdy z nas może osiągnąć to poznanie, które było dane Piotrowi. My także śmiało świadczymy o tym, że Jezus Chrystus jest naszym Zbawicielem.

WYKŁAD DZIEWIĄTY

OD ŚWIĘTA NAMIOTÓW DO PRZYJŚCIA JEZUSA CHRYSYDUSA DO BETANII – SZEŚĆ MIESIĘCY BEZ SZEŚCIU DNI

I. Jezus Chrystus na święcie Namiotów

1. ŚWIĘTO NAMIOTÓW.

Święto Namiotów (Kuczki) było jednym z bardziej uroczystych świąt żydowskich. Było ono na pamiątkę 40 letniej wędrówki Izraelitów przez pustynię. Święto trwało siedem dni, a kończyło się ósmego wielką uroczystością (15-22 Isri – października). Podczas święta Żydzi starali się mieszkac w małych szałasach, zbudowanych z gałęzi. Każdy Żyd nosił w rękę zielony pęk z palmowych i wierzbowych gałązek oraz owoce brzoskwini i cytryny. Pierwsze cztery dni Żydzi spędzali w smutku, gdyż dokonywano obrzędu pokuty, później rozlegały się radosne okrzyki.

2. POJAWIENIE SIĘ JEZUSA CHRYSYDUSA.

Jezus Chrystus przyszedł do Jerozolimy potajemnie. Ludzie mieli o Nim różne zdania. W połowie święta Jezus Chrystus wszedł do świątyni i nauczał. Było to w skrzydle świątyni, gdzie rabinii pouczali lud. Jezus Chrystus otwarcie nauczał, że przyszedł On od Boga i że wkrótce powróci do Niego. Obwiniał też starszych o to, że przygotowują się, aby Go zabić. Sanhedryn nakazał aresztować Go, lecz wysłani słudzy nie podnieśli na Jezusa ręki i mówili: „Nigdy jeszcze człowiek tak nie przemawiał, jak ten człowiek mówi”.

3. OSTATNI DZIEŃ ŚWIĘTA.

W tym dniu dokonywany był szczególnie uroczysty obrzęd. Lud przybywał do świątyni i gdy poranna ofiara znajdowała się na ołtarzu ofiarnym, jeden z kapłanów szedł ze złotym naczyniem do sadzawki Syloe nieopodal podnóża wzgórza Syjon i tam czerpał trzy miarki (hebr. – log = 0,32 l) wody, która później przynoszona była do świątyni przez Wodną bramę w ofiarnej procesji. Gdy procesja wchodziła w granice świątyni, Lewicii trąbili na trąbach świątynnych, póki procesja nie doszła do samego ołtarza, gdzie wodę wylewano do srebrnej wazy z lewej strony, a do srebrnej wazy z prawej strony wlewano wino. Wtedy zaczynało śpiewać wielkie „alleluja” (Psalmy 116-119), a gdy zaczynał się werset: „Wysławiajcie Pana, albowiem jest dobry, albowiem łaska jego trwa na wieki!” – wtedy każdy odświętnie ubrany pielgrzym i stojący przy ołtarzu, radośnie potrząsał swoją wiązaną (bukietem). Wieczorem lud poddawał się takiej radości, że, według rabinów, kto nie widział tej „radości czerpania wody”, ten nie wie, czym jest prawdziwa radość. W tym czasie Jezus Chrystus stał w bramie świątyni i głośno wołał: „Jeśli kto pragnie niech przyjdzie do mnie i pije. Kto wierzy we mnie, jak powiada Pismo, z wnętrza jego popłyną rzeki wody żywej”. (Proszę przeczytać J.7:2-53).

II. Jezus Chrystus usprawiedliwia cudzołożnicę

Następnego ranka po święcie Namiotów Jezus Chrystus znowu był w świątyni. Uczeni w Piśmie i faryzeusze, Jego wrogowie, przyprowadzili do Niego kobietę, przyłapaną na cudzołóstwie, żeby mieć powód do oskarżenia Go o naruszenie zakonu. Przecież jej usprawiedliwienie znaczyło naruszenie zakonu, a skazanie na śmierć – zamach na prawo, które należało wyłącznie do rzymskiej władzy. Byli oni przekonani, że Jezus Chrystus narusza jedno z tych dwóch praw. Lecz Jezus Chrystus, chcąc uratować grzesznicę, przemówił do

sumienia jej oskarżycieli: „Kto z was jest bez grzechu, niech pierwszy rzuci na nią kamieniem”. A kobiecie powiedział: „I Ja cię nie potępiam. Idź i odtąd już nie grzesz”. (Proszę przeczytać J.8:1-11).

III. Mowa Jezusa Chrystusa o światłości i prawdziwej wolności

Po usprawiedliwieniu grzesznicy, przyłapanej na cudzołóstwie, Jezus Chrystus w dalszym ciągu nauczał lud. W Swojej mowie ukazał On prawdziwą światłość świata, mówiąc: „Ja jestem prawdziwą światłością świata! Kto idzie za mną, nie będzie chodził w ciemności, ale będzie miał światłość żywota”. Kontynuując Swoją mowę, Jezus Chrystus wskazał na prawdziwą wolność, mówiąc: „Poznacie prawdę, a prawda was wyswobodzi... jeśli więc Syn was wyswobodzi, prawdziwie wolnymi będziecie”. Żydzi zaprzeczali Jezusowi Chrystusowi, a w końcu chwycili za kamienie, aby rzucić w Niego, lecz On skrył się przed nimi i wyszedł ze świątyni. (Proszę przeczytać J.8:12-59).

IV. Pytanie uczonego w zakonie i przypowieść o miłosiernym Samarytaninie

Po mowie Jezusa Chrystusa o światłości i prawdziwej wolności, po której musiał skryć się przed wrogami, podszedł do Niego uczoney w zakonie i wystawiając Go na próbę, powiedział: „Nauczycielu, co mam czynić, aby dostąpić żywota wiecznego?”. W odpowiedzi Jezus Chrystus wskazał na zakon i przytoczył przypowieść o miłosiernym Samarytaninie. (Proszę przeczytać Łk.10:25-37).

V. Odwiedzenie Marty i Marii

Betania leży na jednym ze zboczy góry Oliwnej. W tej wiosce mieszkała pobożna rodzina, składająca się z trzech osób: Łazarza i jego dwóch sióstr, Marty oraz Marii. Jezus Chrystus nieraz odwiedzał tę rodzinę, kiedy przebywał w Jerozolimie. Tym razem Jezus Chrystus został przyjęty szczególnie radośnie. Marta a Marią postarały się uczynić wszystko co można, żeby ugościć Jezusa Chrystusa. Jaki wspaniały przykład do naśladowania. (Proszę przeczytać Łk.10:38-42).

VI. Powrót siedemdziesięciu dwóch uczniów

1. CZAS I MIEJSCE.

Jezus Chrystus często oddał się na modlitwę. Pewnego razu niedaleko Jerozolimy przystąpili do Niego uczniowie i prosili, aby nauczył ich modlić się. Wygłosił On wtedy modlitwę zwaną przez chrześcijan „Ojcze nasz”. Tę modlitwę wygłosił On w Kazaniu na górze. Ta modlitwa jest przykładem dla wszystkich naszych modlitw. Wkrótce po tym, gdy Jezus Chrystus nauczał Swoich uczniów modlić się, był On znowu w Jerozolimie i w tym czasie zaczęli powracać do Niego uczniowie, którzy zostali posłani na misję.

2. POWRÓT.

Możemy być całkowicie pewni, że wszyscy – siedemdziesięciu dwóch uczniów – nie powrócili do Niego w jednym dniu, ale powracali stopniowo po dwóch i z radością opowiadali Mu o swojej pomyślnej działalności. Podzielając ich radość Jezus Chrystus czuł potrzebę powstrzymania ich nadmiernej radości i wskazał im na wyższą radość, mówiąc: „Radujcie się raczej z tego, iż imiona wasze w niebie są zapisane”. (Proszę przeczytać Łk.11:1-13; 10:17-24).

VII. Uzdrawienie niewidomego od urodzenia, nauka o dobrym pasterzu

1. POJĘCIA O PRZYCZYNNIE RODZENIA SIĘ NIEWIDOMYM.

„Według filozofii rabinistycznej każde nieszczęście miało swoją przyczynę, a szczególnie w niemoralności”. Biblia też mówi o karaniu dzieci za grzech ojców do trzeciego i czwartego pokolenia (2M.20:2). Prócz tego, wielu twierdziło, że przyczyną rodzenia się niewidomych mógł być grzech, popełniony jeszcze w łonie matki, a inni dopuszczali myśl, że grzech został popełniony „w przedistnieniu jego duszy, która za swój grzech została umieszczona w ślepym i ciemnym ciełe”.

2. UZDROWIENIE.

Uczeniowie zobaczywszy niewidomego zapytali Jezusa Chrystusa o przyczynę jego ślepoty i otrzymali odpowiedź: „Ani on nie zgrzeszył, ani rodzice jego, lecz aby się na nim objawiły dzieła Boże”. Niewidomy odzyskał wzrok. Na nim objawiła się moc Syna Bożego, Jezusa Chrystusa. Lud chwalił Boga, a faryzeusze byli rozdrażnieni.

W dalszej Swojej nauce Jezus Chrystus wskazał na prawdziwe drzwi zbawienia: „Ja jestem drzwiami; jeśli kto przeze mnie wejdzie, zbawiony będzie”. Wskazał On też na prawdziwego pasterza: „Ja jestem dobry pasterz. Dobry pasterz życie swoje kładzie za owce”. Miało to miejsce w Jerozolimie. (Proszę przeczytać J.9:1-41; 10:1-21).

VIII. Niektóre wydarzenia w działalności Jezusa Chrystusa

Niżej wymienione wydarzenia, które miały miejsce podczas działalności Jezusa Chrystusa, komentatorzy Biblii nie potrafią umiejscowić i określić czasu, w którym się wydarzyły. Od święta Namiotów do święta Oczyszczenia świętyni mija dwa miesiące. Jezus Chrystus ciągle nauczał poza Jerozolimą i być może przebywał jeszcze w Galilei.

- 1) Wypędzenie niemego demona (Łk.11:14).
- 2) Faryzeusze rozpoznają w Jezusie Chrystusie moc Belzebuba i żądają znaku (Łk.11:15-23).
- 3) Jezus Chrystus mówi o duchu nieczystym; pewna niewiasta chwali matkę Jezusa; niektóre pouczenia (Łk.11:24-36).
- 4) Jezus Chrystus na obiedzie u faryzeusza; poważny zarzut uczyniony faryzeuszom (Łk.11:37-54).
- 5) Jezus Chrystus ostrzega uczniów; bluźnierstwo przeciwko Duchowi Świętemu (Łk.12:1-12).
- 6) Podobieństwo o zapobiegliwym bogaczu (Łk.12:13-21).
- 7) Wezwanie do szukania Królestwa (Łk.12:22-34).
- 8) Przypowieść o sługach, oczekujących powrotu pana; wezwanie do czujności (Łk.12:35-40).
- 9) Podobieństwo o szafarzach (Łk.12:41-48).
- 10) O znakach czasu (Łk.12:49-59).
- 11) Zabici Galilejczycy i osiemnastu ludzi (Łk.13:1-5).
- 12) Podobieństwo o nieurodzajnym drzewie figowym (Łk.13:6-9).

IX. Uzdrawienie kobiety i niektóre pouczenia

Będąc w Perei, w jednej z synagog Jezus Chrystus podszedł do kobiety, która od osiemnastu lat była cierpiąca i rzekł do niej: „Kobieto uwolniona jesteś od choroby swojej”. Po tych słowach położył On na nią Swoje ręce i została ona uzdrowiona. Przełożonemu synagogi nie spodobało się to i powiedział do ludu, żeby w sabbat nie dawali się uzdrawiać.

Tam też Jezus Chrystus porównał Królestwo Boże do ziarnka gorczycznego i do kwasu, a na pytanie jakiegoś człowieka o zbawienie, odpowiedział On nauką o Królestwie Bo-

żym. Tutaj doniesiono Jezusowi Chrystusowi o tym, że Herod chce Go zabić. (Proszę przeczytać Łk.13:10-35).

X. W domu pewnego przedniejszego faryzeusza

1. CZAS I MIEJSCE.

Po uzdrowieniu cierpiącej kobiety, pouczeniu ludu i wiadomości o zamiarze Heroda, Jezus Chrystus został zaproszony przez faryzeusza, którego określa się jako przedniego, na posiłek. Było to w sabat i prawdopodobnie w Perei.

2. UZDROWIENIE.

W tym domu przyszedł do Niego człowiek chory na puchlinę. Był to sabat, dlatego Jezus Chrystus zapytał się zebranych gości, uczonych w Piśmie i faryzeuszów: „Czy wolno w sabat uzdrawiać, czy też nie?”. Wszyscy milczeli. Jezus Chrystus uzdrowił chorego i odprawił (Łuk.14:1-6).

3. ZASADY HIERARCHII.

W tym domu Jezus Chrystus widząc zachowanie gości powiedział im podobieństwo, lekcję o zasadach hierarchii przy wyborze miejsca przy stole, wskazując przy tym, kogo należy zapraszać na ucztę i w jakim celu (Łk.14:7-14).

4. PODOBIENSTWO O WIELKIEJ WIECZERZY (Łk.14:15-24).

XI. Podobieństwa wygłoszone w Perei

Po wydarzeniu w domu faryzeusza za Jezusem Chrystusem szło dużo ludzi. Tym razem nauczał On lud o tym, kto może zostać Jego uczniem (Łk.14:25-35). W drodze do Jerozolimy Jezus Chrystus wygłosił parę podobieństw.

- 1) Podobieństwo o zgubionej owcy i zgubionym groszu (Łk.15: 1-10).
- 2) Podobieństwo o synu marnotrawnym (Łk.15:11-32).
- 3) Podobieństwo o nieuczciwym zarządcy. Po wygłoszeniu tego podobieństwa Jezus Chrystus zganiał faryzeuszów (Łk.16:1-18).
- 4) Podobieństwo o Łazarzu i bogaczu (Łuk.16:19-31). Po wygłoszeniu tego podobieństwa Jezus Chrystus przestrzegał Swoich uczniów przed zgorzeniem, przypominał im o odpuszczeniu, o wierze, o Królestwie Bożym i Swoim powtórnym przyjściu (Łk.17:1-10, 20-37).
- 5) Podobieństwo o wdowie i niesprawiedliwym sędzi (Łk.18:1-8).
- 6) Podobieństwo o faryzeuszu i celniku (Łk.18:9-14).

XII. Jezus Chrystus na święcie Oczyszczenia Świątyni

1. ŚWIĘTO.

Święto Oczyszczenia Świątyni obchodzono na pamiątkę radosnego wydarzenia, dokonanego przez braci Machabeuszy, szczególnie przez Judę, zdobycia i wyzwolenia Jerozolimy spod panowania Greków i oczyszczenia świątyni ze zbezczeszczenia, które uczynił Antioch IV Epifanes. Było to 25 dnia miesiąca Kislew (grudzień) w 165 roku przed narodzeniem Chrystusa. Poczynając od grudnia, za przykładem poświęcenia świątyni przez Salomona, święto trwało 8 dni. Ciesząc się i radując lud rozpałał ognie i dlatego to święto nazywało się też świętem ognia.

2. ŚWIADECTWO JEZUSA CHRYSYUSA.

Jezus przyszedł do świątyni do przedsionka Salomonowego, tj. do tej części świątyni, która ocalała w czasie najazdu Nabuchodonozora. Odnowiona i upiększona była najlepszą pamiątką byłej chwały ludu. W tym miejscu Żydzi otoczyli Jezusa Chrystusa zadając Mu pytanie i żądając jasnej odpowiedzi – Kim On jest. Jezus Chrystus poświadczył im, że On i Ojciec są jedno. Żydzi uznali takie wyznanie za bluźnierstwo i chcieli Go ukamienować, „lecz On uszedł z ich ręki”. (Proszę przeczytać J.10:22-42).

XIII. Odpowiedź Jezusa Chrystusa na pytanie dotyczące rozvodu

„Czyż nie czytaliście, że Stwórca od początku stworzył mężczyznę i kobietę?... Dlatego opuści człowiek ojca i matkę i połączy się z żoną swoją i będą ci dwoje jednym ciałem. A tak już nie są dwoje, ale jedno ciało. Co tedy Bóg złączył, człowiek niechaj nie rozłącza... Mojżesz pozwolił wam odprawiać swoje żony ze względu na zatwardziałość serc waszych, ale od początku tak nie było. A powiadam wam: Ktokolwiek by odprawił żonę swoją, z wyjątkiem przyczyny wszeteczeństwa i poślubił inną, cudzołożę, a kto by odprawioną poślubił, cudzołoży”. (Proszę przeczytać Mt.19:1-12; Mk.10:1-12).

XIV. Błogosławienie dzieci

Było to w Perei za Jordanem. Był wtedy zwyczaj przynoszenia dzieci do nauczycieli ludu, aby ci błogosławili je. Żydowskie matki przynosiły swoje dzieci do rabinów, a w przytoczonym przekazie przyniosły je do Jezusa Chrystusa. Jezus Chrystus był w Perei wielokrotnie i matki знаły Go dobrze. Ze smutkiem trzeba zauważyć, że uczniowie zabraniali matkom przynoszenia dzieci. Były one upominane, ale ku ich radości Jezus Chrystus błogosławił dzieci (Mt.19:13-15; Mk.10:13-16; Łk.18-15-17).

XV. Bogaty młodzieniec; odpowiedź udzielona Piotrowi

1. MŁODZIENIEC.

Jezus Chrystus był w Perei ostatni raz i kiedy wybierał się do Judei, podszedł do Niego bogaty, bardzo znamienity młodzieniec i padając przed Nim na kolana, zapytał: „Nauczycielu dobry! Co mam czynić, aby odziedziczyć żywot wieczny?”. Ewangelista Łukasz pisze, że był to jeden z dostojników. Ze słów młodzieńca widać, że był on bardzo pobożnym człowiekiem, gdyż wypełniał przykazania, ale wciąż nie był zbawiony i życia wiecznego nie miał. Jezus Chrystus polubił tego młodzieńca i wskazał mu drogę do doskonałości, lecz on nie przyjął rady Jezusa Chrystusa.

2. UCHO IGIELNE.

Jezus Chrystus wywiódł z tej rozmowy temat do nowego nauczania Swoich słuchaczy, mówiąc im o tym, jak trudno bogatemu człowiekowi wejść do Królestwa Bożego. „Igielnymi uszami: były nazywane małe furtki przy bramach miejskich, przez które mogły przechodzić pojedyncze osoby wskutek tego, że były wąskie. Wielbłąd ze swoim ładunkiem w żaden sposób nie mógł przejść przez to „igielne ucho”.

3. ODPOWIEDŹ UDZIELONA PIOTROWI.

„Zaprawdę powiadam wam, że wy, którzy posłżicie za mną, w odrodzeniu, gdy Syn Człowieczy zasiądzie na tronie chwały swojej, zasiądziecie i wy na dwunastu tronach i będziecie sędzić dwanaście plemion izraelskich. I każdy, kto by opuścił domy albo braci, albo siostry, albo ojca, albo matkę, albo dzieci, albo rolę dla imienia mego, stokroć tyle otrzyma i odziedziczy żywot wieczny”. (Proszę przeczytać Mt.19:16-30; Mk.10:17-31; Łk.18:18-30).

XVI. Podobieństwo o robotnikach w winnicy (Mt.20:1-16)

XVII. Wskrzeszenie Łazarza

1. ZAWIADOMIENIE O CHOROBIĘ.

Kiedy Jezus Chrystus znajdował się jeszcze w Perei, Marta i Maria powiadomiły Go o ciężkiej chorobie swojego brata Łazarza, którego Jezus miłował i prosiły Go, aby przyszedł do nich możliwie szybko.

2. WSKRZESZENIE.

Łazarz umarł w tym samym dniu, w którym Jezus Chrystus dowiedział się o jego chorobie. Jeszcze dwa dni pozostał On w Perei, czwarty dzień spędził w podróży. Marta pierwsza usłyszała nadejście Jezusa Chrystusa i wybiegła Mu na spotkanie, a później w tajemnicy powiadomiła Marię. Jezus Chrystus przekonywał siostry o zmartwychwstaniu ich brata i kiedy szedł do grobu, zapłakał. Na słowo Jezusa Chrystusa Łazarz wyszedł z grobu, a wtedy wielu Żydów uwierzyło w Niego. (Proszę przeczytać J.11:1-45).

XVIII. Rada Najwyższa przeciwko Jezusowi Chrystusowi

Rzymski prokonsul Gratus, mianował na arcykapłana Józefa Kaifasza. Pod jego kierownictwem ustalono, co zrobić z Jezusem. To on proponował, żeby Go zabić. „Arcykapłani i faryzeusze wydali rozkaz, aby każdy, kto się dowie o nim, gdzie przebywa, doniósł, ażeby go mogli pojmać”. Dowiedziawszy się o takim postanowieniu Rady Najwyższej, Jezus Chrystus „odszedł stamtąd do krainy w pobliżu pustyni, do miasta zwanego Efraim, i tam przebywał wraz z uczniami”. (Proszę przeczytać J.11:47-57).

XIX. Jezus zapowiada Swoją śmierć i zmartwychwstanie

1. Pierwszy raz – Mt.16:21; Mk.8:31-33; Łk.9:22.
2. Drugi raz – Mt.17:22-23; Mk.9:31-32.
3. Trzeci raz – Mt.20:17-19; Mk.10:32-34; Łk.18:31-34.

XX. Prośba matki synów Zebedeusza

Zbliżało się święto Paschy. Jezus Chrystus w drodze do Jerozolimy trzeci raz zapowiedział Swoją śmierć i zmartwychwstanie, lecz oni nie rozumieli sensu słów swojego Nauczyciela. W tym czasie matka synów Zebedeuszowych, Salome, przystąpiła do Jezusa i prosiła Go o pierwsze miejsca dla swoich synów w Jego królestwie. Jezus Chrystus krótko odniósł się do tej samolubnej prośby. W Jego odpowiedzi jest wielkie pouczenie i zapowiedź. (Proszę przeczytać Mt.20:20-28; Mk.10:35-45).

XXI. Uzdrowienie dwóch niewidomych w Jerychu

1. CZAS I MIEJSCE.

Po wydarzeniu z matką synów Zebedeusza Jezus Chrystus dalej szedł do Jerozolimy. Będąc w Jerychu uzdrowił On dwóch niewidomych.

2. UZDROWIENIE.

Jeden z niewidomych nazywał się Bartymeusz. Siedzieli oni przy bramie miejskiej i tam prosili o jałmużnę. Kiedy usłyszeli, że mija ich jakiś ożywiony tłum i dowiedzieli się, że

to Jezus Chrystus przechodzi obok nich, wtedy od razu zaczęli krzyżeć: „Zmiłuj się nad nami, Panie, Synu Dawida!”. Ludzie nie mogli ich uciszyć; Jezus Chrystus usłyszał ich głos; zostali oni przyprowadzeni do Niego; otrzymali uzdrowienie. Należy zauważyć, że był to ostatni raz, gdy Jezus Chrystus ulżył cierpieniu cierpiących ludzi, uwalniając ich od choroby. (Proszę przeczytać Mt.20:29-34; Mk.10:46-52; Łk.18:35-43).

XXII. Nawrócenie celnika Zacheusza

1. CZAS I MIEJSCE.

Po uzdrowieniu dwóch niewidomych Jezus Chrystus wszedł do Jerozolimy. W tym mieście w domu samego Zacheusza dokonało się jego nawrócenie.

2. ZACHEUSZ.

Pomimo tego, że Zacheusz był Żydem, był on też przełożonym celników. W tym przypadku był on podwójnie zniechęcony przez swoich rodaków, którzy patrzyli na niego jak na zdracę. Jego bogactwo było dowodem bezwstydnego łapownictwa.

W mieście mieszkało paru celników. Pobierali oni opłaty za handel balsamem, który był tu większy niż w innych miejscowościach, kontrolowali przywóz i wywóz towarów między rzymskimi prowincjami i obszarem podległym Herodowi Antypasowi.

3. NAWRÓCENIE.

Zacheusz był niskiego wzrostu. Jego pragnienie było tak wielkie, żeby zobaczyć Tego, który miłuje celników, że wiał na drzewo figowe. Jezus Chrystus wyszedł na spotkanie jego pragnieniu. Spotkał się On z Zacheuszem, był w jego domu i pomógł mu uwolnić się z haniebnego zajęcia. W oświadczeniu Zacheusza widzimy prawdziwy owoc upamiętania i wielką radość z nawrócenia się do Pana. (Proszę przeczytać Łk.19:1-10).

XXIII. Podobieństwo o dziesięciu minach (Łk.19:11-27)

XXIV. Namaszczenie Jezusa Chrystusa w Betanii

1. CZAS I MIEJSCE.

Jezus Chrystus przyszedł do Betanii w piątek wieczorem przed zachodem słońca, od którego rozpoczął się sabbat – sześć dni przed świętem Paschy. Sobotni dzień Jezus spędził na odpoczynku, a wieczorem przygotowano Mu specjalną kolację. Mateusz i Marek mówią, że kolacja była przygotowana w domu Szymona trędowatego, a z opisu Jana wyraźnie widać, że rodzina Łazarza zajmowała główne miejsce podczas tej gościny. Kim był Szymon trędowaty, tego nie wiemy. Niektórzy twierdzą, że mógł być ojcem Łazarza i jego siostr, którego Jezus uzdrowił z trądu, lecz którego w tym czasie już nie było wśród żywych.

2. NAMASZCZENIE.

Maria, jak przedtem, z należytą uwagą słuchała Jezusa Chrystusa, ale tym razem postanowiła w szczególny sposób wyrazić swoją wdzięczność i szacunek. Wzięła ona alabastrowy słoik drogiego olejku nardowego i cicho podchodząc do Jezusa, wylała go na Jego głowę, a przy tym i na Jego nogi. Swoimi włosami wytarła Mu nogi. Ten olejek kosztował 300 denarów – 300 dni pracy robotnika dniówkowego.

3. OBURZENIE.

Pierwszy oburzył się Judasz Iskariot (J.12:4-6). Później szemrali niektórzy z uczniów (Mk.14:4-5). W końcu szemrali wszyscy uczniowie (Mt.26:8-9).

4. APROBATA JEZUSA CHRYSYUSA.

„Zostawcie ją... Wszak dobry uczynek spełniła względem mnie... Ona co mogła to uczyniła... Gdziekolwiek na całym świecie będzie zwiastowana ewangelia, będą opowiadać na jej pamiątkę i o tym, co ona uczyniła” – powiedział Jezus Chrystus uczniom Swoim. (Proszę przeczytać Mt.26:6-13; Mk.14:3-9; J.12:1-11).

KOŃCOWE MYŚLI DO DZIEWIĄTEGO WYKŁADU

1. Sąd i miłosierdzie. W tym wykładzie są dwa pogładowe przykłady, demaskujące ludzką niesprawiedliwość i okrucieństwo. Sądząc powierzchownie według litery prawa, kobieta przyprowadzona do Chrystusa zasługiwała na śmierć. Lecz powstaje pytanie: Czy mieli oni prawo tak surowo osądzać ją? Oczywiście ich celem było złapanie Chrystusa, ale On ich „złapał” Swoją odpowiedzią na ich pytanie: „Kto z was jest bez grzechu, niech pierwszy rzuci na nią kamieniem”. Każdy z nich był winien w tej lub innej mierze przed Bogiem, dlatego nikt nie ośmielił się wziąć i rzucić na nią kamień, ale jeden za drugim odeszli. Pozostał z nią Ten, który miał prawo ją osądzić, bo Sam był bez grzechu. W tym przypadku Chrystus występuje nie jako sędzia, a jako Zbawiciel. On miłuje ją, mówiąc „I Ja cię nie potępiam: Idź i odtąd już nie grzesz”. W dzisiejszych czasach Jezus Chrystus też jest miłosiernym Zbawicielem. Naszą powinnością jest odpuszczając innym, tak jak Chrystus odpuszcza nam.

W drugim przykładzie, kiedy bliscy uczniowie Jezusa Chrystusa okazali się niesprawiedliwi w swoich osądach, główną rolę też odgrywa kobieta. Udowodniła ona czynem miłość do swojego Zbawiciela. Jako pierwszy zaczął szemrać Judasz: „Czemu nie sprzedano tej wonnej maści?”. Później wszyscy uczniowie poparli go. Nawet i w naszych czasach rozlegają się takie głosy w stosunku do tych, którzy szczerze dają na sprawę Bożą. Chrystus w pełni zaakceptował jej ofiarność. Akceptuje On też każdą ofiarę i w naszych czasach, która jest dana w Jego imieniu.

2. Wolność. Żydzi byli opanowani jedną myślą, aby wyzwolić się spod rzymskiego panowania. W Chrystusie chcieli widzieć wyzwoliciela. Najbliżsi uczniowie Jezusa Chrystusa myśleli o tej wolności. Zaczęli myśleć inaczej wtedy, kiedy nappełnił ich Duch Święty. Chrystus mówiąc o wolności podkreślił: „Jeśli Syn was wyswobodzi, prawdziwie wolnymi będziecie” (Jan.8:36). Żydzi nie rozumieli celu, dla którego Jezus Chrystus przyszedł. Przyszedł On wyzwolić grzeszników spod władzy grzechu. I tylko On może dać prawdziwą wolność oraz odpocznienie. Ludzie mają wypaczone pojęcie o wolności. Niektórzy dokonują złych czynów zasłaniając się „wolnością”. Prawdziwa wolność jest tam, gdzie moc grzechu zamieniona jest na moc miłości. Taką przemianę może dokonać tylko Chrystus. Bez uwolnienia spod mocy grzechu nie może być nawet mowy o jakiegokolwiek wolności.

WYKŁAD DZIESIĄTY

TRYUMFALNY WJAZD DO JEROZOLIMY I KOLEJNE WYDARZENIA SZEŚCIU DNI

I. Wjazd do Jerozolimy

1. CZAS.

Po odpoczynku w Betanii, w przyjaznym i gościnnym domu przyjaciół, Jezus Chrystus udał się do Jerozolimy wczesnym rankiem. Było to dziewiątego Nisana (kwietnia).

2. ZWYCZAJ.

Przed wielkimi świętami tłumy pielgrzymów, którzy zbierali się zewsząd, miały zwyczaj wchodzić do świętego miasta tryumfalnie i ze wszelkimi objawami radości. Taki wjazd zechciał uczynić też Jezus Chrystus...

3. OSIOŁEK.

Jezus Chrystus miał wielu potajemnych uczniów. Do jednego z nich wysłał uczniów do wioski Betfage, aby przyprowadzili Mu młode osię. Wszystko zostało wykonane i Jezus Chrystus wjechał do Jerozolimy na osiołku. Tak dosłownie wypełniło się proroctwo (Za.9:9).

4. WJAZD.

Jezusowi Chrystusowi towarzyszył rozradowany tłum, wykrzykujący: „Hosanna Synowi Dawidowemu! Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pańskim”. Ale gdy tylko Jezus Chrystus znalazł się na szczycie wzgórza, z którego było widać całą Jerozolimę, patrząc na nią zapłakał i wygłosił prorockie słowa. Jezus Chrystus z wielkim tryumfem wjechał do Jerozolimy, a przywódcom żydowskim nie było to w smak. Przebywał On w świątyni, „a że już była późna godzina”, wrócił do Betanii. (Proszę przeczytać Mt.21:1-11; Mk.11:1-11; Łk. 19:29-44; J.12:12-19).

II. Przeklęcie nieurodzajnego drzewa figowego

Następnego dnia rano Jezus Chrystus wyszedł z Betanii do Jerozolimy. W drodze poczuł głód, podszedł On do drzewa figowego, aby pokrzepić się jego owocami, a gdy nie znalazł owoców, przeklął to drzewo, tak że zaraz uschło. Uczniowie dziwili się mocy Jego słów. W odpowiedzi Jezus wskazał na moc prawdziwej wiary. (Z uwagą proszę przeczytać Mt.21:18-22; Mk.11:12-14, 20-26).

III. Powtórne oczyszczenie świątyni

Ze smutkiem Jezus Chrystus spoglądał na to, że zachłanność ludu żydowskiego i pożądlivość zysku znowu przekształciła świątynię Bożą w targowicę. „Wszystkie świątynne bramy ponownie były wypełnione wołami i owcami, sprzedawcami gołębi i lichwiarzami”. Nikt nie odważył się przeciwstawić działaniu Jezusa Chrystusa i świątynia została oczyszczona. (Proszę przeczytać Mt.21:12-17; Mk.11:15-19).

IV. Pytanie arcykapłanów i starszych

Po oczyszczeniu świątyni Jezus Chrystus nauczał lud, wtedy kapłani i starsi ludu zapytali Go o moc i o Jego władzę. Jezus Chrystus odpowiedział im pytaniem o Jana Chrzcici-

ciela, lecz oni nie chcieli odpowiedzieć na to pytanie. Wtedy Jezus im powiedział: „To i Ja wam nie powiem, jaką mocą to czynię”. (Z uwagą proszę przeczytać Mt.21:23-27).

V. Grecy chcą widzieć Jezusa Chrystusa

Nauką Jezusa Chrystusa zainteresowali się też Grecy. Podeszli oni do Filipa z prośbą, że chcą widzieć Jezusa. Pojawienie się tych cudzoziemców wskazywało, że nadeszła godzina uwielbienia Syna Człowieczego przez narody i Jezus Chrystus wykrzyknął: „Ojcze, uwielbij imię swoje”. W odpowiedzi rozległ się głos z nieba: „I uwielbiłem, i jeszcze uwielbię”. Nie przez wszystkich ten głos był słyszany jednakowo. Jezus Chrystus dalej nauczał lud o tym, że jest On prawdziwą światłością życia dla każdego człowieka i że każdy, kto odrzuca Go, odrzuca też Ojca Niebiańskiego. (Proszę przeczytać J.12:20-50).

VI. Trzy podobieństwa

1. Podobieństwo o dwóch synach (Mt.21:28-32).
2. Podobieństwo o winnicy (Mt.21:33-46).
3. Podobieństwo o uczcie weselnej (Mt.22:1-14).

VII. Pytanie faryzeuszów o płacenie podatków cesarzowi

Faryzeusze z herodianami (beprzykładnie wrogie partie) uzgodnili plan usidlenia Jezusa Chrystusa. Z prawdziwą chytrą i obłądą przystąpili do Niego z pytaniem dotyczącym płacenia podatków cesarzowi, oczekując od Niego odpowiedzi „tak” lub „nie”. Obydwie te odpowiedzi były im na rękę: w odpowiedzi „tak” mieliby materiał dowodowy na to, że uznaje On jarzmo pogan i dlatego nie jest Mesjaszem; w odpowiedzi „nie” mieliby materiał na oskarżenie Go o sprzeciwianie się rzymskiej władzy, a wtedy oddaliby Go w ręce Pilata jako podburzającego lud. I tak twierdzili, że Jezus Chrystus zabrania płacenia podatków (Łk.23:2). Lecz odpowiedź Jezusa Chrystusa: „Oddawajcie... co jest cesarskiego cesarzowi, a co Bożego Bogu” – rozbiła ich podstępne plany, a ich ignorancja została upokorzona. (Z uwagą proszę przeczytać Mt.22:15-22; Mk.12:13-17; Łk.20:21-26).

VIII. Odpowiedź o zmartwychwstaniu, dana saduceuszom

1. OKOLICZNOŚCI.

Do tego czasu tylko faryzeusze prześladowali Jezusa Chrystusa różnymi podstępnyimi pytaniami. Zaś saduceusze jako wyższa hierarchia uważali za poniżające, żeby zadawać pytania Galilejczykowi. Ale gdy usłyszeli, że herodianie zostali zawstyżeni Jego odpowiedzią, ufając w swoje wyższe poznanie postanowili swoim pytaniem ośmieszyć Jezusa Chrystusa i Jego naukę, dotyczącą zmartwychwstania umarłych.

2. NAUKA.

Saduceusze nie wierzyli w życie poza grobowe i śmiali się z rabinistycznych wyobrażeń zmartwychwstania umarłych. Rabinowie nauczali: „Po zmartwychwstaniu ludzie będą mieć nie tylko swój poprzedni wiek, ale też smak i namiętności: zmartwychwstali nie tylko będą jeść, pić i żenić się, ale powstaną w tym samym ubraniu, w którym chodzili, nawet z tymi samymi znakami i ubytkami, aby ludzie mogli rozpoznać, że są to te same osoby, które znali podczas życia”. Odnośnie zamążpójścia i zmartwychwstania nauczali oni, że „żona, która była zamężna dwa razy na tym świecie, w przyszłym świecie będzie należeć do pierwszego męża”.

3. ODPOWIEDŹ.

Saduceusze byli przekonani, że Mojżesz nie nauczał o zmartwychwstaniu umarłych. Jezus Chrystus wyraźnie udowodnił stosunek zmartwychwstałych do małżeństwa i zawstydził ich nieznaną Pism, gdyż „Bóg nie jest Bogiem umarłych, lecz żywych”. Oznacza to, że Abraham, Izaak i Jakub żyją dlatego, że Bóg oświadcza, iż jest ich Bogiem, Bogiem żywych, a nie umarłych. Saduceusze nie mogli przeciwstawić się Mu i musieli ze wstydem odejść. (Z uwagą proszę przeczytać Mt.22:23-33; Mk.12:18-27; Łk.20:27-39).

IX. Odpowiedź o największym przykazaniu, dana znawcy zakonu

Faryzeusze ucieszyli się z niepowodzenia saduceuszków i ponownie przystąpili do Jezusa Chrystusa z pytaniem wystawiającym Go na próbę. Tym razem zwrócił się do Niego znawca zakonu z dręczącym go pytaniem. Wśród uczonych w Piśmie były ciągle spory o to, jakie przykazanie jest największe, wypełnienie którego odpowiadałoby pojęciu sprawiedliwości i jak zwykle to pytanie ginęło w nie kończącej się kazuistyce, zajmującej się bezsensownymi szczegółami w rodzaju: podziału przykazań na lekkie i ciężkie, o większym znaczeniu i mniejszym, przewodnie i dopełniające się itp. Znawca zakonu zgodził z odpowiedzią Jezusa Chrystusa i Zbawiciel rzekł mu: „Niedaleki jesteś od Królestwa Bożego”. (Proszę przeczytać Mt.22:34-40; Mk.12:28-34).

X. Pytanie Jezusa Chrystusa – czym synem jest Mesjasz?

Po udzieleniu odpowiedzi herodianom, faryzeuszom, saduceuszom i uczonemu w Piśmie, nikt więcej nie śmiał zadawać pytań Jezusowi Chrystusowi. Wykorzystując to milczenie, zapytał się On obecnych o to: Czym synem jest Chrystus? Wszyscy Żydzi ciągle myśleli, że Mesjasz jest synem Dawidowym w sensie ziemskiego władcy i króla. Jezus Chrystus udowodnił im, że takie myślenie jest błędne i że Mesjasz jest Synem Bożym. Dlatego też Dawid nazywa Go swoim Panem. (Z uwagą proszę przeczytać Mt.22:41-46; Mk.12:35-40; Łk.20:40-47).

XI. Kolejne wydarzenia

1. POUCZENIE JEZUSA CHRYSZTUSA O FARYZEUSZACH.

Przyszedeł czas, kiedy Jezus Chrystus publicznie w obecności faryzeuszków i uczonych w Piśmie wskazał na jawne ich występki. W zakończeniu Jezus Chrystus wygłosił pełne smutku słowa pod adresem Jerozolimy. (Proszę przeczytać Mt.23 r.; Mk.12:38-40; Łk.20:46-47).

2. POCHWAŁA OFIARNOŚCI WDOWY.

Po pouczeniu odnoszącym się do faryzeuszków, Jezus Chrystus ostatni raz wyszedł ze świątyni i usiadł na dziedzińcu kobiet, aby odpocząć. Na tym dziedzińcu znajdowało się parę skarbnic, do których pielgrzymi wrzucali swoje dary. Wśród bogatych ofiarodawców była też biedna wdowa. Według zakonu nie można było wrzucić mniej niż wrzuciła ta biedna wdowa. W ludzkich oczach jej dar był najmniejszy, lecz u Boga był największym. (Z uwagą proszę przeczytać Mk.12:41-44; Łk.21:1-4).

3. ROZMOWA O ZBURZENIU ŚWIĄTYNI I JEROZOLIMY; O POWTÓRNYM PRZYJŚCIU I WEZWANIE DO CZUJNOŚCI

Po opuszczeniu świątyni uczniowie przystąpili do Jezusa Chrystusa i zachwycali się pięknem i wielkością świątyni. Jezus odpowiadając im przepowiedział zburzenie świątyni.

Idąc dalej w kierunku Betanii, Jezus Chrystus zatrzymał się na górze Oliwnej, żeby odpocząć. Czterech uczniów przystąpiło do Niego i prosiło Go, aby powiedział im o znakach poprzedzających Jego przyjście i koniec świata. Wtedy Jezus Chrystus rozpostarł przed nimi w proroczym obrazie rozwój i przyjście Królestwa Bożego na ziemię, przy czym szczególnie zaznaczył dwa najważniejsze wydarzenia – zniszczenie Jerozolimy oraz żydowskiego ludu jako niezawisłego politycznie państwa i koniec świata. Na zakończenie tej mowy wezwał Swoich naśladowców do czujności. (Proszę przeczytać Mt.24 r.; Mk.13 r.; Łk.21:5-38).

4. PODOBIENSTWO O DZIESIĘCIU PANNACH (Mt.25:1-13).

5. PODOBIENSTWO O TALENTACH (Mt.25:14-30).

6. DZIEŃ SĄDU (Mt.25:31-46).

XII. Koniec publicznej działalności Jezusa Chrystusa

Po mowie na górze Oliwnej, o zburzeniu świątyni, Jerozolimy, o Swoim powtórным przyjściu i po wygłoszeniu podobieństw o dziesięciu pannach, talentach oraz o końcu świata Jezus Chrystus udał się do Betanii. Tu kończy się publiczna działalność Jezusa Chrystusa.

KOŃCOWE MYŚLI DO DZIESIĄTEGO WYKŁADU

1. Ofiara biednej wdowy. Czy Bóg potrzebuje naszych ofiar? Czy trzeba być ofiarnym? Dlaczego niektórzy tak dużo mówią o ofiarności? Ci, którzy śledzą Słowo Boże, z łatwością mogą odpowiedzieć na te pytania. Bóg stworzył powietrze nie dlatego, że On je potrzebuje, ale dla człowieka. Człowiek nie może żyć bez niego i nie tylko człowiek. Nasze ofiary w samej rzeczy nie są potrzebne Bogu, bo On stworzył wszystko i cały wszechświat należy do Niego. Ale Bóg przede wszystkim chce, abyśmy my należeli do Niego. Nasza przynależność do Niego określa gotowość służenia Mu nawet naszymi środkami. Bóg pragnie, abyśmy nauczyli się w pełni Mu ufać, polegać na Nim, a nie na ziemskich skarbach. Chrystus stawia nam za przykład biedną wdowę, która ofiarowała wszystko, co miała. Chrystus widział ją jako bogatą duchowo, polegającą bardziej na Bogu niż na swoich pieniądzach, które zapewniały jej codzienne wyżywienie. Ta biedna wdowa i dziś głosi nam swoją wierność Bogu. Wartość naszego dawania określa się nie tym – ile dałmy, ale – ile nam pozostało.
2. Los świątyni i powtórne przyjście Chrystusa. Świątynia była centrum życia religijnego Żydów. Nie mogli oni sobie wyobrazić, jak można służyć Bogu bez świątyni, o której Chrystus przepowiedział, że będzie zniszczona do tego stopnia, iż nie pozostanie kamień na kamieniu. Jeszcze w pierwszym stuleciu wypełniło się to proroctwo. Żydy do tej pory są bez świątyni. Tak samo dokładnie wypełnią się wszystkie znaki, które poprzedzają powtórne przyjście Chrystusa. Tylko duchowa ślepota nie pozwala ujrzeć tych znaków. Wskażmy na trzy:
  - 1) Izrael. Państwo izraelskie umacnia się z każdym dniem. Żydy ze wszystkich stron świata tam ściągają. Starotestamentowe i nowotestamentowe proroctwa wypełniają się dosłownie. „Bo całą tę ziemię, którą widzisz, dam tobie i potomstwu twemu na wieki” (1M.13:15). „Oto Ja zbiorę ich ze wszystkich krajów, do których ich rozproszyłem w moim gniewie i oburzeniu, i w wielkim uniesieniu; sprowadzę ich znowu na to miejsce i sprawię, że będą mieszkać bezpiecznie” (Jer.32:37). „I rozproszy cię Pan pomiędzy wszystkie ludy od krańca po kraniec ziemi, i będziesz tam służyć innym bogom, których nie znałeś ani ty, ani twoi ojcowie, bogom z drewna i kamienia”

(5M.28:64).

- 2) Wierzący. Chrystus przepowiedział, że w ostatnich dniach z przyczyny zwiększenia się bezprawia w wielu oziębnie miłość. Oglądnij się wokół siebie i zapoznaj się bliżej ze stanem miejscowych zborów, a przekonasz się, że w wielu zborach panuje bezprawie (grzech). Bezprawie prowadzi do zaniku miłości. „A to wiedz, że w dniach ostatecznych nastaną trudne czasy: Ludzie bowiem będą samolubni, chciwi, chępliwi, pyszni, bluźniercy, rodzicom nieposłuszni, niewdzięczni, bezbożni, bez serca...” (2Tm.3:1-3). „A ponieważ bezprawie się rozmnoży, przeto miłość wielu oziębnie” (Mt.24:12).
- 3) Świat. Chrystus powiedział, że przed Jego przyjściem ewangelia będzie głoszona na całym świecie. Nigdy jeszcze w historii ludzkości nie była tak głoszona ewangelia po całym świecie niż w naszych czasach. Audycje radiowe i telewizyjne, głoszące ewangelię, docierają jednocześnie do milionów ludzi.
3. Nigdy w tym świecie nie troszczono się o pokój i bezpieczeństwo, jak to jest w naszych czasach. „I będzie głoszona ta ewangelia o Królestwie po całym świecie na świadectwo wszystkim narodom i wtedy nadejdzie koniec” (Mt.24:14). „Gdy mówić będą: Pokój i bezpieczeństwo, wtedy przyjdzie na nich nagła zagłada, jak bóle na kobietę brzemienną i nie umkną” (1Tes.5:3).
4. Nadzieja szybkiego spotkania z Chrystusem pobudza nas do czujności i samopoświęcenia dla Jego chwały, a także do oczyszczania się tak, jak On sam jest czysty. „Umilowani, teraz dziećmi Bożymi jesteśmy, a jeszcze się nie objawiło, czym będziemy. Lecz wiemy, że gdy się pojawi, będziemy do niego podobni, gdyż ujrzemy go takim, jakim jest. I każdy, kto tę nadzieję w nim pokłada, oczyszcza się, tak jak On jest czysty” (1J. 3:2-3).

WYKŁAD JEDENASTY

CZWARTA PASCHA I UKRZYŻOWANIE JEZUSA CHRYSYUSA

I. Jezus przypomina o swoim ukrzyżowaniu i spisek żydowskiej arystokracji

W rozmowie ze swoimi uczniami Jezus Chrystus jeszcze raz przypomniał im o tym, że „Syn Człowieczy będzie wydany na ukrzyżowanie”. W nocy na środę w pałacu arcykapłana Kaifasza zebrali się członkowie Rady Najwyższej i rozważali, jak pojmać Jezusa Chrystusa. Wszystkie ich dotychczasowe plany schwytania Go w świątyni lub podburzenia ludu przeciwko Niemu nie udały się. Teraz postanowili zabić Go potajemnie, a jeżeli to się nie uda, to jawnie. (Proszę przeczytać Mt.26:1-5; Mk.13:1-2; Łk.22:1-2).

II. Zdrada Judasza

1. CZAS I MIEJSCE.

W tym samym czasie, gdy członkowie Sanhedrynu postanawiali ująć Jezusa Chrystusa, z Betanii do Jerozolimy przyszedł Judasz Iskariot. Zjawił się w Sanhedrynie i zaproponował swój udział w wydaniu Jezusa Chrystusa w ich ręce.

2. OKOLICZNOŚCI.

Judasz Iskariota był jedynym z liczby dwunastu apostołów, który pochodził z plemienia Judy. Był on z tego dumny. Od chwili, gdy powierzono mu pieczę nad kasą, pycha w nim jeszcze bardziej wzrosła. Będąc skłonny do zachłanności, pozwalał sobie na potajemne wykorzystywanie wspólnych pieniędzy do swoich celów, dlatego został nazwany złodziejem. Opowiadania Jezusa Chrystusa o Swojej śmierci pozbawiły go nadziei na ziemskie królestwo i zaczął myśleć, jakby tu rozliczyć się ze swoim Nauczycielem. Gdy otrzymał upomnienie za swoją złośliwą uwagę o czynie Marii w domu Szymona trędowatego, postanowił wtedy, że zdradzi. W środową noc poszedł do Jerozolimy i tam domówił się w sprawie przekazania w ich ręce Jezusa Chrystusa. (Proszę przeczytać Mt.26:14-16; Mk.14:10-11; Łk. 22:3-6).

III. Ostatnia Wieczerza

1. CZAS I MIEJSCE.

Całą środę Jezus Chrystus spędził w Betanii, W czwartek 13 nisana (kwiecień) rano, uczniowie zapytali Jezusa Chrystusa, gdzie chciałby zjeść wieczerzę paschalną. W odpowiedzi Jezus Chrystus polecił Piotrowi i Janowi, aby udali się do Jerozolimy. Wskazał im znak, po którym odnajdą człowieka i przygotowują w jego domu paschę. Tak też się stało. Według tradycji gospodarzem domu był Józef z Arymatei. W tym dniu Jezus Chrystus przyszedł do Jerozolimy z pozostałymi uczniami i wieczerzał w tym przygotowanym domu.

2. UMYCIE NÓG.

Umywanie nóg jest zwykłym obowiązkiem na Bliskim Wschodzie. Było ono obowiązkiem niewolników. W przytoczonym epizodzie Jezus Chrystus umywał nogi swoim uczniom. Wszyscy milczeli, milczał też Judasz Iskariot i tylko Piotr zaczął protestować. Wtedy Jezus Chrystusa powiedział, że nie wszyscy oni są czyści.

3. WIECZERZA.

Po umyciu nóg wszyscy zajęli miejsca, żeby wieczerzać. Obyczaj spożywania wieczerzy paschalnej został już dawno zapomniany. Spoczywanie w pozycji leżącej było najbardziej odpowiednią i wygodną pozycją tym bardziej, że była ona oznaką wolnych ludzi. Każdy gość leżał wyciągnięty, opierając się na lewej ręce tak, aby prawa mogła być wolna. Z prawej strony Jezusa spoczywał Jan, a z lewej – Judasz Iskariot. Podczas tej wieczerzy Jezus Chrystus wprost powiedział, że jeden z nich wyda Go. To oświadczenie wstrząsnęło uczniami i wszyscy oni pytali: „Chyba nie ja, Panie?”. Odpowiedź udzielona Judaszowi nie w pełni była zrozumiała dla uczniów i oto dlaczego Jan prosił Jezusa, żeby powiedział otwarcie, kto jest zdrajcą. Gdy Judasz wziął chleb od Jezusa, wszedł w niego szatan. Jezus Chrystus znając sytuację Judasza, przynaglił go, a on zaraz wyszedł. (Proszę przeczytać Mt.26:17-30; Mk.14:12-26; Łk.22:7-23; J.13:1-30).

IV. Pożegnalna rozmowa z uczniami

1. NOWE PRZYKAZANIE (J.13:31-35).

2. ZAPOWIEDŹ ZAPARCIA SIĘ PIOTRA

(Mt.26:31-35; Mk.14:27-31; Łk.22:24-33; J.13:36-38).

Proszę przeczytać te miejsca z uwagą.

3. ODPOWIEDŹ NA PYTANIE TOMASZA, FILIPA I JUDASZA, NIE ISKARIOTY (J.14 r.).

4. WINNA LATOROŚL, PRZYKAZANIE MIŁOŚCI, PRZYJACIELE, DUCH PRAWDY (J.15 r.).

Uważnie proszę przeczytać ten rozdział.

5. ZAPOWIEDŹ PRZEŚLADOWAŃ, O DUCHU ŚWIĘTYM, INNE POUCZENIA (J.16 r.).

Uważnie proszę przeczytać ten rozdział.

6. ARCYKAPLAŃSKA MODLITWA JEZUSA CHRYSZTUSA (J.17 r.).

Uważnie proszę przeczytać ten rozdział.

V. Modlitwa w ogrodzie Getsemane

1. GETSEMANI.

Po ostatniej wieczerzy i pożegnalnej rozmowie ze Swoimi uczniami, wszyscy oni poszli do ogrodu Getsemane. Ten ogród znajdował się w parowie potoku Cedron na zachód od góry Oliwnej. Obecnie ten ogród nie jest większy niż 50 kroków, ale w starożytności był on o wiele większy i na tyle był znany z obfitości owoców (oliwek), że od nich otrzymał swoją nazwę „Getsemani – prasa do tłoczenia oliwy). W to miejsce przyszedł Jezus Chrystus ze Swoimi uczniami, żeby się modlić.

2. MODLITWA.

Jezus Chrystus prosił uczniów, aby czuwali i modlili się, ale tego nie wykonali. W Getsemane Jezus Chrystus ze szczególną jasnością ukazał w Sobie połączenie Bożej i ludzkiej natury. W tym miejscu „uniżył siebie, będąc posłusznym aż do śmierci” Swojemu Ojcu. Po skończonej modlitwie Jezus Chrystus ostatni raz obudził uczniów i wyszedł z nimi z ogrodu. (Proszę przeczytać Mt.26:36-46; Mk.14:32-42; Łk.22:39-46).

VI. Pojmanie Jezusa

W tym czasie, kiedy Jezus Chrystus z uczniami opuszczał ogród Getsemane, Judasz Iskariot z grupą uzbrojonych sług od arcykapłanów i starszych ludu przyszedł do ogrodu i swoim pocałunkiem wskazał Jezusa Chrystusa. Choć oddział żołnierzy z natury jest mężny, to wszyscy oni cofnęli się i padli na ziemię przed Jezusem Chrystusem. Jezus Chrystus i tutaj okazał Swoją powagę: Ze spokojem napiętnował lud za to, że wyszedł on do Niego z kijami; zapewnił żołnierzy o Swojej tożsamości; mądrze powstrzymał Piotra i uzdrowił ucho sługi arcykapłana. Tej nocy wszyscy uczniowie uciekli od Niego i tylko Piotr z Janem podążali za Nim w oddaleniu. Podążał też za Nim jeszcze jeden młodzieniec, maskujący się prześcieradłem. Przyпуска się, że był to młody Marek. To on pisał o sobie nie podając swojego imienia. (Proszę przeczytać Mt.26:47-58; Mk.14:43-52; Łk.22:47-53; J.18:1-11).

VII. Sąd nad Jezusem u arcykapłana Annasza

W tym czasie Rada Najwyższa zasiadała w domu arcykapłana Kaifasza, oczekując niewinnej ofiary znienawidzonego przez nich Jezusa Chrystusa. Ale najpierw Jezus został doprowadzony do arcykapłana Annasza „jako starszego hierarchią”. Annasz zapytał Jezusa o Jego naukę i uczniów. Odpowiedź nie spodobała się i jeden ze sług uderzył Jezusa Chrystusa w twarz. Annasz odesłał Jezusa do swojego zięcia Kaifasza. (Z uwagą proszę przeczytać J.18:12-24).

VIII. Sąd nad Jezusem u arcykapłana Kaifasza

Rada Najwyższa, kierowana przez arcykapłana Kaifasza, oczekiwała przyprowadzenia Jezusa Chrystusa. W środku siedział Kaifasz, a wokół siedzieli sędziowie. Jezus Chrystus jako oskarżony stał przed Kaifaszem. Zgodnie z talmudem Sanhedryn powinien ratować, a nie niszczyć życia. Ta zasada została sprzeniewierzona i Chrystus został zaocznie skazany na śmierć. Przed Kaifaszem problem Jezusa nie był rozpatrywany, a tylko potwierdzono na podstawie fałszywych świadków i swoich poglądów już podjęte postanowienie, żeby Go zabić.

Na wszystkie obwinienia Jezus Chrystus nie odpowiadał, ale kiedy Kaifasz powiedział: „Zaklinam cię na Boga żywego, abys nam powiedział, czy Ty jesteś Chrystus, Syn Boga” – wtedy Jezus przyznał, że jest Mesjaszem. Tego pragnął Kaifasz. Rozdarł on swoje szaty, nazwał Jezusa bluźniercą i wezwał członków Rady Najwyższej do wydania jednoznacznego wyroku: „Winien jest śmierci”. Tym postanowieniem kończono to przewrotne posiedzenie. (Z uwagą proszę przeczytać Mt.26:59-68; Mk.14:53-65; Łk.22:61-71).

IX. Zaparcie się i pokuta Piotra

Piotr szedł za Jezusem w oddaleniu. W bramie pałacu arcykapłana zatrzymała Piotra służąca. Jan wstał się za Piotrem i wszedł on na dziedziniec pałacu. Usiadł przy ognisku. Tutaj trzy razy był pytany o przynależność do Chrystusa. Pod wpływem strachu Piotr kłamał. Pianie koguta przypomniało mu o tym, że Chrystus zapowiedział jego zaparcie się. W chwili, gdy Piotr trzeci raz zaparł się, Jezus Chrystus spojrział na niego i w ten sposób wyraził Swoją miłość do niego, co doprowadziło Piotra do pokuty „i wyszedłszy na zewnątrz, gorzko zapłakał”. (Z uwagą proszę przeczytać Mt.26:69-75; Mk.14:66-72; Łk.22:55-62; J.18:25-27).

X. Śmierć Judasza

Dopuszcza się przypuszczenie, że Judasz przyjmując trzydzieści srebrników od kapłanów jako cenę za Jezusa Chrystusa, nie dopuszczał możliwości urzeczywistnienia planu

Sanhedrynu, gdyż Jezus Chrystus nieraz w cudowny sposób unikał ich zbójceckich rąk. Ale kiedy zobaczył, że stało się inaczej niż myślał, wtedy doszedł do wniosku, iż nie jest go-dzien, aby żyć, „poszedł i powiesił się”. Za cenę życia Jezusa Chrystusa został kupiony ka-walek ziemi na cmentarz dla cudzoziemców. To miejsce zaczęto nazywać Aram – pole krwi. (Proszę przeczytać Mt.27:3-10).

XI. Jezus Chrystus sądzony przez Piłata i Heroda Antypasa

1. SĄD PIŁATA.

Piłat zajmował stanowisko namiestnika Judei od 26 roku po narodzeniu Chrystusa. Miał on parę konfliktów z ludem, takich jak: Sprowadzenie do Jerozolimy srebrnych ortów i innych emblematów legionów, sięgnięcie do świątynnego skarbcza podczas budowy wodociągu, pozłacane płyty na cześć Tyberiusza, wybicie Galilejczyków w świątyni.

Okolo siódmej godziny rano przyprowadzono Jezusa Chrystusa do Piłata. Przewodni-cy żydowskiego ludu oskarżali Go przed Piłatem o to, że podburza lud, zabrania płacenia podatków cesarzowi i nazywa siebie królem. Wysłuchawszy tych oskarżeń, Piłat uznał za konieczne, żeby poruszyć te problemy na osobności z Jezusem. Głównymi pytaniami Piłata Były: „Czy Ty jesteś król żydowski?”, „Co to jest prawda”. Otrzymałszy odpowiedź na swoje pytania, Piłat uznał Jezusa Chrystusa niewinnym. Wyszedłszy do ludu, rzekł: „Ja w nim żadnej winy nie znajduję”.

2. SĄD HERODA ANTYPASA.

Pragnąc zdjąć z siebie odpowiedzialność i przypodobać się Żydom, Piłat dowiedziaw-szy się, że Jezus jest Galilejczykiem, odesłał Go do króla galilejskiego Heroda Antypasa, który w tym czasie przebywał w Jerozolimie na święcie Paschy. Herod ucieszył się, gdy przed nim stanął Jezus Chrystus. Z powodu ciekawości Herod chciał zobaczyć cuda, doko-nane przez Jezusa w jego obecności, ale Jezus mu nie odpowiadał. Herod wysydział Jezu-sa Chrystusa i odesłał Go z powrotem do Piłata. Od tej pory Piłat z Herodem zostali przyja-ciołmi przez Jezusa.

3. POWTÓRNY SĄD PIŁATA.

Piłat powiedział przedstawicielom ludu, że nie znajduje w Jezusie winy, dlatego oskar-żenia rzucane na Niego są fałszywe. Ale aby przypodobać się ludowi Piłat zaproponował ukarać Jezusa Chrystusa i na święto Paschy wypuścić Go zgodnie z obyczajem. W też cza-sie żona Piłata powiadomiła go o swoim śnie i prosiła go, żeby nie czynić nic złego Jezuso-wi Chrystusowi. Piłat rozkazał wychłostać Jezusa Chrystusa i wysydzic. Po tych wydarze-niach Jezus Chrystus ponownie stanął przed Piłatem i ludem. „Oto człowiek!”, „Oto król wasz” – powiedział Piłat ludowi. Lud zaś żądał śmierci. Piłat ustąpił ludowi i Barabasz został wypuszczony. Aby uwolnić się od odpowiedzialności za krew Sprawiedliwego, Piłat umył w obecności ludu swoje ręce. „Krew jego na nas i na dzieci nasze” – krzyczał tłum. (Proszę przeczytać Mt.27:1-2; 27:11-26; Mk.15:1-15; Łk.23:1-25; J.18:28-40; 19:1-16).

XII. Ukrzyżowanie Jezusa Chrystusa.

1. BOLESNA DROGA.

Rzymskie władze skazały na śmierć dwóch rozbójników i na żądanie ludu izraelskiego dołączono do nich Jezusa Chrystusa. Obowiązkiem każdego skazanego na śmierć było nie-sienie swojego krzyża. Jezusowi Chrystusowi było ponad siły nieść swój krzyż. Jego krzyż

zaniósł na Golgotę Szymon Cyrenejczyk. Duży tłum brał udział w procesji śmierci. Mogli w niej znajdować się świadkowie wielu uzdrowień i nauki Jezusa Chrystusa, mogli być autorzy okrzyków „hosanna”, którzy krzyczeli je jeszcze tydzień temu. Mężczyźni ukrywali smutek, a kobiety głośno płakały. „Córki jerozolimskie, nie płaczcie nade mną; lecz płaczcie nad sobą i nad dziećmi swoimi...” – powiedział Jezus Chrystus płaczącym. Tymi słowami pocieszył On smucących się i przepowiedział wielkie prześladowanie ludu.

2. GOLGOTA LUB MIEJSCE TRUPIEJ CZASZKI.

Dlaczego ono tak się nazywało – nie wiadomo. Może było to zwykłe miejsce straceń lub może otrzymało swoją nazwę od obnażonego, okrągłego i podobnego do czaszki wzniesienia. Przyjęto nazywać je „Golgota”, ale ewangelisci nazywają je po prostu „miejscem”. Golgota znajduje się poza bramami Jerozolimy.

3. EGZEKUCJA.

Rzymianie krzyżowali tylko niewolników za ciężkie przestępstwa i kryminalistów. Ta egzekucja była najhaniebniejsza. Żydom bardzo nie podobał się napis: „Król żydowski”. Starali się zmienić go, ale Piłat chcąc zwiększyć ich winę za fałszywe oskarżenie, uchylił ich prośbę. Czterech żołnierzy, którzy pozostali z ukrzyżowanymi, podzieliło między siebie ich szaty.

4. SŁOWA WYPOWIEDZIANE PRZEZ JEZUSA CHRYSZTUSA NA KRZYŻU.

- 1) **„Ojcze, odpuść im, bo nie wiedzą, co czynią”** – słowa modlitwy za Swoich wrogów (Łk.23:34).
- 2) **„Zaprawdę powiadam ci, dziś będziesz ze mną w raju”** – słowa obietnicy życia wiecznego i błogosławionego (Łk.23:43).
- 3) **„Niewiasto, oto syn twój!... Oto matka twoja”** – słowa wielkiego polecenia, danego umiłowanemu uczniowi (J.19:26-27).
- 4) **„Boże mój, Boże mój, czemuś mnie opuścił?”** – słowa największego pytania, zawierającego w sobie nasze odkupienie (Mt.27:46).
- 5) **„Pragne”** – słowo, wyrażające przedśmierne cierpienie z powodu odniesionych ran za grzechy ludzi (J.19:28).
- 6) **„Wykonało się”** – słowo, które oznacza, że plan naszego odkupienia wypełnił się (J.19.30).
- 7) **„Ojcze, w ręce twoje polecam ducha mego”** – słowo kończące misję na ziemi i powrót do niebiańskiej chwały (Łk.23:46).

5. POGRZEB JEZUSA.

Władza nie interesowała się grzebaniem ukrzyżowanych przestępców. Jeżeli byli przyjaciele lub krewni, chcący urządzać pogrzeb, mogli oni otrzymać za to pozwolenie. O pogrzeb Jezusa Chrystusa zatroszczył się Józef z Arymatei, bogaty człowiek i znany członek Rady Najwyższej. Był on jednym z potajemnych uczniów Jezusa Chrystusa. Pomógł mu Nikodem, też potajemny uczeń. Przyniósł on „około stu funtów mieszaniny mirry i aloesu. Wzięli tedy ciało Jezusa i zawinęli je w prześcieradła z wonnościami, jak Żydzi mają zwyczaj chować umarłych”. Złożyli Go w nowym grobie, należącym do Józefa z Arymatei. Były też obecne Maria Magdalena i Maria matka Jezusa.

6. STRAŻ PRZY GROBIE JEZUSA CHRYSYTA.

Łamiąc wszelki obyczaj i zakon, w sabat została zwołana rada starszych, na której zastanawiano się, jak ostatecznie zniszczyć wszystkie ślady po Jezusie Chrystusie. Niektórzy z nich przypomnieli, że Jezus Chrystus przepowiedział Swoje zmartwychwstanie trzeciego dnia. Aby uczniowie Jego nie wykradli nocą ciała i nie mówili później, że On zmartwychwstał, postawiono strażę. Piłat rozkazał pilnować grobu i wydzielił odpowiednią liczbę żołnierzy. „Poszli więc i zabezpieczyli grób, pieczętując kamień i zaciągając straż”. Módl się do Boga, aby On dał zrozumienie Słowa i z czcią proszę przeczytać Mt.27:27-66; Mk.15:16-47; Łk.23:26-56; J.19:17-42).

KOŃCOWE MYŚLI DO JEDENASTEGO WYKŁADU

1. Nowe przykazanie. Podstawą nowego przykazania jest miłość Chrystusa. Umiłował On nas, kiedy byliśmy jeszcze grzesznikami. Na krzyżu Jezus objawia Swoją miłość do wszystkich grzeszników, włącznie z Jego jawnymi wrogami: „Ojczy, odpuść im, bo nie wiedzą, co czynią”. Swoją śmiercią i zmartwychwstaniem uczynił On możliwym do wypełnienia to przykazanie przez Jego uczniów. Nowe przykazanie dzięki stosunkowi Jezusa Chrystusa do Swoich uczniów jest codzienną zasadą życia chrześcijańskiego. Jakiego słowa używał najczęściej Jezus Chrystus w ostatnich dniach Swojego życia? Oczywiście – miłość. Trzy razy Chrystus wypróbował Piotra tym słowem (J.21:15-17). To słowo jest najważniejszym słowem w nowym przykazaniu.
2. „Nowe przykazanie daję wam, abyście się wzajemnie miłowali, jak Ja was umiłowalem, abyście się i wy wzajemnie miłowali” (J.13:34). Dalej Pan podkreśla moc i wpływ takiej wzajemnej miłości, mówiąc: „Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli miłość wzajemną mieć będziecie”. Fundamentem chrześcijaństwa jest miłość. Jego napędzającą mocą jest także miłość. Gdzie nie ma miłości – tam nie ma chrześcijaństwa. Czy miłujemy się wzajemnie „czynem i prawdą”? (1J.3:18).
3. Modlitwa. Chrystus często się modlił. Modlił się On tak, że uczniowie zwrócili na to szczególną uwagę. Dlatego prosili Go, aby nauczył ich modlić się. W Kazaniu na górze dał On przykład modlitwy i później nauczał ich w podobieństwach o znaczeniu modlitwy. Całe życie ziemskie Jezusa Chrystusa było dla uczniów najlepszą szkołą modlitwy. Chrystus rozpoczął Swoją publiczną służbę czterdziestodniowym postem i modlitwą. Przed powołaniem uczniów spędził On całą noc na modlitwie. Końcowi Jego ziemskiej służby też towarzyszy krótka, ale bardzo gorliwa modlitwa. W jej wyniku w ogrodzie Getsemane otrzymał On potrzebną moc. Jest powiedziane, że anioł Pański wzmocnił Go. Trzej uczniowie, którzy byli z Nim, nie mogli czuć nawet jednej godziny. Jedyne polecenie, które Chrystus dał Swoim uczniom, nakazujące aby nie popadli w pokuszenie i byli gotowi do spotkania z Nim – to czuwanie i modlitwa. Chrystus obiecał, że nasze modlitwy w Jego imieniu nie będą bez odpowiedzi. „Jeśli o co prosić będziecie w imieniu moim, spełnię to” (J.14:13).

WYKŁAD DWUNASTY

ZMARTWYCHWSTANIE JEZUSA CHRYSZTUSA, JEGO UKAZANIE SIĘ I WNIEBOWSTĄPIENIE

I. Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa

1. CZAS PRZEBYWANIA W GROBIE CIAŁA JEZUSA CHRYSZTUSA.

Ewangelista Łukasz bardzo dokładnie opisał kolejność wydarzeń od pogrzebu Jezusa Chrystusa do Jego zmartwychwstania. Został On pogrzebany w piątek przed nastaniem sabatu, 23:54; kobiety, które były świadkami Jego pogrzebu, w sobotę odpoczywały, 23:56; te same kobiety poszły do grobu rano pierwszego dnia tygodnia, 24:1. Oznacza to, że Jezus Chrystus przebywał w grobie od końca piątku do rana pierwszego dnia tygodnia. Opisy innych ewangelistów potwierdzają kolejność tych wydarzeń.

Następujące teksty: Mt.12:40; 16:21; 17:23; 20:19; Łk.24:7,21,46 – wskazują na to, że Jezus Chrystus musiał zmartwychwstać trzeciego dnia. Nie oznacza to, że w grobie musiał przebywać 72 godziny. Żydzi mieli zwyczaj nazywać część dnia jako cały dzień, dobę dzielono na 24 godziny. Mając to na uwadze, koniec dnia piątkowego był pierwszym dniem, sobota – drugim dniem, a połowa pierwszego dnia tygodnia – trzecim dniem.

2. ZMARTWYCHWSTANIE – RANO PIERWSZEGO DNIA TYGODNIA.

Straż pilnowała grobu, aby uczniowie nie wykradli ciała Jezusa Chrystusa. Dwie noce minęły i straże przestały się obawiać napaści Jego uczniów. Nagle ziemia zatrzęsa się, pojawił się anioł Pański – kamień, pieczęci i żołnierze nie powstrzymali Go. On zmartwychwstał. Żołnierze strzegący ciała Jezusa Chrystusa widzieli Jego zmartwychwstanie i widząc to, nie uwierzyli w Niego jako Syna Bożego.

3. ZMARTWYCHWSTANIE – BEZSPORNA PRAWDA.

Żołnierze opowiedzieli całą prawdę starszym żydowskim o tym, jak Jezus Chrystus zmartwychwstał, czego byli naocznymi świadkami. Ten cud dobitnie świadczy o tym, że Jezus Chrystus prawdziwie jest Synem Bożym. Pomimo tego bezspornego dowodu, żydowscy przywódcy dalej nie wierzyli w Niego jako Syna Bożego. Bezzwłocznie zebrał się na radę, aby ustalić najlepszy sposób zatarcia tego cudu i nie dopuścić, żeby lud dowiedział się o tym wydarzeniu. Aby osiągnąć ten cel, postanowili przekupić żołnierzy. Złoto zatrzymało nad sumieniem. Żołnierze zaczęli rozpowiadać kłamliwe wiadomości „i rozniosła się ta wieść wśród Żydów, aż po dzień dzisiejszy” – zauważa ewangelista Mateusz. Ale wiadomość, że Jezus Chrystus rzeczywiście zmartwychwstał, jest tak wielką, błogosławioną i radosną, że żadne ciemne moce nie mogą jej zaćmić.

4. ZNACZENIE ZMARTWYCHWSTANIA.

- 1) Zwycięstwo Jezusa Chrystusa nad śmiercią i piekłem: „Gdzież jest, o śmierci, zwycięstwo twoje? Gdzież jest, o śmierci, żądło twoje? A żądłem śmierci jest grzech, a mocą grzechu jest zakon; ale Bogu niech będą dzięki, który nam daje zwycięstwo przez Pana naszego, Jezusa Chrystusa” (1Kor.15:55-57). Oznacza to, że śmierć Jezusa Chrystusa jest dowodem Jego miłości do człowieka, a Jego zmartwychwstanie - dowodem Jego zwycięstwa nad diabłem, piekłem i śmiercią.
- 2) Nasze usprawiedliwienie: „...którym ma to być poczytane i którzy wierzymy w tego, który wzbudził Jezusa, Pana naszego, z martwych, który został wydany za

grzechy nasze i został wzbudzony z martwych dla usprawiedliwienia naszego" (Rz.4:24-25; 5:1).

- 3) Wiara nasza nie jest daremna: „A jeśli się o Chrystusie opowiada, że został z martwych wzbudzony, jakże mogą mówić niektórzy między wami, że zmartwychwstania nie ma? Bo jeśli nie ma zmartwychwstania to i Chrystus nie został wzbudzony; a jeśli Chrystus nie został wzbudzony, tedy i kazanie nasze daremne, daremna też nasza wiara; wówczas też byliśmy fałszywymi świadkami Bożymi, bo świadczylśmy o Bogu, że Chrystusa wzbudził, którego nie wzbudził, skoro umarli nie bywają wzbudzeni. Jeśli bowiem umarli nie bywają wzbudzeni, to i Chrystus nie został wzbudzony; a jeśli Chrystus nie został wzbudzony, daremna jest wiara wasza; jesteście jeszcze w swoich grzechach... A jednak Chrystus został wzbudzony z martwych i jest pierwiastkiem tych, którzy zasnęli... Albowiem jak w Adamie wszyscy umierają, tak też w Chrystusie wszyscy zostaną ożywieni” (1Kor. 15:12-22).
- 4) Zapewnienie naszego zmartwychwstania: „Albowiem to, co skażone, musi przyoblec się w to, co nieskażone, a to, co śmiertelne, musi przyoblec się w nieśmiertelność. A gdy to, co skażone, przyoblecze się w to, co nieskażone i to, co śmiertelne, przyoblecze się w nieśmiertelność, wtedy wypełni się słowo napisane: Pokłnięta jest śmierć w zwycięstwie” (1Kor.15:53-54). „Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam, zbliża się godzina, owszem już nadeszła, kiedy umarli usłyszą głos Syna Bożego i ci, co usłyszą, żyć będą... Nie dziwcie się temu, gdyż nadchodzi godzina, kiedy wszyscy w grobach usłyszą głos jego; i wyjdą ci, co dobrze czynili, by powstać do życia; a inni, którzy źle czynili, by powstać na sąd” (J.5:25-29).

II. Ukazanie się Jezusa Chrystusa

Zmartwychwstały Jezus Chrystus ukazywał się Swoim naśladowcom parę razy w ciągu 40 dni. Pierwszymi świadkami pustego grobu były kobiety. Marii Magdalenie Jezus Chrystus ukazał się pierwszej. Na polecenie anioła i zmartwychwstałego Pana, kobiety opowiedziały uczniom o cudzie zmartwychwstania, lecz oni nie dawali im wiary. Jezus Chrystus parę razy mówił Swoim uczniom o Swojej śmierci i zmartwychwstaniu, lecz tej prawdy w żaden sposób nie mogli pojąć. Wieść o zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa przyjęli oni jakby pierwszy raz usłyszeli o tym od kobiet, chociaż parę razy byli uprzedzani o tym. Celem Jego ukazania się uczniom było, aby przekonać ich, że jest On naprawdę żywy, że jest Synem Bożym, Zbawicielem, który wziął na Siebie grzechy całego świata i że dana jest Mu wszelka władza na ziemi oraz na niebie. Gdy uczniowie ujrzeli Jezusa Chrystusa zmartwychwstałego, okrzepili w wierze i byli wiernymi świadkami Jego w różnych okolicznościach życia, począwszy od Jerozolimy aż po krańce świata.

1. JEZUS CHRYSZTUS UKAZUJE SIĘ W PIERWSZYM DNIU TYGODNIA, W DNIU, W KTÓRYM ZMARTWYCHWSTAŁ.

- 1) Następnego dnia rano kobiety przyszły do grobu i znalazły grób pusty. Dwaj aniołowie, którzy im się ukazali, powiedzieli, że Jezus Chrystus zmartwychwstał (Mk. 16:2-8; Łk.24:1-8; J.20:1; Mt.28:5-8).
- 2) Maria Magdalena i inne kobiety opowiadały apostołom o tym, że Jezusa Chrystusa nie było w grobie. Piotr i Jan oglądają pusty grób (Łk.24:9-12; J.20: 2-10).
- 3) Jezus Chrystus ukazuje się Marii Magdalenie i poleca jej, żeby zawiadomiła apostołów o Jego zmartwychwstaniu (Mk.16: 9-11; J.20:11-18).
- 4) Jezus Chrystus ukazuje się niewiastom (Mt.28:9-10).
- 5) Jezus Chrystus ukazuje się dwom uczniom, idącym do Emaus (Mk.16:12-13; Łk. 24:13-32).

- 6) Dwaj uczniowie przyszedli z Emaus do Jerozolimy i opowiedzieli apostołom oraz innym o tym, jak Jezus Chrystus ukazał się im. Dowiadujemy się tu, że Jezus Chrystus ukazał się też Szymonowi Piotrowi (Łk.24:33-35; 1Kor.15:5).
- 7) Jezus Chrystus ukazuje się wieczorem przestraszonym uczniom i daje im Swoje polecenie. Tomasz nie wierzy w opowiadanie uczniów, że Jezus Chrystus zmarłychwstał (Łk.24:36-43; J.20:19-25).

2. JEZUS CHRYSZTUS UKAZUJE SIĘ W NASTĘPNYCH DNIACH:

- 1) Jezus Chrystus ukazuje się Swoim uczniom nocą, następnego pierwszego dnia tygodnia. Tomasz wyznaje swoją wiarę w Jezusa Chrystusa (J.20:26-31).
- 2) Jezus Chrystus ukazuje się siedmiu uczniom na brzegu jeziora Galilejskiego. Cu-downy połów ryb (J.21:1-25).
- 3) Jezus Chrystus ukazuje się „pięciuset braciom” na jednej z gór. Polecenie głoszenia ewangelii całemu światu (Mt.28:16-20; 1Kor.15:6; Mk.16:15-18).
- 4) Jezus Chrystus ukazuje się Jakubowi, Swojemu bratu (1Kor.15:7).
- 5) Jezus Chrystus ukazuje się uczniom i daje trzecie polecenie (Łk.24:44-49; Dz.1:3-8).

III. Wniebowstąpienie Jezusa Chrystusa

1. CZAS WNIEBOWSTĄPIENIA.

Jezus Chrystus został uniesiony do nieba po zmartwychwstaniu, po wielokrotnym ukazywaniu się Swoim uczniom, o czym świadczą ewangeliści: Mateusz, Marek, Łukasz i Jan. Został On uniesiony do nieba w czterdziestym dniu po Swoim zmartwychwstaniu. Gdy błogosławił Swoich uczniów, „został uniesiony w górę i obłok wziął go sprzed ich oczu” (Łk.24:51; Dz.1:9).

2. MIEJSCE WNIEBOWSTĄPIENIA.

Jezus Chrystus został uniesiony do nieba w Betanii, małej wiosce, leżącej u podnóża góry Oliwnej na południowy-wschód od Jerozolimy. W tej małej wiosce mieszkały Marta i Maria i tutaj Jezus Chrystus wskrzesił Łazarza. Nieopodal tej wioski, Betanii, co oznacza „dom łączy”, Jezus Chrystus wznosił się do nieba z góry Oliwnej (Łk.24:50; Dz.1:12).

3. AKT WNIEBOWSTĄPIENIA.

Jezus Chrystus wstąpił do nieba w zmartwychwstałym ciele. Przekonał On Swoich uczniów, że On, zmartwychwstały, ukazywał się im nie w duchu, ale w zmartwychwstałym ciele. „Wtedy zatrwożyli się i pełni lęku mniemali, że widzą ducha. Lecz on rzekł im: Czemu jesteście zatrwożeni i czemu wątpliwości budzą się w waszych sercach? Spójrzcie na ręce moje i nogi, że to Ja jestem. Dotknijcie mnie i patrzcie: Wszak duch nie ma ciała ani kości, jak widzicie, że Ja mam. A gdy to powiedział, pokazał im ręce i nogi” (Łk.24:37-40).

W takim ciele Jezus Chrystus uniósł się do nieba w obecności świadków, przepętno-ny pokojem i miłością. Gdy obłok skrył Go przed ich oczami, wtedy dwaj mężowie stanęli przy nich i przepowiedzieli powtórne przyjsie Jezusa Chrystusa na ziemię (Dz.1:10-11).

4. ZNACZENIE WNIEBOWSTĄPIENIA.

Jezus Chrystus „wstąpił wysoko ponad wszystkie niebiosy, aby napełnić wszystko” (Ef.4:10). Jego wniebowstąpienie świadczy o tym, że w domu Ojca Jego jest dużo mieszkań (J.14:2). Jego wniebowstąpienie jest dowodem tego, że wypełnił On Swoją misję na

ziemi: „Dlatego też Bóg wielce go wywyższył i obdarzył go imieniem, które jest ponad wszelkie imię. Aby na imię Jezusa zginało się wszelkie kolano na niebie i na ziemi, i pod ziemią, i aby wszelki język wyznawał, że Jezus Chrystus jest Panem, ku chwale Boga Ojca” (Flp.2:6-11; 1P.3:22).

Wniebowstąpienie Jezusa Chrystusa ma wielkie znaczenie dla ludu Bożego – dla Kościoła; jest to gwarancja przyjścia Ducha Świętego do Kościoła: „Lepiej dla was, żebym Ja odszedł. Bo jeśli nie odejdę, Poczieszyciel do was nie przyjdzie, jeśli zaś odejdę, pošę go do was” (J.16:7). Dziesiątego dnia po wniebowstąpieniu Jezusa Chrystusa, Duch Święty został wylany (Dz.2:1-13). Jezus Chrystus wstąpił do nieba, aby wstawić się za nami (Rz.8:34; 1J.2:1). Jego wniebowstąpienie wzywa wierzących w Niego do chwalebnej przyszłości, do myślenia o tym, co w górze, gdyż oczekują oni Zbawiciela, Jezusa Chrystusa – powtórnego Jego przyjścia na ziemię, o czym aniołowie przepowiedzieli uczniom: „Ten Jezus, który od was został wzięty w górę do nieba, tak przyjdzie, jak go widzieliście idącego do nieba” (Kol. 3:1-4; Dz.1:11).

KOŃCOWE MYŚLI DO DWUNASTEGO WYKŁADU

Niektóre praktyczne wnioski z faktu zmartwychwstania Jezusa Chrystusa.

1. Niepodważalność Boskości Chrystusa. Przez zmartwychwstanie i pusty grób Chrystus pokazał wszystkim – przyjaciółom i wrogom, że nie jest On samozwańcem, lecz prawdziwym Synem Bożym, Stworzycielem świata, który przyjął ciało ludzkie, aby stać się Zbawicielem grzeszników na ziemi. „Którzy przez niego uwierzyliście w Boga, który go wzbudził z umarłych i dał mu chwałę, tak iż wiara wasza i nadzieja są w Bogu” (1P. 1:21).
2. Kapłaństwo Chrystusa. Jeżeli On umarł za nasze grzechy, to zmartwychwstał dla naszego usprawiedliwienia. Jeżeli mamy pokój z Bogiem Ojcem przez Jego śmierć, to tym bardziej zbawienie przez Jego życie. Zmartwychwstając, stał się On naszym Orędownikiem, Kapłanem przed Bogiem. Potrzebujemy Jego codziennego wstawiennictwa. „Dziatki moje, to wam pişę, abyście nie grzeszyli. A jeśli by kto zgrzeszył, mamy orędownika u Ojca, Jezusa Chrystusa, który jest sprawiedliwy” (1J.2:1).
3. Chrystus Król. Królestwo zmartwychwstałego Chrystusa rozprzestrzenia się nie tylko w niebie, ale też na ziemi. Jest On panującym w całym wszechświecie: „A wszyscy mieszkańcy ziemi uważani są za nic, według swojej woli postępuje z wojskiem niebieskim i z mieszkańcami ziemi. Nie ma takiego, kto by powstrzymał jego rękę i powiedział mu: Co czynisz?” (Da. 4:32).
4. Autorytet Biblii. Po swoim zmartwychwstaniu Jezus Chrystus potwierdził autorytet i Boże natchnienie Biblii: „To są moje słowa, które mówiłem do was, będąc jeszcze z wami, że się musi spełnić wszystko, co jest napisane o mnie w zakonie Mojżesza i u proroków, i w Psalmach” (Łk.24:44).
5. Usprawiedliwienie grzeszników. Chrystus musiał umrzeć i zmartwychwstać dla usprawiedliwienia grzeszników. Dlatego że Jezus zmartwychwstał, to i my będziemy żyć wiecznie z Nim. Tym, którzy Mu ufają, obiecał On: „Jam się zmartwychwstał i żywot; kto we mnie wierzy, choćby i umarł, żyć będzie” (J.11:25).
6. Praca Ducha Świętego. Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa dało możliwość Duchowi Świętemu przyjścia na ziemię i zamieszkania w wierzących (zapieczętowania ich), a także stania się ich Poczieszycielem i Nauczycielem. „I Ja prosić będę Ojca i da wam innego Poczieszyciela, aby był z wami na wieki” (J.14:16).
7. Nowa nadzieja. Już tu na ziemi wierzący ma radosną nadzieję i śmierci się nie lęka, bo Duch Święty włożył w jego serce nadzieję na lepsze, niebiańskie i wieczne życie z

Chrystusem. „I usłyszałem donośny głos z tronu, mówiący: Oto przybytek Boga między ludźmi! I będzie mieszkał z nimi, a oni będą ludem jego, a sam Bóg będzie z nimi. I otrze wszelką łzę z oczu ich, i śmierci już nie będzie, ani smutku, ani krzyku, ani mozołu już nie będzie; albowiem pierwsze rzeczy przeminęły” (Ob.21:3-4).